

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

MØTEINNKALLING

Dato: tysdag 21. mai 2019
Tid: kl. 18.00
Sted: Tysvær rådhus, kantinen

Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50 eller tlf. 95 98 69 79 /sms/ e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meiner seg ugild, må gje melding om dette så tidleg som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg - jf. off.l.*, blir berre sendt internt. Sakskart vil bli lagt ut på kommunen si nettside www.tysver.kommune.no og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen er invitert i sakene 6-9/19 og 11/19.

Saksliste:

- 5/19 Godkjenning av protokoll fra møtet 19.02.19
- 6/19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Kostnad og ressurseffektivitet innanfor pleie- og omsorgstenestene»
- 7/19 Uttale om Tysvær kommune sin årsrekneskap 2018
- 8/19 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Økonomistyring»
- 9/19 Oppfølging av forvaltn.rev.rapport «Investeringar – avgjersgrunnlag og styring»
- 10/19 Revisjonsavtalen – bruk av opsjon eller ny anbodsrunde
- 11/19 Referat- og orienteringssaker 21.05.19

Eventuelt

Aksdal, 14.05.19

Arne Gjerde (sign.)
utvalsleiar

Toril Hallsjø
Toril Hallsjø (sign.)
dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert/kalla inn)
Varamedlemmer (til orientering)
Presse/publikum

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	5/19
Saksansvarleg: Toril Hallsjø	Arkivkode: 033	Arkivsak:

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 19.02.19

Vedlegg: Protokoll fra møtet 19.02.19

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 19.02.19 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje kommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar vil så signere protokollen.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 19.02.19 blir godkjent slik han ligg føre.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø (sign.)
Dagleg leiar/utvalssekreterær

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Tysdag **19. februar 2019** blei det halde møte i Tysvær kontrollutval under leiing av utvalsleiar Arne Gjerde.

MØTESTAD:	Tysvær rådhus, kantina
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 18.00 – kl. 19.45
MØTANDE MEDLEMMER:	Arne Gjerde (H), Øyvind Hellerslien (FrP), Åse Paulsen (A) og Karsten A. Larsen (FrP)
MØTANDE VARAMEDLEM:	1. varamedlem Marit Hølland Gjedrem (SP)
FORFALL:	Wenche Hellesund (V)
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar/utvalssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Revisor/partner Roald Stakland, KPMG AS
FRÅ ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Rådmann Sigurd Eikje Teknisk sjef Bjørn Bruaset i sak 2/19
MERKNADER TIL INNKALLING	Ingen
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 1/19 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 06.11.18

Sekretariatet si innstilling:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 06.11.18 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 19.02.19:

Utvælet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 19.02.19:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 06.11.18 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 2/19 KOMMUNEN SI HANDTERING AV AVFALLSAKER – GENERELT OG I EI KONKRET SAK

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval tar rådmannen si utgriing, dagsett 04.02.19 og orientering i møtet om kommunen si handtering av avfallsaker generelt og om konkret avfallsak på Odland industriområde til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 19.02.19:

Utvalsleiar innleia. Teknisk sjef orienterte først om lovverket og så om konkret sak. Han viste til at kommunen dei siste åra har hatt miljøvernleiar i full stilling. Kommunen er avhengig av tips og desse kan vere anonyme. Dei prøver først å komme i dialog, men har sanksjonsmynde etter forureiningslova. Dei har fått betre rutinar, som også er skrivne ned, knytte til bål-brenning av avfall og spreiing av gjødsel utanom sesong. Slikt blir meldt og politiet har gjeve bot der det ligg føre klare bevis.

I den konkrete saka ville teknisk sjef i dag ha gått direkte på grunneigar, som er han som har ansvaret, ikkje leigetakar. Dei har fått laga eit juridisk notat om dette og vil følgje opp saka. Han var samd i at det hadde gått svært lang tid, mellom anna pga. rådet om å søke Miljødirektoratet om midlar og at saka kunne vore handtert på ein betre måte.

Utvalet kom med spørsmål om oppsamling av bilvrak og anna skrot. Rådmannen nemnte døme frå nabokommunane, men viste til at den sterke eigedomsretten i Noreg går føre omsynet til visuell forsøpling og bygningsmessig forfall. Kommunen kan berre gripe inn ved fare for liv og helse. Ved spørsmål om oppfølging av saker blei det vist til at dei blei registrert i sak/arkivsystem på dei aktuelle eigedommane.

Utvalsleiar reagerte på at saka var unntatt offentlegheit og på lukking av møtet i teknisk styre. Hovudregelen er at møta er offentlege, og det må visast til særleg lovheimel med rett nr. i kommunelova § 31. Han viste også til Forvaltningslova § 13A nr. 3 som seier at teieplikta etter § 13 ikkje er til «*hinder for at opplysingene brukes når ingen berettiget interesse tilslier at de holdes hemmelig, f.eks. når de er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.*» Teknisk sjef og rådmannen framheva at opplæring innan dette regelverk var særskilt viktig. Utvalsleiar gjorde framlegg om nytt punkt 2 til innstillinga. Utvalet støtta hans framlegg.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 19.02.19:

1. *Tysvær kontrollutval tar rådmannen si utgriing, dagsett 04.02.19 og orientering i møtet om kommunen si handtering av avfallsaker generelt og om konkret avfallsak på Odland industriområde til orientering.*
2. *Kontrollutvalet viser elles til Sivilombudsmannen si utgriing av 07.11.18 under referatsaker vedr. saksbehandlingsreglar i samband med lukking av kommunale møte, og ser det som sjølvsagt at nemnde saksbehandlingsreglar for folkevalde blir følgde.*

SAK 3 /19 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING FOR 2018

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval godkjenner årsmelding for 2018.

Tysvær kommunestyre tar årsmeldinga for 2018 fra kontrollutvalet til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 19.02.19:

Sekretær gjorde merksam på at etter utsending var det gjort rettingar under pkt. 3 og 5. Rette rekneskapstall var lagt inn og utvalsleiar si deltaking i Sandnes var tatt ut. Utvalet slutta seg til innhaldet, slik det no var lagt fram.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 19.02.19:

Tysvær kontrollutval godkjenner årsmelding for 2018.

og innstilling til kommunestyret:

Tysvær kommunestyre tar årsmeldinga for 2018 fra kontrollutvalet til orientering.

SAK 4/19 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 19.02.19

1. Statusrapport pr. februar 2019
2. Orientering v/rådmann om Tiltaksplan etter rapport – «Internkontroll av barnevern-tjenesten og samarbeidende tjenester i TK» - sak til KST 12.02.19, sak 5/19
3. Orientering v/revisor – status for forvaltningsrevisjonsprosjektet innan pleie og omsorg
4. Teneste 1100 Kontroll og revisjon – rekneskap 2018
5. Årsrapport og skatterekneskap 2018 - skatteoppkrevjaren i Tysvær kommune
6. Fylkesmannen i Rogaland – Informasjon om statleg tilsyn med kommunane i 2019
7. HIM IKS – protokoll frå representantskapsmøtet 28.11.18
8. Haugaland Brann og redning IKS – protokoll frå representantskapsmøtet 28.11.18
9. Karmsund Havn IKS – protokoll frå eigarmøtet 28.11.18
10. Haugaland Vekst IKS – protokoll frå representantskapsmøtet 21.12.18
11. Haugaland Kraft AS– protokoll frå representantskapsmøtet 21.01.19
12. Sivilombudsmannen om lukking av møter i kontrollutval
13. Tilbakemelding frå Haustkonferansen i Sandnes 22.11.18 v/Gjerde
14. Tilbakemelding frå Kontrollutvalskonferansen 30.-31.01.19 på Gardermoen v/Paulsen
15. Revisjonsavtalen – bruk av opsjon eller ny anbudsrende – til uttale – frist 01.04.19
16. Kommunal rapport -31.01.19 – «Forvaltningsrevisjon utvikler lokaldemokrati»
17. Rapport frå FM tilsyn - samfunnstryggleik og beredskap i Tysvær kommune des.2018
18. Skatteetaten – kontrollrapport 2018 vedk. skattekrevjaren for Tysvær kommune

Handsaming i kontrollutvalet 19.02.19:

Kontrollrapport frå skattetaten var sendt ut i forkant, og utvalet slutta seg til at den blei tatt inn som nr 18.

Rådmannen viste til ekspertgruppa si rapport om barnevernet og orienterte om den politiske handsaminga av tiltaksplanen. Det hadde vore størst debatt i formannskapet, som resulterte i to nye punkt og oversendingsframlegg. Formannskapets si innstilling i kommunestyret 12.02.19. Planen skal no følgjast opp, og han meinte dei var på rett veg til å bli betre. Utvalet meinte det var bra med korte fristar, og at det hadde kome noko bra ut av det heile.

Sekretær gjorde greie for dei andre sakerne. Paulsen orienterte frå NKRF-konferansen, som også denne gongen hadde vore lærerik og interessant. Igjen var det journalister som var invitert til å fortelje om sine saker, slik som Tolga-saka og Boligbygg-skandalen i Oslo.

Rådmannen kunne opplyse at ekstrainntektene frå havbruksfondet er vurdert øyremerka til betre mobil- og breibanddekning. Kommunen var no ferdig med kartlegging og vil gå ut å be om tilbod. Dette var viktig å få på plass av omsyn til beredskap og kommande demografiutfordring.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 19.02.19:

Kontrollutvalet tar referatsakene 1 - 18 til orientering.

EVENTUELTT

Ingen saker blei meldt eller tatt opp.

Neste møte: tysdag 21. mai 2019, kl. 18.00

Førebels saker: årsrekneskapen 2018, forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet og ressurs-effektivitet innanfor pleie- og omsorgstenestene», oppfølging av rapport «Økonomistyring» og rapport »Investeringar – avgjerdsgrunnlag og styring» og revisjonsavtalen – bruk av opsjon eller ny anbodsrende.

Aksdal, 19. februar 2019

Arne Gjerde (sign.)
Kontrollutvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
Utvalssekreter

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	6/19
Kommunestyret	18.06.19	
Saksansvarleg: Toril Hallsjø	Arkivkode: 216	Arkivsak:

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - «KVALITET OG RESSURSEFFEKTIVITET INNANFOR PLEIE – OG OMSORGSTENESTENE »

Vedlegg: Forvaltningsrevisjonsrapport – Tysvær kommune – utarbeida av KPMG AS, mai 2019
(eige hefte og lagt bak i sakskart)

Bakgrunn

I møtet 04.09.18, sak 20/18 bad kontrollutvalet KPMG om å legge fram utkast til prosjektmandat på eit forvaltningsprosjekt til neste møtet. Valt tema er tatt inn i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 som prosjekt nr 3. Planen blei vedteken av kommunestyret i møtet 1.06.16, sak 40/16.

Kontrollutvalet godkjente prosjektplanen i møtet 06.11.18, sak 25/18. Ramma blei sett til 250 timer og rapport skulle vere klår i april.

Mandat

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å kartlegge og vurdere kvaliteten og ressurs-effektiviteten innanfor pleie- og omsorgstenestene. Forvaltningsrevisjonen vil vere avgrensa til å omfatte tenestene som ytast i eldreomsorga.

Revisjonen skulle sjå nærmare på velferdsteknologi, tildeling av tenester samt kommunen sitt mottak av utskrivingsklare pasientar frå spesialisthelsetestenesta og det kommunale øyeblikkeleg hjelp døgntilbud (KØHD). Forvaltningsrevisjonen vil dermed rette seg mot aktivitetsområdet *aktivitet og omsorg*, der pleie- og omsorgstenestene er organisert.

Forvaltningsrevisjonen er forbettingsorientert og vil også ha som føremål å gje tilrådingar om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekker avvik eller mogelege forbettingsområde.

Problemstillingar

Forvaltningsrevisjonen har hatt fylgjande problemstillingar:

1) Område 1: Velferdsteknologi

a. Korleis nyttar Tysvær kommune velferdsteknologi som eit hjelpemiddel i pleie- og omsorgstenestene?

i. Kva legger kommunen i omgrepet velferdsteknologi?

- ii. *Kva utgreiingar/planar har kommunen knytt til velferdsteknologi?*
 - iii. *Korleis brukar kommunen velferdsteknologi i pleie og omsorgstenestene?*
 - iv. *Kva erfaringar har kommunen med bruk av velferdsteknologi?*
 - b. ***Kva har kommunen gjort for å skape forståing av kva velferdsteknologi er og kvifor det er/blir nødvendig å ta denne i bruk?***

2) Område 2: Ressurseffektivitet og kvalitet. I kva grad er kommunen si tildeling av tenester i samsvar med kommunen sine eigne rutinar og BEON-prinsippet?

 - a. *Kven er involvert i å tildele tenester og kva prosedyrar er etablert kring tildelinga av sjukeheimsplasser?*
 - b. *Korleis skal prosedyrar for tildeling av tenester sikre både ressurseffektivitet og kvalitet?*
 - c. *I kva grad blir vedtak om tildeling av sjukeheimsplasser fatta i samsvar med gjeldande prosedyrer?*
 - d. *Korleis sikrar kommunen at tildeling av tenester er basert på og tilpassa brukarane sine eigne behov og ressursar, samstundes som at tenestetildelingar understøtter BEON-prinsippet?*
 - e. *Korleis sikrar kommunen at brukarar får det tenestetilbudet dei har krav på?*
 - i. *Korleis vert brukarane følgt opp?*
 - ii. *I kva grad er det fokus på samhandling og koordinerande tenester i kommunen?*
 - iii. *Har kommunen system for brukar og pårørande involvering?*
 - iv. *Korleis inforemerer kommunen brukar/pårørande om klagerett, eige skjema? Korleis handterer kommune klagar frå brukarane?*

3) Område 3: Kordan fungerer kommunen sitt system for mottak av utskrivningsklare pasientar frå sjukehus?

 - a. *I kva grad er det klarheit i roller og ansvar knytt til å ivareta samarbeidsavtaler med Helse Vest om utskrivningsklare pasientar?*
 - b. *I kva grad er det klarheit i roller og ansvar knytta til at dokumentasjon/epikrise vert formidla til rett instans i kommunen?*
 - c. *Ved pasientmottak til kommunen, frå spesialisthelsetjenesta, I kva grad vert krava til dokumentasjon tatt i vare?*
 - d. *I kva grad registrerast avvik ved pasientmottak til kommunen, frå spesialisthelsetenesta?*
 - i. *Har kommunen eit avvikssystem?*
 - ii. *Kven skal registrere avvik?*
 - iii. *Korleis skal avvik følgjast opp?*
 - iv. *Blir rutinene for avvikshandtering etterlevd?*

- e. I kva grad vert det kommunale øyeblikkeleg hjelp døgntilbud (KØHD) nytta?
- i. Kva beleggsprosent er det ved KØHD?
- ii. Kva erfaringar har kommunen med bruk av KHØD?

Rapporten

KPMG har med dette som utgangspunkt gjennomført prosjektet. Rapport blei oversendt sekretariatet 09.05.19. Rapporten følgjer saka som vedlegg og som eige hefte. Rådmannen sin høyringsuttale er tatt inn i rapporten under kapittel 6. Rådmannen visar til at revisjonen sine vurderingar og tilrådingar er kjent for kommunen. Sekretariatet har valt å ta rådmannen sin uttale inn i saksframlegget:

Rådmannen tek forvaltningsrevisjonen til etterretning. Revisjonen set fokus på forbettingsområder som kommunen kjenner til, men den har også peika på organisering av tenestene og samhandlingsrutiner som kommunen må korrigera. Tysvær kommune har som mål å levera gode og bærekraftige tenester for framtida. Bærekraft inneber å redusere kostnadsnivået som er høgt innan pleie og omsorgstenestene til å nyttast til beste for ennå fleire. Då vert det særleg viktig å ha gode system som sikrar nødvendig hjelp til innbyggjarane.

Endring av systemer inneber ofta endring av organisasjon og haldningar. Dette blir særleg presisert i «forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenstenettleiar» og tilhøyrande. Tysvær kommune må ha fokus på kvalitet på tenestene og betre ressursutnytting samstundes.

Kommunen er nå igang med planarbeidet for Morgondagens helse- og omsorgstenester 2020-2040. Moment frå denne revisjonen vil bli tatt med i planarbeid og øvrig forbettingsarbeid innan helse- og omsorgstenestene

Rapporten inneheld innleiingsvis eit **samandrag** av revisor sine funn med konklusjonar og tilrådingar. Bakgrunn, føremål, problemstillingar, revisjonskriteria og metode vert presentert i kapittel 1.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i samsvar med krava i RSK001 Standard for forvaltningsrevisjon. Metodar som er vore nytta er dokumentinnsamling analyser og **intervjuar med sju personar**. Revisor har snakka med omsorgssjef, seksjonsleiar og avdelingsleiar v/Tysværtunet, leiar og sakshandsamar v/tildelingskontoret, koordinator og prosjektleiar drift og org.gjennomgang seksjon Butiltak.

I kapittel 2 blir fakta om **velferdsteknologi** presentert. I kapittel 3 er temaet **ressurs-effektivitet og kvalitet**. I kapittel 4 blir **mottak av utskrivingklare pasientar frå sjukehus** omtala. Tilrådingane kjem fram i kapittel 5. Uttale frå rådmannen er tatt inn i kapittel 6. Dokumentliste følgjer som vedlegg 1 i rapporten og som vedlegg 2 revisjonskriterier.

For meir detaljer visast det til sjølve rapporten.

På bakgrunn av undersøkingane har revisor komme med følgjande tilrådingar:

Våre tilrådingar er at Tysvær kommune prioriterte fylgjande:

- 1. Kommunen bør sørge for at tildelingskontoret blir organisert på ein meir ressurseffektiv måte i den kommande omorganiseringa i kommunen,*
- 2. Kommunen bør ved avslag på søknad om langtidsopphald presisere kva kriterier brukaren ikkje oppfyller samt forklare kvifor brukaren ikkje oppfyller desse kriteria,*
- 3. Kommunen bør sørge for at det blir utarbeida ein hensiktsmessig praksis for å evaluere og revurdere tenester,*
- 4. Kommunen bør halde fram fokuset på å endre tenesteprofilen og styrke heimetenesta,*
- 5. Kommunen bør i samarbeid med Helse Fonna HF sørge for at avvik blir ført i tråd med samarbeidsavtalen.*

Tilrådingane er formulert på bakgrunn av vurderingane, og peikar på område kor Tysvær kommune etter revisjonen sin vurdering i fyrste omgang bør prioritere å gjere tiltak for å betre tenestene sine.

Konklusjon

Sekretariatet har gjort ei vurdering av at rapporten er av god kvalitet ihht. standardkrava til forvaltningsrevisjonsrapporter (RSK001), og at den er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling og vedtatt prosjektplan. Val av revisjonskriterier er relevante sett opp mot problemstillingane. Revisor si vurderingar og tilrådingar er vidare basert på innsamla materiale, revisjonskriteriene og dei metodiske avgrensingane.

Resultatet etter forvaltningsrevisjonen viser at kommunen har forbettingspotesiale i og med at undersøkinga avdekker nokre forbedringsområde. Sekretariatet vil på den bakgrunn tilrå at kontrollutvalet ber kommunestyret vedta at revisjonen sine tilrådingar blir fylgt opp.

Ein forvaltningsrevisjonsrapport skal systematisk bli fylgt opp for å sikre at forvaltinga set i verk tiltak for å rette opp påviste avvik/manglar og kontrollutvalet må sørge for at kommunestyret sine vedtekne merknader til rapporten vert fylgt. Det vert tilrådd at slik oppfølging skjer frå 6 til 12 månader etter at rapporten er vedteken av kommunestyret.

Sekretariatet vil tilrå at det blir sett ein frist for rådmannen til når kommunestyret via kontrollutvalet får tilbakemelding om status for tilrådingane.

I denne saken kan det være naturleg å sette 9 månader. Tilbakemelding om iverksette og gjennomførte tiltak vil då kunne bli lagt fram som sak om oppfølging for utval/kommunestyret våren 2020.

Det er kommunestyret som fattar endeleg vedtak i saka. Forskrift om kontrollutval slår fast at kontrollutvalet innstiller direkte til kommunestyret i saker angående forvaltningsrevisjon.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. *Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i KPMG sin rapport «Kvalitet og ressurseffektivitet innanfor pleie- og omsorgstenestene» og tek denne til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine tilrådingar.*
3. *Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 12 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.*

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 09.05.19
Journalført 19/ /tha
Arkivkode 216

Lagt bak i
Sakskart
og

under

~~www.kontrollutvalg.no~~
www.kontrollutvalg.no

Tysvær K.
„Rapporter“

Kvalitet og ressurseffektivitet innanfor pleie- og omsorgstjenestene

Forvaltningsrevisjonsrapport Tysvær kommune

Mai 2019

www.kpmg.no

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	7/19
Formannskapet	04.06.19	
Kommunestyret	18.06.19	
Saksansvarleg: Toril Hallsjø	Arkivkode: 212	Arkivsak:

UTTALE TIL TYSVÆR KOMMUNE SITT ÅRSREKNESKAP FOR 2018

Vedlegg:

1. Framlegg til **uttale** fra kontrollutvalet
2. Rekneskapen for 2018 (hovedoversyn for drift og investering og skjemaer)
3. Økonomisjefen si økonomiske oversyn for 2018
4. Revisjonsmelding for 2018, dagsett 12.04.19
5. Revisjonsrapport/årsoppgjerbrev nr 3, dagsett 29.04.19
6. Rådmannen sin årsberetning 2018
7. Notar nr 1-26 (ikkje i sakskart, men rekneskap)

Innleiing

Vedlagt følgjer framlegg til uttale (vedlegg 1), Tysvær kommune sin årsrekneskap for 2018 med notar, revisjonsmelding og årsoppgjersbrev fra KPMG. Regnskapstala med økonomisk oversyn følgjer i sakskart, medan heile rekneskapen er i eige hefte. Forutan revisor, økonomisjef og leiar økonomi drift delta under handsaminga av saka.

Bakgrunn

Det går fram av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 7 at kontrollutvalet skal gi uttale om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgje uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret..

Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Det er ikkje eit krav om at kontrollutvalet behandler årsberetningen, men denne bør følgje med som vedlegg til saka, og det skal kommentarerast dersom det er vesentlege avvik mellom årsberetninga og rekneskapen.

Det er lovkrav at kommunestyret skal handsame årsrekneskap og årsberetning i det same møtet. I år er dato for kommunestyremøtet 18. juni. Årsrekneskapen vil bli vedteken etter innstilling frå formannskapet, som skal ha sitt møte 4. juni.

Om årsrekneskap og årsmelding står det følgjande i forskrift § 10:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret sjølv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avgitt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Etter forskriften § 8 skal også kontrollutvalet sjå etter at revisor sine merknader (i revisjonsmelding og/eller i årsoppgjersbrev/rapport) blir fulgt opp.

Grunnlag for kontrollutvalet sin uttale:

Grunnlaget for handsaminga i kontrollutvalet er Tysvær kommune sitt avgitte årsrekneskap for 2018 og notar, revisjonsmeldinga, årsoppgjersbrevet, økonomiske oversyn og rådmannen sin årsberetning.

Årsrekneskapen med notar

Rekneskapen syner eit positivt **brutto driftsresultat** (tilhøvet mellom driftsutgifter inkl. avskrivinger og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringer) på 72,3 mill. kroner. Dette er 5,8 mill kr mindre enn opphavelige budsjett og 46,2 mill. kr meir enn revidert budsjett.

Avviket mellom brutto driftsresultat og revidert budsjett skyldast at driftsutgiftene viser 13,7 mill. kr meir forbrukt enn forventa, medan driftsinntektene auka med 54 mill. kr.

Netto driftsresultat er det same som brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnadene. Netto driftsresultat i 2018, slik det vert ført i kommunerekneskapen pr 12.04.18, blei på **95 mill. kr**, mot budsjettet med 52 mill. kr. Det utgjer 8,7 %, som er langt over anbefalt nivå for resultatmargin som teknisk beregningsutval meiner kommunane bør ligge på. Resultatet er det beste kommunen nokon gong har hatt

Rekneskapstall for kommunane generelt viser bra driftsresultat. Resultatenet skyldast først og fremst god skattevekst og gode overføringer i kommunesektoren. Netto driftsresultata varierer imidertid stort frå kommune til kommune. Det same gjeld for kommunane på Haugalandet.

TYSVÆR KOMMUNE

Saksframlegg

I fjor var det offisielle resultatet for Tysvær 8,5 %. Årets korrigerte driftsresultat ligg, etter fråtrekk for egedomsskatt til Bokn, i følgje økonomisjefen på 10,5 % (i fjor på 9 % korrigert).

Rådmannen forklarar Tysvær sin økonomi i 2017 slik:

Resultatutviklinga har vore svært positiv over tid, frå eit reelt driftsunderskotti i 2007 på 6,9 mill. kroner (etter frådrag av momskompensasjon investeringar), til eit gradvis betra resultat, og opp til heile 114,2 mill. kroner (95,1 mill. kroner i økonomisk oversikt som ikkje har med seg fondsbruk og fondsavsetnjingar på resultatområda). Tilsvarande tal i 2017 var 99,1 (88,7) mill. kroner. Driftsmarginen er på 10,5 (8,8 %).

Dette er eit resultat av stor vekst i egedomsskatteinntekter gjennom desse åra, og i dei siste åra også eit svært positivt rentebilete, men også svært viktig for resultatet er eit godt og systematisk arbeid med omstilling og sparing i tenestene over lang tid.

Det er arbeidd med å finna varige omstillingar i drifta og samstundes sikre best mulig kvalitet innanfor tilgjengelege ressursar. Det er gjort ein stor jobb i tenestene både med godt nok standardar og med å finne meir kostnadseffektive måtar å levere fortsatt gode tenester på.(Figur, sjå vedlegg)

Kommunestyret har presisert at pengebruken framleis skal vere nøktern og ikkje minst berekraftig på lang sikt. Det betyr at vi må bruke det store handlingsrommet vi nå har i økonomien vår klokt, til å rigge Tysvær kommune for framtida, og eit inntektsgrunnlag som vi ikkje kan rekne med blir like godt som i dag. Dette ser klart av vedtatt økonomiplan 201-2021.

Det er svært viktig for rådmannen å understreka igjen den usikkerhetsfaktoren som ligg i at det ligg klage på siste omtakstering egedomskatt frå dei store skatteytarane, Equinor og Statoil. Her må det pårekna rettsaker. Deler av inntektene som nå gjev historiske gode resultat i åra 2016-2018, må difor setjast av til fond i påvente av endeleg avklaring, truleg i rettsapparatet. Det kan ta tid før dette er avklart.

Når det gjeld lånegjelda skriv rådmannen mellom anna:

Kommunen har i mange år hatt ganske høg gjeldsrate, målt pr innebyggjar, men dette har dei siste åra vore stabil på rundt 10 % over landsgjennomsnittet. Det viktigaste for kommunen vil likevel vera at vi har tilstrekkeleg inntektsgrunnlag som dekker opp lånegjelta vår, og det har vi.

Tala i økonomisk oversyn er ikkje dei same som i skjema 1 A (økonomisk oversyn - drift), då egedomsskatt samla er ført med kr 190,9 mill. kr, medan det i skjema 1 A er ført kr 183,1 mill. kr som netto inntekter. Differansen er 7,8 mill. kr, kor 5,1 mill. kr er egedomsskatten til Bokn kommune etter avtale.

Sum avsetjingar viser i skjema 1 A at det er avsett 103 mill. kr, medan bruk av avsetjingar er på 61,2 mill. kr. Sum utgifter i investeringsrekneskapen er på 185,6 mill. kr. Justert for finanstransaksjonar og inntekter var finansieringsbehovet på 199 mill. kr. Investeringsrekneskapen er gjort opp i balanse.

TYSVÆR KOMMUNE

Saksframlegg

Totalt sett er rekneskapen gjort opp med **eit rekneskapsmessig mindreforbruk (eit overskott)** på kr **54.337.589** eller **54,3 mill kr.** Det er desse tala som blir sendt til SSB og registrert i KOSTRA.

Notar

For at rekneskapen skal gje brukarane så god informasjon som mogleg er det viktig at tala i rekneskapen blir supplerte med notar som gjev tydeleg henvisning til kva element i årsrekneskapen dei knyter seg til. Vidare er det i KRS (kommunal rekneskapsstandard) nr 6 lista opp ei rekke notar som skal vera med i rekneskapen. Notane, som er utarbeidde til rekneskapen i år, er dei same som i fjar og følger saka i vedlegg .

Årsberetning/årsmelding

Etter lova skal det leggjast fram ei årsberetning som skal gje opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen og som er viktige i vurderinga av kommunen si økonomiske stode og resultatet av verksemda.

I følgje lova er det krav om at rådmannen også skal skrive noko om kva som er gjort eller om dei planar som er laga innanfor arbeidet med **eigenkontroll** og arbeidet med å heve **etisk standard** i kommunen.Det skal også skrivast noko om faktiske tilstand når det gjeld **likestilling** i kommunen.

Også i år har rådmannen laga ei årsberetning som fyller dei krava som lova sett. Det er gjeve ei god framstilling av den økonomiske situasjonen, herunder også den store usikkerhetsfaktoren når det gjeld eigedomsskatten, litt om status for kommuneplanarbeidet, likestilling og diskriminering, og om arbeidet med internkontrollen og etikk.

Generelt om innhaldet i ei revisormelding

Atterhald vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som påverkar revisor sin konklusjon på den totale rekneskapen. Presisering vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som ikkje påverkar revisor sin konklusjon om rekneskapen totalt.

I årsoppgjersbrev/rappoart kan revisor komme med merknader om forhold som er av ein slik karakter at han finner grunnlag for å kommentere det/de. Rådmannen skal då ha hatt høve til å gje sin uttale.

Revisor si revisjonsmelding

Revisor har komme med såkalla rein melding, dvs utan etterhald eller presiseringar.

Revisor konkluderer med at: "*Etter vår mening er årsrekneskapen som fylgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gjev ein dekkande framstilling av Tysvær kommune si finansielle stilling per 31. desember 2018, og av resultata for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoен i samsvar med lov, forskrift og god communal rekneskapsskikk i Noreg*".

Årsoppgjersbrev/rappoart

Eit årsoppgjersbrev/rappoart frå revisor viser forhold som revisor meiner er av ein så vesentleg karakter at det treng oppfølging frå leiinga.

TYSVÆR KOMMUNE

Saksframlegg

Revisor har i år kome med årsoppgjersbrev. Brevet er dagsett 29.04.19 og ta opp følgjande forhold:

- administrator-rettar i nettbanken
- administrator-rettar i økonomisystemet
- reiserekningar –uklår dokumentasjon av reiser

For kvar av forholda har administrasjonen komme med tilbakemelding/sitt syn på merknadane. Dette er tatt inn i brevet, som følgjer som vedlegg 5.

Evt. årsoppgjersbrev/rapport, saman med meldinga, dannar grunnlaget for den oppfølging utvalet eventuelt må gjere etter forskrift § 8. Kontrollutvalet må vurdere om dei vil ha tilbakemelding frå administrasjonen på revisor sine merknader.

Utvalget skal også påse at oppfølging av revisjonsmerknader blir fulgt opp (§ 8). Utvalget må vurdere om det er forhold i rekneskapen det vil kommentere til kommunestyret, basert på dokumenta i saken og orienteringane i møtet. Utvalet må då vurdere om dei vil ha tilbakemelding frå administrasjonen på merknad innen ein fastsatt frist. Framlegg til vedtak vil da kunne vere følgjande:

Kontrollutvalet ber rådmannen gje ei skrifteg tilbakemelding til kontrollutvalet innan 01.09.19 på korleis merknader frå revisor er følgt opp.

Sekretariatet er av den mening at det ikkje skulle vere naudsynt ut frå den tilbakemelding frå administrasjonen som tatt inn i brevet.

Kontrollutvalet sin uttale

Vedlagt saka følgjer sekretariatet sitt framlegg til uttale til årsrekneskapen (vedlegg 1).

Kontrollutvalet må også vurdere om det er andre forhold i årsrekneskapen dei vil kommentere i sin uttale til kommunestyret, basert på dokumenta i saka og orienteringa gjeve i møtet.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval vedtek uttale til årsrekneskapen 2018 slik den ligg føre / med desse endringane/tillegga.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

Til
Tysvær kommunestyre

Kontrollutvalet sin uttale til årsrekneskapen for 2018

Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 21.05.19, sak 7/19 handsama Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2018. Rekneskapen består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversyn, noteopplysningar og pliktige budsjettopplysningar.

Grunnlaget for uttalen

Grunnlaget for handsaminga har vore den avgjorte årsrekneskapen med notar, dagsett 11.04.19, revisjonsmeldinga, dagsett 12.04.19, økonomisjefen si økonomiske oversyn og rådmannen si årsberetning 2018. I tillegg har økonomisjef og revisor supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar under handsaming av årsrekneskapen i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet sin uttale:

Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2018 er gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk/overskot på kr 53,3 mill. kr (etter avsetjing av driftsmidlar til investeringar og fond i samsvar med budsjett).

Kontrollutvalet har merka seg at årsrekneskapen viser eit positivt netto driftsresultat med 95,1 mill. kr, som utgjer 8,7 % av driftsinntektene. I eit korrigert netto driftsresultat utgjer det 10,5 % av driftsinntektene inklusiv renter og fråtrekk frå avtalt eigedomsskatt til Bokn kommune.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga for 2018, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen for 2018 totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2018 og for kommunen si økonomiske stode pr. 31.12.18.

Ut over ovannemnde har ikkje kontrollutvalet ytterlegare merknader til Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2018.

Aksdal, 21. mai 2019

Arne Gjerde
Utvalsleiar

Kopi: Formannskapet

Økonomisk oversikt - drift

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2018

12.04.2019

Regnskap i fjor

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger				
Andre salgs- og leieinntekter	33.583.144,51	33.614.368,00	34.580.060,00	31.438.459,44
Overføringer med krav til motyelse	65.269.840,55	64.991.062,00	64.055.445,00	64.704.059,79
Rammetilskudd	139.534.867,31	111.160.454,15	66.961.163,00	128.029.905,71
Andre statlige overføringer	321.822.657,00	329.100.000,00	329.100.000,00	322.570.712,02
Andre overføringer	39.740.777,21	24.695.195,00	23.453.944,00	32.147.187,41
Skatt på inntekt og formue	5.550,00	0,00	0,00	3.500,00
Eiendomsskatt	296.653.507,27	280.000.000,00	280.000.000,00	279.974.579,73
Andre direkte og indirekte skatter	190.926.540,00	190.000.000,00	190.000.000,00	186.217.942,00
Sum driftsinntekter	1.087.536.883,85	1.033.561.079,15	988.150.612,00	1.045.086.346,10
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter				
Sosiale utgifter	567.175.317,33	574.287.585,02	534.705.754,00	552.798.669,57
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	146.278.686,99	149.863.083,65	145.426.129,00	143.172.836,54
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	120.589.935,64	102.574.276,48	98.006.730,00	114.532.085,27
Overføringer	75.402.422,28	72.096.910,00	70.403.872,00	71.782.423,35
Avskrivninger	60.635.440,10	57.594.527,00	56.632.232,00	55.278.955,09
Fordelte utgifter	49.663.525,00	49.663.526,00	9.644.000,00	43.212.252,00
Sum driftsutgifter	-4.566.370,51	-4.663.500,00	-4.798.000,00	-6.053.923,73
Brutto driftsresultat	72.357.927,02	32.144.671,00	78.129.895,00	70.363.048,01
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte				
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	19.874.486,69	16.100.000,00	16.100.000,00	20.808.165,22
Mottatte avdrag på utlån	18.990,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	3.000,00	0,00	2.400.000,00	2.623.982,05
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger				
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	18.096.855,70	20.003.656,00	20.000.000,00	17.207.662,15
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	28.666.670,00	28.670.944,00	34.000.000,00	31.071.598,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-26.867.049,01	-32.574.600,00	-35.500.000,00	-24.847.112,88
Motpost avskrivninger	49.663.525,00	49.663.526,00	9.644.000,00	43.212.252,00
Netto driftsresultat	95.154.403,01	49.233.597,00	52.273.895,00	88.728.187,13
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	34.836.386,42	34.836.386,00	0,00	50.986.312,84
Bruk av disposisjonsfond	10.253.548,54	10.097.049,00	1.820.400,00	11.702.758,93
Bruk av bundne fond	16.137.063,51	10.416.125,00	6.883.860,00	11.282.468,08
Sum bruk av avsetninger	61.226.998,47	55.349.580,00	8.704.250,00	73.971.539,86
Overført til investeringsregnskapet	19.017.729,04	38.820.525,00	35.700.000,00	17.414.480,42
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	78.395.808,67	60.530.991,00	25.053.705,00	104.779.894,05
Avsatt til bundne fond	5.630.274,59	5.231.641,00	224.450,00	5.668.966,10
Sum avsetninger	103.043.812,30	104.583.157,00	60.978.155,00	127.863.340,57
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	53.337.589,18	0,00	0,00	34.836.386,42

Økonomisk oversikt - investering

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2018

12.04.2019

Regnskap i fjor

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	30.898.813,00	6.154.807,95	0,00	16.633.520,00
Andre salgsinntekter	242.551,00	0,00	0,00	1.081.850,00
Overføringer med krav til motyelse	23.314.927,10	29.600.000,00	29.400.000,00	7.814.547,73
Kompensasjon for merverdiavgift	25.030.667,22	0,00	0,00	20.207.411,49
Statlige overføringer	1.853.186,00	0,00	0,00	933.000,00
Andre overføringer	1.052.440,00	0,00	0,00	11.762.883,00
Renteinntekter og utbytte	119.313,87	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	82.511.898,19	35.754.807,95	29.400.000,00	58.433.212,22
Utgifter				
Lønnsutgifter	4.213.514,97	6.331.765,00	5.775.000,00	4.600.045,57
Sosiale utgifter	1.093.586,23	146.160,00	0,00	1.188.848,10
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	133.080.890,91	237.830.075,00	238.170.000,00	177.687.821,30
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	22.042.525,20	0,00	0,00	66.016,00
Overføringer	25.246.655,88	40.000,00	0,00	21.473.957,49
Renteutgifter og omkostninger	11.623,63	0,00	0,00	281,32
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	185.688.796,82	244.348.000,00	243.845.000,00	205.016.969,78
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	5.329.056,00	5.329.056,00	0,00	0,00
Utlån	29.263.000,00	32.360.000,00	15.000.000,00	7.430.487,91
Kjøp av aksjer og andeler	23.355.289,00	23.150.000,00	2.535.000,00	3.418.371,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	32.901.077,95	6.154.807,95	0,00	18.509.405,69
Avsatt til bundne investeringsfond	5.140.827,90	0,00	0,00	12.056.518,37
Sum finansieringstransaksjoner	95.989.250,85	66.993.863,95	17.535.000,00	41.414.782,97
Finansieringsbehov				
Dekket slik:				
Bruk av lån	94.392.752,31	190.780.000,00	190.780.000,00	74.318.519,74
Salg av aksjer og andeler	75.000,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	46.212.513,44	40.375.000,00	0,00	4.208.195,37
Overført fra driftsregnskapet	19.017.729,04	36.229.056,00	33.300.000,00	17.414.480,42
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	16.987.144,00	203.000,00	0,00	78.596.209,00
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	16.508.967,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	5.972.043,69	8.000.000,00	8.000.000,00	13.461.136,00
Sum finansiering	199.166.149,48	275.587.056,00	232.080.000,00	187.998.540,53
Udekkt/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Rekneskapsskjema 2 A

Investeringar med finansiering (tal i 1000 kroner)

	Budsjett 2018	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Investeringar anleggsmidler	244348	185689	205016
Utlån	15000	29263	7430
Aksjekjøp	2535	23355	3418
Avdrag på utlån	5329	5329	
Avsett bundne investeringsfond	0	5141	12056
Avsett ubundne investeringsfond	6155	32901	18509
Årets finansieringsbehov	273367	281678	246429
Bruk av lånemidler	190780	94393	74318
Mottatte avdrag utlån	2400	46212	4208
Statlege overføringer		1853	933
Andre overføringer	29600	23315	
Salg av anleggsmidler			1082
Sal næringareal/forskuttert sal			
Refusjonar			
Tilskott til investeringar			
Andre overføringer		1052	11763
Andre salsinntekter/renteinntekter		361	
Sum ekstern finansiering	222780	167186	92304
Refusjonar/overføringer			
Salg av driftsmidler og fast eigedom	6155	30898	17814
Salg av aksjer		75	6633
Overført fra driftsbudsjett	36229	19018	17414
Kompensasjon moms		25030	20208
Bruk av disposisjonsfond	203	16987	78596
Bruk av bundne investeringsfond	8000	5972	
Bruk av ubundne investeringsfond	0	16509	13461
Sum Intern finansiering	50587	114489	154126
Sum finansiering	273367	281675	246430
Finansieringsbehov - finansiering			
Overskott/underskott	0	0	0

Oversikt - balanse

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2018

12.04.2019

	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	2.923.217.377,03	2.692.421.267,47
Ustyr, maskiner og transportmidler	1.686.596.381,01	1.552.673.561,01
Utlån	24.689.568,36	23.227.457,36
Konserninterne langsiktige fordringer	88.251.687,66	109.272.991,10
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Pensjonsmidler	75.863.913,00	52.583.624,00
	1.047.815.827,00	954.663.634,00
Omløpsmidler		
Herav:		
Kortsiktige fordringer	597.373.542,51	460.989.695,13
Konterninterne kortsiktige fordringer	101.569.753,66	82.670.985,89
Premieavvik	0,00	0,00
Aksjer og andeler	31.971.185,30	30.972.048,30
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	105.924.340,00	60.300.831,73
Kasse, postgiro, bankinnskudd	0,00	0,00
	357.908.263,55	287.045.829,21
SUM EIENDELER	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Herav:		
Disposisjonsfond	932.501.751,26	733.381.063,88
Bundne driftsfond	189.392.886,00	138.237.769,87
Ubundne investeringsfond	3.616.030,81	14.141.809,73
Bundne investeringsfond	30.184.643,50	13.773.542,55
Regnskapsmessig mindreforbruk	11.225.302,58	12.056.518,37
Regnskapsmessig merforbruk	53.337.589,18	34.836.386,42
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	637.092.692,06	512.682.429,81
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-904,00	-904,00
	7.653.511,13	7.653.511,13
Langsiktig gjeld		
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	2.427.097.929,00	2.240.104.834,00
Ihendehaverobligasjonslån	1.227.447.075,00	1.181.458.254,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Konsenintern langsiktig gjeld	1.199.650.854,00	1.058.646.580,00
	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld		
Herav:		
Kassekredittlån	160.991.239,28	179.925.064,72
Annен kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Derivater	160.991.239,28	176.214.043,72
Konsenintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
	0,00	3.711.021,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto		
Herav:		
Ubrukte lånemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Ubrukte konseninterne lånemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00
	-138.554.177,64	-57.946.829,95

Økonomiske oversikter

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2019

11.04.2019

	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Oversikt - balanse		
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	2.923.217.377,03	2.692.421.267,47
Ustyr, maskiner og transportmidler	1.686.596.381,01	1.552.673.561,01
Utlån	24.689.568,36	23.227.457,36
Konserninterne langsiktige fordringer	88.251.687,66	109.272.991,10
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Pensjonsmidler	75.863.913,00	52.583.624,00
	1.047.815.827,00	954.663.634,00
Omløpsmidler		
Herav:		
Kortsiktige fordringer	597.373.542,51	460.989.695,13
Konserninterne kortsiktige fordringer	101.569.753,66	82.670.985,89
Premieavvik	0,00	0,00
Aksjer og andeler	31.971.185,30	30.972.048,30
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	105.924.340,00	60.300.831,73
Kasse, postgiro, bankinnskudd	0,00	0,00
	357.908.263,55	287.045.829,21
SUM EIENDELER	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Herav:		
Dispositionsfond	932.501.751,26	733.381.063,88
Bundne driftsfond	189.392.886,00	138.237.769,87
Ubundne investeringsfond	3.616.030,81	14.141.809,73
Bundne investeringsfond	30.184.643,50	13.773.542,55
Regnskapsmessig mindreforbruk	11.225.302,58	12.056.518,37
Regnskapsmessig merforbruk	53.337.589,18	34.836.386,42
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	637.092.692,06	512.682.429,81
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-904,00	-904,00
	7.653.511,13	7.653.511,13
Langsiktig gjeld		
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	2.427.097.929,00	2.240.104.834,00
Ihendehaverobligasjonslån	1.227.447.075,00	1.181.458.254,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Konsernintern langsiktig gjeld	1.199.650.854,00	1.058.646.580,00
	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld		
Herav:		
Kassekredittlån	160.991.239,28	179.925.064,72
Annen kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Derivater	160.991.239,28	176.214.043,72
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
	0,00	3.711.021,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto		
Herav:		
Ubrukte lánemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Ubrukte konseminterne lánemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00
	-138.554.177,64	-57.946.829,95

Rekneskapsskjema 1 A

Inntektsoversyn med fordeling (tal i 1000 kroner)

	Budsjett 2018	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Skatt på inntekt og formue	280000	296654	279975
Rammetilskott - innteksutj.	34400	23781	30616
Rammetilskott - innb.tilskudd	263000	262955	256277
Rammetilskott utgiftsutjamning	29200	29646	28801
Eigedomsskatt (netto)	180000	183138	178259
Skjønnsmidler (netto)	2500	5241	6127
Momskompensasjon drift	16500	20466	18214
Tap fordringar			1358
Havbruksfondet			325
Korrigering rammetilskott		14976	2495
Sum frie disponible inntekter	805600	836852	802447
Renteinntekter og utbytte	15100	18852	19869
Rente - og avdragkompskompensasjon *	6500	6141	9080
Renteutgifter	-20000	-18235	-17210
Avdrag på lån	-28671	-28667	-31072
Netto finansutgifter	-27071	-21909	-19333
Dekning tidl. års underskott			
Avsett bundne fond			
Avsatt disposisjonsfond	-59590	-77049	-101846
Bruk av tidl.års overskott	34836	34836	50986
Bruk av bundne fond			900
Bruk av ubundne fond			
Netto avsetjingar	-24754	-42213	-49960
Overført til investeringar - drift	-36229	-18544	-15472
Til fordeling	717 546	754 186	717 682
Overskott/underskott			
Avsatt tap på fordringar		-53338	-34837
Sum fordelt til resultatområder	717 546	700 848	682 845

Rekneskapsskjema 1 B

**Netto rammer resultat -
områdene
(tal i 1000 kroner)**

	Budsjett 2018	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Til fordeling resultatområder (fra budsjettkjema 1 A)	715046	700322	682845
Fordelt slik:			
Rådmannen sin stab	62860	61851	60656
Fellesutgifter	27108	21424	25630
Resultatområdet barnehage	101766	98260	96855
Resultatområdet skule	167183	169073	164900
Resultatområdet aktivitet og omsorg	119571	118873	117488
Resultatområdet helse og førebygging	150160	139984	133270
Resultatområdet kultur	25572	24995	23791
VAR-området	-19309	-23006	-16904
Resultatområdet teknisk	73936	80685	69155
Kyrkjeleg Fellesråd	8700	8709	8004
Sum fordelt resultatområder	717547	700848	682845

Rekneskapsskjema 2 A

**Investeringar med finansiering
(tal i 1000 kroner)**

	Budsjett 2018	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Investeringar anleggsmidler			
Utlån	244348	185689	205016
Aksjekjøp	15000	29263	7430
Avdrag på utlån	2535	23355	3418
Avsett bundne investeringsfond	5329	5329	
Avsett ubundne investeringsfond	0	5141	12056
	6155	32901	18509
Årets finansieringsbehov	273367	281678	246429
Bruk av lånemidler			
Mottatte avdrag utlån	190780	94393	74318
Statlege overføringer	2400	46212	4208
Andre overføringer		1853	933
Salg av anleggsmidler	29600	23315	
Sal næringareal/forskuttert sal			1082
Refusjonar			
Tilskott til investeringar			
Andre overføringer			
Andre salsinntekter/renteinntekter		1052 361	11763
Sum ekstern finansiering	222780	167186	92304
Refusjonar/overføringer			
Salg av driftsmidler og fast eigedom			
Salg av aksjer	6155	30898	17814
Overført fra driftsbudsjett		75	6633
Kompensasjon moms	36229	19018	17414
Bruk av disposisjonsfond		25030	20208
Bruk av bundne investeringsfond	203	16987	78596
Bruk av ubundne investeringsfond	8000	5972	
	0	16509	13461
Sum intern finansiering	50587	114489	154126
Sum finansiering	273367	281675	246430
Finansieringsbehov - finansiering			
Overskott/underskott	0	0	0

Oversikt - balanse

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2018

12.04.2019

	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	2.923.217.377,03	2.692.421.267,47
Ustyr, maskiner og transportmidler	1.686.596.381,01	1.552.673.561,01
Utlån	24.689.568,36	23.227.457,36
Konserninterne langsiktige fordringer	88.251.687,66	109.272.991,10
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Pensjonsmidler	75.863.913,00	52.583.624,00
	1.047.815.827,00	954.663.634,00
Omløpsmidler		
Herav:		
Kortsiktige fordringer	597.373.542,51	460.969.695,13
Konterminterne kortsiktige fordringer	101.569.753,66	82.670.985,89
Premieavvik	0,00	0,00
Aksjer og andeler	31.971.185,30	30.972.048,30
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	105.924.340,00	60.300.831,73
Kasse, postgiro, bankinnskudd	0,00	0,00
	357.908.263,56	287.045.829,21
SUM EIENDELER	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Herav:		
Disposisjonsfond	932.501.751,26	733.381.063,88
Bundne driftsfond	189.392.886,00	138.237.769,87
Ubundne investeringsfond	3.616.030,81	14.141.809,73
Bundne investeringsfond	30.184.643,50	13.773.542,55
Regnskapsmessig mindreforbruk	11.225.302,58	12.056.518,37
Regnskapsmessig merforbruk	53.337.589,18	34.836.386,42
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	637.092.692,06	512.682.429,81
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-904,00	-904,00
	7.653.511,13	7.653.511,13
Langsiktig gjeld		
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	2.427.097.929,00	2.240.104.834,00
Ihendehaverobligasjonslån	1.227.447.075,00	1.181.458.254,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Konsemintern langsiktig gjeld	1.199.650.854,00	1.058.646.580,00
	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld		
Herav:		
Kassekredittlån	160.991.239,28	179.925.064,72
Annen kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Derivater	160.991.239,28	176.214.043,72
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
	0,00	3.711.021,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto		
Herav:		
Ubrukte lånemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Ubrukte konseminterne lånemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00
	-138.554.177,64	-57.946.829,95

Økonomiske oversikter

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2019

11.04.2019

Oversikt - balanse	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	2.923.217.377,03	2.692.421.267,47
Ustyr, maskiner og transportmidler	1.686.596.381,01	1.552.673.561,01
Utiän	24.689.568,36	23.227.457,36
Konserninterne langsiktige fordringer	88.251.687,66	109.272.991,10
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Pensjonsmidler	75.863.913,00	52.583.624,00
	1.047.815.827,00	954.663.634,00
Omløpsmidler		
Herav:		
Kortsiktige fordringer	597.373.542,51	460.989.695,13
Konteminterne kortsiktige fordringer	101.569.753,66	82.670.985,89
Premieavvik	0,00	0,00
Aksjer og andeler	31.971.185,30	30.972.048,30
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Dervater	105.924.340,00	60.300.831,73
Kasse, postgiro, bankinnskudd	0,00	0,00
	357.908.263,55	287.045.829,21
SUM EIENDELER	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Herav:		
Dispositionsfond	932.501.751,26	733.381.063,88
Bundne driftsfond	189.392.886,00	138.237.769,87
Ubundne investeringsfond	3.616.030,81	14.141.809,73
Bundne investeringsfond	30.184.643,50	13.773.542,55
Regnskapsmessig mindreforbruk	11.225.302,58	12.056.518,37
Regnskapsmessig merforbruk	53.337.589,18	34.836.386,42
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	637.092.692,06	512.682.429,81
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-904,00	-904,00
	7.653.511,13	7.653.511,13
Langsiktig gjeld		
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	2.427.097.929,00	2.240.104.834,00
Ihendehaverobligasjonslån	1.227.447.075,00	1.181.458.254,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Konsernintern langsiktig gjeld	1.199.650.854,00	1.058.646.580,00
	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld		
Herav:		
Kassekredittlån	160.991.239,28	179.925.064,72
Annen kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Dervater	160.991.239,28	176.214.043,72
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
	0,00	3.711.021,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3.520.590.919,54	3.153.410.962,60

MEMORIAKONTI

Memoriakonto		
Herav:		
Ubrukte lánemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Ubrukte konserninterne lánemidler	138.554.177,64	57.946.829,95
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00
	-138.554.177,64	-57.946.829,95

Vedlegg 1:

Vedlegg 1 viser opp mot kommunestyrets budsjettvedtak punkt 2, der dette økonomiske oversynet er grunnlaget:

Økonomisk oversyn kommunestyrets budsjettvedtak

I tabellen nedanfor er rekneskap 2018, justert budsjett 2018, saman med rekneskap 2017 lagt inn i tabellen. I tillegg er vedteken økonomiplan 2019 – 2022 lagt inn i tabellen.

Tall i millioner	Rekn.		Budsj.		Rekn.		Budsj.		Økonomiplan	
	2017	2018	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2022	2022
Inntektsskatt										
Rammetilskott inntektsutj.	280,0	280,0	296,6	289,0	289,0	289,0	289,0	289,0	289,0	289,0
Rammetilskott - Innbyggertilskudd	30,6	34,4	23,8	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0
Rammetilskott- utgiftsutjamning	256,3	263,0	263,0	273,0	273,5	274,0	274,5			
Skjønn	28,8	29,2	29,6	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Samla inntektssystemet	6,8	1,9	3,3	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Skjønn fra fylkesmann (skule)	602,5	608,5	616,3	625,0	625,4	625,9	626,4			
Eigedomskatt	1,8	1,5	1,9	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Havbruksfondet	178,3	180,0	183,1	181,4	181,3	182,5	181,7			
	0,3	0	15,0	0	0	0	0	0	0	0
Skatt og rammetilskott	782,9	790,0	816,3	807,9	808,2	809,9	809,6			

Resultatområda:

Driftsutgifter - før nye driftstiltak 2019 - 2022	-918,4	-934,3	-946,4	-904,9	-904,9	-904,9	-904,9
Driftsinntekter - før nye driftstiltak 2019- 2022	218,8	197,5	222,6	140,5	140,5	140,5	140,5
Netto budsjettrammer ex VAR	-699,6	-736,8	723,8	-764,4	-764,4	-764,4	-764,4

Herav samlet drift fordelt:**Rådmannen med stab**

Driftsutgifter	-76,5	-65,9	-66,1	-75,1	-75,1	-75,1	-75,1
Driftsinntekter	8,1	3,0	4,3	2,2	2,2	2,2	2,2
	-68,4	-62,9	-61,8	-72,9	-72,9	-72,9	-72,9

Fellesutgifter

Driftsutgifter	-19,5	-28,2	-22,6	-31,1	-31,1	-31,1	-31,1
Driftsinntekter	1,6	1,1	1,2	0,4	0,4	0,4	0,4
	-17,9	-27,1	-21,4	-30,7	-30,7	-30,7	-30,7

Barnehage

Driftsutgifter	-126,0	-129,0	-127,3	-122,0	-122,0	-122,0	-122,0
Driftsinntekter	29,2	27,3	29,0	18,3	18,3	18,3	18,3
	-96,8	-101,7	-98,3	-103,7	103,7	-103,7	-103,7

Skule

Driftsutgifter	-197,2	-201,9	-207,1	-189,4	-189,4	-189,4	-189,4
Driftsinntekter	32,3	34,7	36,1	22,4	22,4	22,4	22,4
	164,9	-167,2	169,0	-167,0	167,0	-167,0	-167,0

Aktivitet og omsorg							
Driftsutgifter	-146,7	-141,2	-146,4	-136,7	-136,7	-136,7	-136,7
Driftsinntekter	29,2	21,6	27,5	15,0	15,0	15,0	15,0
	117,5	-119,6	118,9	-121,7	121,7	-121,7	-121,7
Helse og førebygging							
Driftsutgifter	-209,7	-216,0	-217,8	-200,2	-200,2	-200,2	-200,2
Driftsinntekter	76,5	65,9	77,8	45,5	45,5	45,5	45,5
	133,2	-150,1	140,0	-154,7	154,7	-154,7	-154,7
Kultur							
Driftsutgifter	-38,7	-35,6	-38,2	-38,3	-38,3	-38,3	-38,3
Driftsinntekter	14,9	10,0	13,2	12,5	12,5	12,5	12,5
	-23,8	-25,6	-25,0	-25,8	-25,8	-25,8	-25,8
Teknisk							
Driftsutgifter	-96,1	-107,8	-112,2	-103,8	-103,8	-103,8	-103,8
Driftsinntekter	27,0	33,9	31,5	24,2	24,2	24,2	24,2
	-69,1	-73,9	-80,7	-79,6	-79,6	-79,6	-79,6
Kyrkja							
Driftsutgifter	-8,0	-8,7	-8,7	-8,3	-8,3	-8,3	-8,3
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0	0
	-8,0	-8,7	-8,7	-8,3	-8,3	-8,3	-8,3
VAR							
Driftsutgifter	-36,0	-33,0	-34,5	-34,0	-35,4	-37,6	-39,0
Driftsinntekter	52,9	52,3	57,5	57,9	63,9	70,5	75,1
	16,9	19,3	23,0	23,9	28,5	32,9	36,1
Netto budsjettrammer inkl. VAR	682,7	-717,5	700,8	-740,5	735,9	-731,5	-728,3
Momskompensasjon drift	18,2	16,5	20,6	17,0	17,0	17,0	17,0
Netto driftsrammer inkl. komp. moms	664,5	-701,0	680,2	-723,5	718,9	-714,5	-711,3
Nye/endra driftstiltak 2020 - 2022					-0,5	-1,1	-0,5
Innsparing tillegg fra budsj. 2019					-1,5	7,1	11,1
Endra rammer							11,1
Netto rammer etter endring drift	664,5	-701,0	680,2	-725,0	712,3	-704,5	-700,7
Brutto driftsresultat	118,4	89,0	136,1	82,9	95,9	105,4	108,9
Kapitalutgifter/kapitalinntekter:							
Renteinntekter innskott/plassering	7,1	5,1	7,9	6,1	6,5	7,0	7,5
Aksjeutbytte/renter Haugaland Kraft	12,7	10,0	10,9	11,0	11,0	11,0	11,0
Kompensasjonsinntekter lån	9,1	6,5	6,2	9,0	9,0	9,0	9,0
Sum renteinntekter og kompensasjon	28,9	21,6	25,0	26,1	26,5	27,0	27,5
Renteutgifter lån	-17,2	-20,0	-18,2	-24,5	-29,5	-36,0	-42,5
Avdrag lån	-31,0	-28,7	-28,7	-37,0	-41,0	-45,0	-49,0
Netto kapitalutgifter	-19,3	-27,1	-21,9	-35,4	-44,0	-54,0	-64,0
Netto driftsresultat	99,1	61,9	114,2	47,5	51,9	51,4	44,9

Bruk av driftsresultat:

Tilbakeført tapsfond	2,3						
Bruk av inv. og utv. fond	-3,0						
Bruk av overskott 2017							
Avsatt overskott 2017 til disp.fond			34,8				
Avsett disposisjonsfond øremerk. Invest	-21,4		-34,8				
Avsett rentesikringsfond	-5,0	-5,5	-15,2		-1,9	-1,4	-7,8
Avsett eigedomsskatt sikringsfond	-20,0	-20,0	-5,5				
Avsett realvekst fond	-1,5	-1,5	-20,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Avsett investeringar frå drift	-15,5	-34,9	-18,6	-37,5	-40,0	-40,0	-27,1
Samla bruk av resultat	-64,1	-61,9	-60,8	-47,5	-51,9	-51,4	-44,9
Overskudd avsett Invest./fond	35		53,4	0	0	0	0

KPMG AS
Forusparken 2
Postboks 57
4064 Stavanger

Telephone +47 04063
Fax
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

4
sak 715

Til kommunestyret i Tysvær kommune

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 30.04.19
Journalført: 19/148/ltha
Arkivkode: 212

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisionen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Tysvær kommunes årsregnskap som viser kr 754 186 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 53 337 589. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap og investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoene og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et dekkende bilde av den finansielle stillingen til Tysvær kommune per 31. desember 2018, og av resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoene i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisionsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisionsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisionsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon innhentet på datoene for denne revisionsberetningen består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisionsberetningen.

Vår uttalelse om revisionen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført på øvrig informasjon som er innhentet før datoene på revisionsberetningen, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgjøre en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoene for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelateler, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonssjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

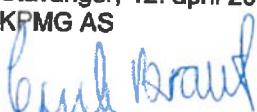
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningsene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 12. april 2019
KPMG AS

Eirik Braut
Statsautorisert revisor

KPMG AS
Forusparken 2
P.O. Box 57
N-4062 Stavanger

Telephone +47 04063
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

5.

Tysvær kommune
Tor Leif Helgesen
Postboks 94
5575 Aksdal

29. april 2019

Deres ref TLH

Vår ref EB Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 30.04.19
Journalført: 19/149/tha
Arkivkode: 212

Tysvær kommune - brev nr. 3 - 2018

Vi har nå gjennomført vår revisjon for regnskapsåret 2018 og ønsker i den anledning å gi enkelte innspill og kommentarer til kommunens ledelse og styre. I tillegg har mindre vesentlige forhold løpende blitt kommunisert med kommunens økonomiledelse.

Beskrivelse av våre innspill og kommentarer følger dette brevet.

Vi gjør oppmerksom på at hovedhensikten med vår revisjon er å gi oss muligheten til på en forsvarlig måte å uttale oss om regnskapet. Våre kontroller er utført på testbasis og må ikke oppfattes som tester for å avdekke feil eller uregelmessigheter som er uvesentlige for regnskapet. Det må også understres at svakheter i regnskapssystemet og den interne kontroll kan medføre misligheter som våre normale tester ikke nødvendigvis vil avdekke.

Vi gjør videre oppmerksom på at kommunen i henhold til Bokføringslovens § 13 plikter å oppbevare nummererte brev fra revisor på lik linje med øvrig oppbevaringspliktig regnskapsmateriale. Vi vil benytte anledningen til å takke for samarbeidet og den velvillighet vi har møtt fra kommunens ledelse og ansatte.

Dersom det skulle være spørsmål eller kommentarer til forholdene som er nevnt i brevet, ber vi om å bli kontaktet.

Vennlig hilsen
for KPMG AS

Braut, Eirik
Statsautorisert revisor

cc:
Kontrollutvalget

KPMG AS a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.
Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

KPMG Confidential

Offices in
Oslo Fjordane Molde Stavanger
Alta Finnmark Tromsø Sørland
Arendal Hamar Trondheim Sør-Trøndelag
Berger Haugesund Tønsberg
Bodø Kirkenes Skien Sandefjord
Bryne Kristiansand Sandnessjøen Ålesund
Drammen

Vesentlige forhold

Vi har i løpet av vår gjennomgang registrert enkelte forhold som etter vår mening er vesentlige for kommunen. Disse er beskrevet nedenfor. Rekkefølgen på punktene gir ikke uttrykk for noen rangering fra vår side.

Administratorrettigheter i nettbanken Beskrivelse av forhold

Kommunen har rutiner rundt remittering og utbetaling hvor samme person som legger til rette for en utbetaling ikke utfører selve betalingen. Det er i stor grad etablert arbeidsdeling med sperrer i bank og økonomisystemet, men enkelte i økonomiavdelingen har administratorrettigheter alene.

Dersom en har administratorrettigheter alene har den personen mulighet til å endre rettigheter og tilganger i systemet/banken uten godkjenning av en annen part og har dermed en mulighet til å foreta utbetalinger som ikke følger kommunens rutiner.

Risiko

Administratorrettigheter alene uten krav til godkjenning av en annen part vil alltid innebære en risiko for uautoriserte utbetalinger.

Selv om kommunen har en liten administrasjon bør kommunen ha en arbeidsdeling som sikrer kommunens verdier.

Anbefaling

Man bør i størst mulig grad forsøke å hindre at en eller flere personer sitter med administratorrettigheter som ikke krever godkjenning av en annen part ved endringer.

Vi anbefaler at kommunen endrer sine administratorrettighet til nettbank alene.

Tilbakemelding fra administrasjonen

Det er etablert rutine der den/dei som har administrasjonsrettigheter i bank og i økonomisystem ikke remitterer fra økonomisystemet eller godkjenner utbetalinger i nettbanken. Ved brudd på rutina pga sjukdom eller ferie blir det dokumentert, og med kva grunn det er til at den som har administrasjonsrettigheter må overta slike oppgåver.

Det er pr. i dag ingen sperrer i administrasjonsmodulen til nettbanken slik at det må flere til for å godkjenne endringer som er gjort, men det er en logg som forteller hva den enkelte har gjort i nettbanken. Økonomikontoret vil innføre ytterligere rutine på at det blir kjørt ut logg på kvar enkelt som har tilgang i nettbanken 2 ganger pr. år – og at det blir innført stikk-kontroll utført av økonomisjet.

Administratorrettigheter i økonomisystemet

Beskrivelse av forhold

Vi har i vår revisjonsforespørsel etterspurt bl.a. alle former for fullmaktsforhold, herunder økonomisystem. Vi har mottatt oversikt knyttet til administrasjonsrettigheter i økonomisystem og HRM. Det er flere i økonomiavdelingen som har slik administratorrettigheter alene. Personer med administratorrettigheter har store fullmakter og kan gjøre bokføringer og endringer i økonomisystem og HRM uten godkjenning fra andre.

Tilfredsstillende fullmaktsforhold knyttet til økonomisystem er sentralt i et godt kontrollmiljø og er med på å redusere risiko for både tilsiktede og utilsiktede feil.

Risiko

De nevnte forhold øker risikoen for misligheter og feil i regnskapet.

Anbefaling

Vi anbefaler kommunen å gjennomgå administrator og brukerrettigheter i økonomisystem og HRM og vurdere om det er en hensiktmessig arbeidsdeling.

Tilbakemelding fra administrasjonen

Det er etablert rutine der den som har administrasjonsrettigheter i Økonomisystemet og HRM ikke remitterer fra økonomisystemet eller utbetalar lønn. Ved brudd på rutina pga sjukdom eller ferie blir det dokumentert, og med kva grunn det er til at den som har administrasjonsrettigheter må overta slike oppgåver.

Det er pr. i dag ingen sperrer i administrasjonsmodulane til Økonomisystemet eller HRM som gjer at det er nokon som skal godkjenne endringar ein gjer, men det er loggfunksjon som forteller kva den enkelte har gjort av endringar både i lønnssystem og i økonomisystemet.

Økonomikontoret vil innføre ytterligare rutine på at det blir kjørt utlogg på dei mest vesentlige endringane ein gjer i Økonomisystem og HRM 2 gongar i året – og at det blir innført stikk-kontroll utført av økonomisjef.

Reiseregninger – Ufullstendig dokumentasjon av reiser

Beskrivelse av forhold

I vår gjennomgang av et tilfeldig utvalg reiseregninger avdekket vi enkelte svakheter. Disse er:

Flere reiseregninger manglet spesifikasjon av reiseruter og spesifisert formål med reisen. I henhold til regelverket skal reiserute spesifiseres for samtlige reiser som er foretatt, det vil si at man må påføre fra/til adresse. Formål skal spesifiseres.

Risiko

Manglende spesifikasjon av reise innebærer at kostnadene blir å anse som lønn.

Anbefaling

Vi anmoder om at kommunen iverksetter rutiner for å sørge for at de nevnte forhold rettes, slik at gjeldende lover og regler overholdes.

Tilbakemelding fra administrasjonen

Økonomikontoret satte fra 1.1.2019 krav til alle som skal ha utbetalt reiserekning at adresse skal spesifiseres i reiserutene. Alle reiserekninger blir kontrollert av lønningskontoret, og etter 01.01.2019 er det ikke blitt utbetalt reiserekningar utan spesifiserte adresser og spesifisert formål. I tillegg er det krav om å legge med dokumentasjon av formål så langt det lar seg gjera. (nokre reiseruter har ikke innkalling, det kan gjelde Barnevern, støttekontakt, uteoperatørar osv)

Årsberetning 2018

Innleiling

Rådmannen legg med dette fram årsberetning for rekneskapsåret 2018 med bakgrunn i kommunelova § 48 nr. 5 med gjeldande rekneskapsstandard- GKRS nr 6 punkt 3.3. Årsberetningen er meint å utfylla den informasjon som blir gjeven i sjølve årsrekneskapen med tilhøyrande noter, samstundes som den ifylgje kommunelova skal ha med nokre andre konkrete punkter:

Kommunelova § 48 nr. 5

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Utover dette, er det ikkje noko krav til innhald i årsberetninga (årsmeldingen). Årsberetning med dei lovmessige krav til innhald, er del av revisjonens arbeid med rekneskapen, og er klar 31. mars. Tysvær har tidlegare år i tillegg lagt fram ein årsmelding med fokus på tenestevutvikling. For rekneskapsåret 2018 blir det lagt fram ein samla årsberetning for kommunestyret i juni, der det lovmessige innhald i årsberetninga, blir supplert med tenestevurderingar i same dokument. Tenestevurderingane vil i hovudsak vera basert på dei konkrete mål som blei sett opp i vedtatt budsjett for 2018.

Ved budsjettering av rammer til resultatområda i Tysvær, blir det teke med både inntektsføring frå fond og avsetjing til fond dvs. at fond alltid er ein del av områda sine budsjetttramme vedteke av kommunestyret (kommunestyret sitt formelle budsjettvedtak på drift). Når rekneskapen tilsvarande skal leggjast fram, er det i resultatområda sine netto budsjetttramme inkludert både avsetjingar til fond for seinare bruk, og finansieringar med fond av driftstiltak gjort i rekneskapsåret. Der dette som då vert samanlikningspunktet mellom budsjett og rekneskap for kommunen i høve til korleis rammestyringa på resultatområda har vore sett inn mot kommunestyrets budsjettvedtak. Kommunestyrets budsjettvedtak styrer korleis rapportering blir gitt tilbake til kommunestyret, når rekneskap skal handsamast i juni. Årsberetninga sine kommentarar byggjer på dette grunnlag. Kommunestyrets vedtak i budsjett 2018, punkt 2, viser inn mot hovudtabell i vedlegg 1 – hovudtabell er vedlagt denne årsberetning.

I tillegg legges obligatorisk rapport økonomisk oversikt fram som vedlegg, der finansieringar med fond og avsetjingar til fond på rammeområda, ikke er del av netto driftsresultat. Her er det da eit avvik mellom det som ligg i denne økonomiske oversikt, og det som er vist fram som kommunens nettodriftsresultat i vedlagte økonomiske hovudoversyn som er offisiell rapport til politisk nivå i Tysvær (vedlegg 1 til budsjettvedtaket). Obligatoriske økonomiske oversikter legges alltid ved rekneskapsdokumentet. Brutto driftsresultat og netto driftsresultat vil slik vera ulike i rapportane. I obligatorisk økonomisk oversikt er også avskrivningar del av brutto driftsresultat; tilsvarande blir sum avskrivningar vist som inntektsføring seinare i rapporten. Avskrivningar skal ikkje ha resultateffekt i kommunens rekneskap. Eigedomsskatt som vises i vedlegg 1, er netto eigedomsskatt etter frådrag av overføring til Bokn, samt omkostningar med eigedomsskatt, primært rettslege utgifter. Kommunens rekneskapsmessige overskott, som er det kommunestyret, i sitt rekneskapsvedtak i juni, skal disponera, er sjølv sagt like i rapportane. I den vidare gjennomgangen blir økonomien kommentert med bakgrunn i kommunestyrets formelle budsjettvedtak, og der summar i obligatorisk økonomisk oversikt blir sett i parentes.

Netto driftsresultat og rekneskapsmessig overskott

Netto driftsresultat viser kommunens resultat etter at renter og avdrag er betalt, og er eit uttrykk for kva kommunen har disponibelt til avsetjingar til seinare bruk og som driftsoverføring til investering. Eit netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter er hovudindikatoren som er nytta som mål for tilfredsstillande økonomisk handlingsrom i kommunane.

Tysvær Kommune får i 2018 eit netto driftsresultat på 114,2 mill. kroner (95,1 mill. kroner) kroner, (tilsvarende i 2017 var 99,1 mill. kroner (88,7 mill. kroner)), mot opprinnelig budsjettet 58 mill. kroner. Dette gjev ein resultatmargin på heile 10,5 % (8,8 %) av brutto driftsinntekter. Resultatet i 2018 er det beste Tysvær Kommune har hatt. Større overføringar frå Staten ved meir skatteinntekter, inntekter frå Havbruksfondet, betre resultat på drift av tenestene og eit betre rentebilete er årsaker til betra resultat i høve til budsjett. Dette blir omtala seinare i årsberetninga. I budsjettvedtaket for 2018 blei budsjettet nettodriftsresultat (58,3 mill. kroner) disponert til investeringar i 2018 og til fond for seinare bruk, slik :

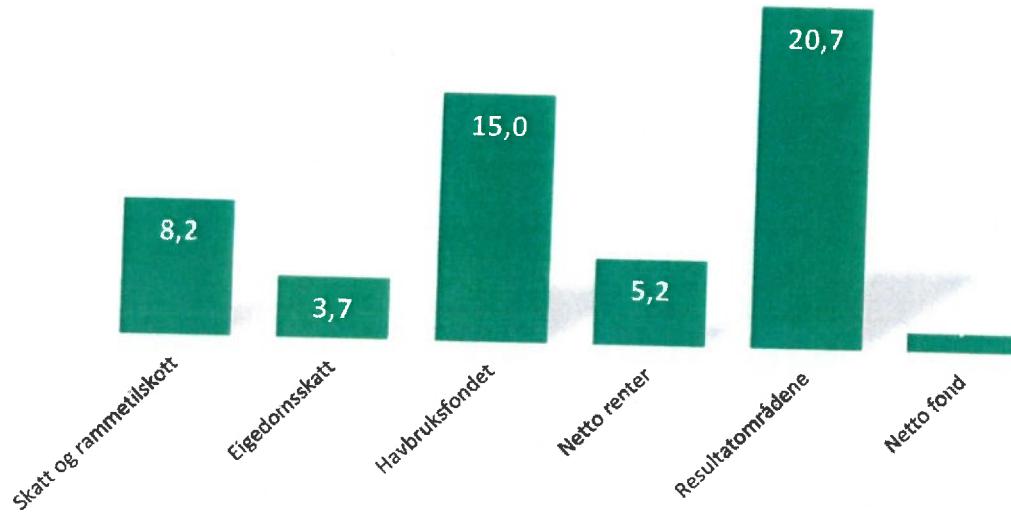
- Realvekstfond	1,5 mill. kroner
- Rentesikringsfond	5,5 mill. kroner
- Eigedomsskatt – sikringsfond	20 mill. kroner
- Driftsmidlar til investeringar	31,3 mill. kroner

Disponeringar er gjort i samsvar med budsjettvedtaket, men overføring til investeringar vedtatt i 2018 er lågare enn budsjett grunna at prosjekt ikkje er igongsette. Midlar budsjettet frå drift til investeringar, som ikkje er nytta i 2018, er overført til disposisjonsfond øyremerka for investeringar.

Avviket positivt i forhold til opprinnelig vedtatt budsjett er på 53,4 mill. kroner, og er det rekneskapsmessige overskottet for kommunen. Overskottet skriv seg frå desse elementa:

- Skatt og rammetilskott	8,2 mill. kroner
- Overskott resultatområda	20,8 mill. kroner
- Kapitalutgifter netto	5,2 mill. kroner
- Havbruksfondet	15,0 mill. kroner
- Eigedomsskatt	3,7 mill. kroner
- <u>Netto fond</u>	<u>1,1 mill. kroner</u>
Resultatforbetring	53,4 mill. kroner

Resultat 2018

Rekneskapsmessig overskot (kr. 53 337 589) viser om kommunen samla har hatt budsjettmessig dekning for del utgiftene kommunen har hatt, uavhengig av korleis dei er finansiert. Det viser meirinntekter/mindre- utgifter utover det resultat som var budsjettet, og då etter at budsjetterte avsetjingar til fond og til driftsmidlar investeringar er gjennomført. I 2018 får altså Tysvær eit rekneskapsmessig overskott på 53,4 mill. kroner (51 mill. kroner i 2016 og 35 mill. kroner i 2017). Det er dette overskotet som kommunestyret gjer vedtak om disponering av i juni 2019.

Månads- og tertialrapporteringa gjennom året viste betre driftsresultat enn det som var budsjettet ved kommunestyret sitt vedtak, men likevel vesentleg mindre enn det sluttresultatet viste. Siste prognose for sluttresultat for året var på rundt 75 - 80 mill. kroner ved framlegg av budsjett for 2019.

Med bakgrunn i vedlagt Hovudtabell 2018 (vedlegg 1), blir sentrale deler av rekneskapen for 2018 kommentert i årsberetninga.

Skatt og rammetilskott gjennom inntektssystemet

Skatt og rammetilskott gir samla ein pluss på 8,2 mill. kroner.

Tysvær hadde som vanleg relativt svak skatteinngang; 87,7 % (85,1 % i 2017) av landet, men veksten i 2018 var klart større for Tysvær enn for landet samla; 6 % mot landet 3,8 %. I opprinnelig statsbudsjett som danna grunnlaget for vårt skatteanslag blei det anslått ein skattevekst på 1,3 % i landet, i mai vart forventa skatteauke sett ned til 1 %, i statsbudsjettet i oktober vart skatteanslaget sett opp igjen til 2,4 %; resultatet vart altså ein vekst på 3,8 %. Denne meirinntektsveksten får kommunane behalda, og er eit vesentleg bidrag til store meirinntekter i 2018. Samla for inntektsskatt og inntektsutjamning viser resultatet meirinntekter på 6 mill. kroner.

Rammetilskott (innbyggjartilskot og utgiftsutjamning) og skjønnsmidlar gir ei samla meirinntekt på 2,2 mill. kroner. Av dette gjeld 730 000 kroner kompensasjon for taksering verk og bruk. I skjønnsmidlane ligg kompensasjon for at det ikke blei kommunesamanslåing med Bokn (Bokn ville ikkje og Tysvær er «ufriviljig åleine») på 1,4 mill. kroner.

Eigedomsskatt

Eigedomsskatt gir samla meirinntekter i høve til budsjett på 3,7 mill. kroner.

Årsaka er at endeleg taksering av nytt likerettaranlegg på Haugsneset blei klart høgare enn budsjettgrunnlaget. Det er som nemnt viktig å gjera merksam på at eigedomsskattetakseringa pr. 1/1-2016 framleis er under klagehandsaming for dei største skattytarane Equinor og Gassco. Det knyter seg då uvisse til om det resultatet vi ser for 2018 blir det endelege.

Det er i 2018 arbeidd med omtaksering av eigedomsskatt for å klargjera for den endring som kjem i eigedomsskattelova med verknad frå 2019. Såkalla maskinar og utstyr skal ikkje lenger vera omfatta av eigedomsskatt med start frå 2019 og med ein nedtrappingsperiode fram til 2025.

Overføring av eigedomsskatt til Bokn i samsvar med avtale, i 2018 var summen 5,1 mill. kroner, er teke med under eigedomsskatteområdet, og det er då netto eigedomsskattinntekter som blir vist fram i hovudtabell.

Havbruksfondet

Havbruksfondet er ny kommunal inntekt frå og med 2017. Inntektene her vil vera basert på betaling nye oppdrettsanlegg i Norge må betala inn til Staten for nye og utvida konsesjonar. Desse inntektene blir deretter, i hovudsak, fordelt på kommunane utifrå kor stor andel av samla produksjon (biomasse) den enkelte kommune har. Ein mindre del av overføringane går til dei kommunane der dei nye konsesjonane blir etablert det einskilde år.

Vi fekk første utbetaling frå Havbruksfondet på 325 000 kroner i 2017; i 2018 er utbetalinga frå fondet på heile 15 mill. kroner; ein sum som ikkje var budsjettert. Utbetalinga frå fondet vil variera i stor grad frå eit år til eit anna. I budsjett for 2019 er det skissert ein utbetaling på 2-3 mill. kroner.

Resultatområda – drift av tenesteproduksjonen

Samla oversyn tenesteområda

Samla driftsutgifter som anført i avsnitt nedanfor, inkluderer fondsavsetjingar på resultatområda sine ansvarsområder, medan samla driftsinntekter inkluderer finansiering med fond på resultatområda sine ansvarsområder. Samla driftsutgifter er eksklusiv avskrivningar.

Samla driftsutgifter for Tysvær utgjer 945,9 mill. kroner (918,4 mill. kroner i 2017); ein vekst på 3 %, medan driftsinntekter på resultatområda er 222,6 mill. kroner (218,8 mill. kroner i 2017); ein vekst på 1,7 %. Netto samla driftsutgifter er 723,3 mill. kroner (699,6 mill. kroner i 2017), ein vekst på 23,7 mill. kroner; 3,4 %. Samanlikning av eit år med eit anna kan vera litt krevjande, i og med at det vil liggja oppgåveendringar frå eit år til eit anna, som kan slå ut både på utgifts- og inntektssida.

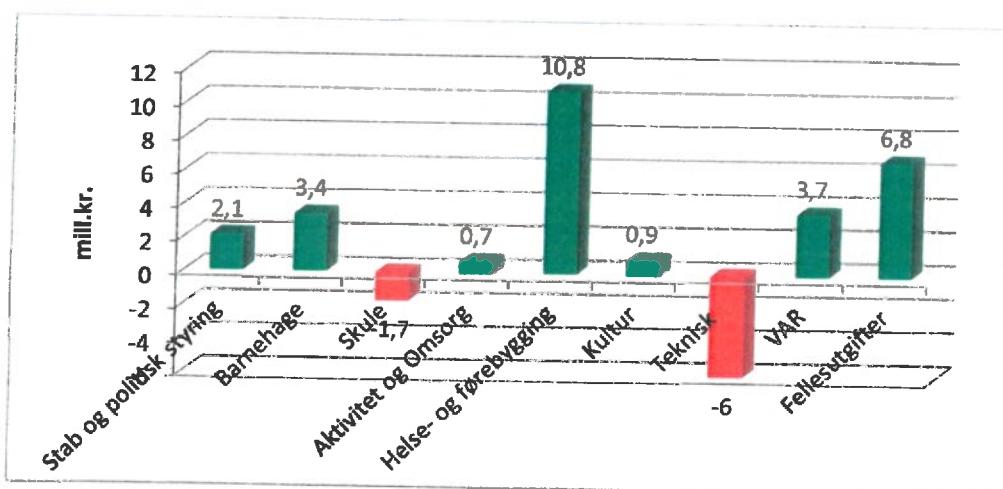
Bakom tala (dette framgår av vedlagte hovudtabell ved samanlikning budsjett og rekneskap for 2018) ligg det avvik isolert på utgiftssida, og avvik frå inntektssida på det som var budsjettert. Gjennomgang av desse vil krevja utdjupande analyse, som ikkje er gjennomført når årsberetninga blir skriven. Det er viktig at meirutgifter og meirinntekter vi får i 2018, blir vurdert opp mot reell budsjettering for inneverande budsjettår 2019, og som kan gi grunnlag for endringar for budsjettarbeidet for 2020.

I tabellen er det einskilde område sett opp med rekneskapstal i høve til justert budsjett. Justert budsjett er nytta her i høve til avvik, fordi det er tilført midlar frå fellesutgifter til dekning av lønsutgifter som konsekvens av nytt lønsoppgjer. Oppsummert på netto driftsutgifter får vi desse tala:

Tal i mill. kroner

	Budsjett justert	Rekneskap	Avvik just. bud.
Rådmannen med stab	62,9	61,8	1,1
Fellesutgifter	27,1	21,4	5,7
Barnehage	101,8	98,3	3,5
Skule	167,2	169,1	-1,9
Aktivitet og omsorg	119,6	118,9	0,7
Helse og førebygging	150,2	140,0	10,2
Kultur	25,6	25,0	0,6
Teknisk	73,9	80,7	-6,8
VAR	-19,3	-23,0	3,7
Kyrkja	8,7	8,7	0
Samla netto drift	717,7	700,9	16,8
Momskompesasjon drift	-16,5	-20,5	4,0
Samla	701,2	680,4	20,8

Samla kjem tenestene ut med eit positivt resultat på 20,8 mill. kroner (15,8 mill. kr. i 2017, 16,9 mill. kroner i 2016 og 13,7 mill. kroner i pluss i 2015).

God økonomistyring i områda, samt at vi også får eit klart betra inntektsbilde med auka kostnadsrefusjon frå Staten i resultatområde helse og førebygging, gjer at resultatet samla blir svært positivt. Barnehageområdet kjem også svært positivt ut dette året.

Inntektsposten momskompensasjon gjev noko høgare inntekter enn budsjettet. Dette er kompensasjon for kjøp av varer og tenester som blir utgiftsført på resultatområda; inntekta har auka frå 18,2 mill. kroner i 2017 til 20,5 mill. kroner i 2017; dette vil innebera sterkare vekst i reine driftsutgifter enn det som har vore status dei siste åra. Resultatområda sine auka utgifter til moms grunna varekjøp, blir dekka opp av tilsvarande auke i momskompensasjon.

I tabellane er det for resultatområda tatt med inntektsføring frå fond og utgiftsføring til fond. Dette påverkar da resultatet for områda slik det skal i medhald av kommunestyrets budsjettvedtak på rammer til områda.

I det etterfylgjande blir resultatområda gjennomgått med fokus på økonomisk utvikling og status siste rekneskapsår. For resultatområda elles, med fokus på tenesteutvikling, blir det vist til måldelen som kjem etter den økonomiske gjennomgangen i samla årsberetning.

Stab og politisk styring

Økonomi

Stab og politisk styring kjem ut i samsvar med budsjett.

I samla resultat for stab og politisk styring ligg innsparing gjennom vedtatt ordinær spareplan. I tillegg ligg det inne ekstra budsjettet innsparing på 1,5 mill. kroner. Området har dei siste åra klart å koma positivt ut, sjølv med dei innsparingsmål som er sett. Innsparingsmål er nådd ved i hovudsak vakansar i stillingar, samt at det ikkje blir leigd inn personalressursar ved sjukefråver og IT kontoret i stor grad ikkje leiger inn konsulenthjelp, men brukar eigne ressursar. I tillegg er det god kostnadskontroll i stabsområda, noko som medfører at ein klarar å ta ned utgifter på fleire postar.

Fellesutgifter

På fellesutgifter ligg i utgangspunktet lønsreserven som skal dekka opp lønsutviklinga i budsjettåret. Når lønsoppgjeret er kjent blir summar overført frå dette området til resultatområda for å dekka opp meirutgifter. På fellesutgifter ligg og midlar til å dekka opp pensjonsoppgjeret. I 2018 vart det budsjettet med lokalt oppgjer i kap. 4, men partane i det sentrale oppgjeret vedtok at det ikkje skulle vera lokalt oppgjer i kap. 4 i 2018. Pensjonsområdet kom og betre ut enn budsjettet. Det skuldast i hovudsak lågare lønnsvekst enn forutsetninga var då kommunen fekk prognosane sine frå pensjonsleverandørane.

Resultatområde Barnehage

Økonomi

Barnehage kjem ut med eit positivt driftsresultat på heile 3,5 mill. kroner (4,4 mill. kroner i 2017). Barnehage har meldt om underforbruket i 2. tertialrapport, og resultatet stemmer med prognosene for området.

Resultatet kjem av vesentleg underforbruk av løn og tilskot til private barnehagar, i tillegg til at kommunen har fått store refusjonar frå andre kommunar. Underforbruket på fastløn og tilskot til private barnehagar er knytt til ordinær barnehagedrift, medan refusjonar frå andre kommunar er knytt til styrka tilbod til førskulebarn.

Resultatområdet har gjennomført fleire tiltak for å effektivisere drifta i barnehagane. Innsparingskravet skulle bli gjort ved å fortsette arbeidet med å utvide barnehagane og erstatte små barnehagar med større eininger. Resultatområdet har ingen annan plan for innsparing, men har eit bevisst forhold til å klare kravet ved å innfri føresetningane i ramma.

Resultatområde Skule

Økonomi

Skule kjem ut med eit negativt driftsresultat på 1,7 mill. kroner (positivt resultat på 0,1 mill. kroner i 2017). Skule har meldt om overforbruket i 2. tertialrapport, og prognosene då var eit overforbruk på 2 mill. kroner.

Barne og ungdomsskulane gjekk totalt sett med 900 000 kroner i meirforbruk. Fellesområdet har eit meirforbruk på 3,2 mill. kroner.

Ordinær skulekyss har eit mindreforbruk på 300 000 kroner, mens anna skyss har eit meirforbruk på 800 000 kroner. Totalt gir dette eit meirforbruk på skyss på 500 000 kroner. SFO hadde eit overforbruk på 500 000 kroner i forhold til budsjett. Hovudårsaka er sviktande eigenbetaling. Tysværelevar som er plassert i andre kommunar kostar 1,5 mill. kroner meir en budsjettert. Sparetiltak på 1 mill. kroner er ikkje innfridd.

Kjøp av tenester frå fylke er 500 000 kroner over budsjett. Utgifter til IKT og lisensar er 600 000 kroner høgare en budsjett. Meirinntekter for gjesteelevar er 1,1 mill. kroner, som vert brukt til ekstra utgifter knytt til desse ekstra elevane. Totalt er inntektene 1,5 mill. kroner høgare enn budsjett.

Tysvær læringsarena har eit mindreforbruk på 700 000 kroner. Dette skuldast at tilbodet er redusert. Tysvær morsmållopplæring har eit mindreforbruk på 700 000 kroner. Desse pengane er tilført skulane via rammetimetal. Sætre gard har eit meirforbruk på 200 000 kroner. I hovudsak skuldast dette meirforbruk på driftspostane. Tysvær opplæringscenter har eit mindreforbruk på 1 mill. kroner. Dette skuldast meirinntekter i forhold til budsjett og at ein har hatt låg bemanning pga. omstillingar i flyktningområdet.

Rammetimetalet for skuleåret 2018/19 er totalt på 3270 timer. Dette er ei auke på 35 timer frå førre skuleår. Dette skuldast auke i timer til fosterbarn og øyremerka midlar til høgare lærartettleik.

Resultatområde Aktivitet og omsorg

Økonomi

Aktivt og omsorg kjem ut med eit positivt resultat i høve til budsjett på 0,7 mill. kroner.

Aktivitet og omsorg har hatt stort fokus på kostnadskontroll, og det er blitt høgare inntekter på ressurskrevjande brukarar enn budsjettert. Utgiftene i området er endra frå institusjonsbasert til meir heimebasert omsorg. Området er gjennom det vesentleg betre rusta til å møte stor behovsauke i åra som kjem, og det blir arbeidd aktivt med tiltak for å nå sparekrava som er satt.

Resultatområde Helse og førebygging

Økonomi

Helse og førebygging kjem ut med eit positivt resultat på heile 10,8 mill. kroner (tilsvarende i 2017 var eit positivt resultat på 11 mill. kroner).

Av resultatet skriv 5,5 mill. kroner seg frå høgare inntekter enn budsjett, og 5,3 mill. kroner på mindreforbruk på tenestene.

Det er meirinntekter på ressurskrevjande tenester på inntektene. På kostnadane er det mindre bruk på vikarar og ekstern finansiering av prosjekter som bidrar til mindreforbruket.

Resultatområde Kultur

Økonomi

Kultur kjem ut med eit positivt resultat på 0,9 mill. kroner (tilsvarende som i 2017).

Det positive resultatet stammer frå mei inntekter på billettar Tysværtunet i hovudsak. Til tross for dårlig start på året tok besøkstala seg opp på hausten og ein tok inn att dei tapte inntektene ein hadde på sommarhalvåret.

Resultatområde Teknisk

Økonomi

Resultatområdet teknisk fekk eit meirforbruk på 6 mill. kroner i 2018. Energiutgiftene inkl. mva er 2,7 mill. kroner høgare enn i 2017, og er hovudårsak til meirforbruk.

Bygg har eit meirforbruk 6,2 mill. kroner. Av dette utgjer energi kr 4,2 mill. kroner inkl. mva. Husleigeutgiftene er 400 000 kroner høgare enn budsjett. Husleigeinntektene er 600 000 kroner lågare enn budsjett. Andre postar ligg totalt 1 mill. kroner over budsjett. Bygg fekk ein ekstraløying på 1 mill. kroner til byggvedlikehald. 200 000 kroner er brukt i 2018 og resten er planlagt brukt i 2019.

Veg har eit meirforbruk på 1,8 mill. kroner. Av dette utgjer meirforbruket på vintervedlikehald 800 000 kroner. Tilskota blei 600 000 kroner lågare enn budsjett. Andre postar har eit meirforbruk på 400 000 kroner. Veg fekk ei ekstraløying på 1 mill. kroner til asfaltring. Desse midlane er brukt i 2018.

Dei andre ansvara har totalt sett eit mindreforbruk på 1,2 mill. kroner. Av dette utgjer reinhald sitt mindreforbruk 900 000 kroner.

VA-området

VA-området går ut med eit budsjettoverskott på 3,7 mill. kroner.

Budsjettoverskotet for 2018 kjem i hovudsak av at dei investeringsrelaterte postane kalkulatoriske renter og avskrivningar vart høgare enn planlagt i budsjettet. Sjølv om desse postane blir nulla ut av motpostar, fører det til at overføringane frå sjølvkostfonda blir høgare enn budsjettert. Og soleis medfører dette at det budsjett teknisk framkjem overskot i form av meirinntekter av di desse kostnadane blei høgare enn budsjettert.

Begge sjølvkostområda, vatn og avløp, gjekk med store underskot i 2018. Samla underskot i desse to sjølvkostrekneskapa blei på 11,8 mill. kroner. Grunna nedbygging av sjølvkostfond, hadde vi planlagt at sjølvkostområda for vatn og avløp skulle gå med eit samla underskot på 6,9 mill. kroner i 2018. Samla underskot for sjølvkostrekneskapa blei altså 4,9 mill. kroner høgare enn budsjettert. Det er særleg høgare kostnader til vedlikehald som gjer at sjølvkostunderskota vart så store. I tillegg innverka også kalkulatoriske renter og avskrivningar vesentleg på sjølvkostunderskota. I rekneskapen for VA-området er underskota i sjølvkostrekneskapa nulla ut av overføringar frå sjølvkostfond.

Per 31.12.2018 er det opparbeida eit samla framførbart underskot på sjølvkostfonda for vatn og avløp på 7,1 mill. kroner, og dette beløpet må dekkast inn av abonnentane i framtida. Dekningsgradane, som etter sjølvkost skal liggje på 100 %, blei på 72 % og 77 % for henholdsvis vatn og avløp. At dekningsgradane er så lave samstundes som det må dekkast inn eit framførbart underskot, gir eit tydeleg signal om vesentleg prisauke i åra framover.

Kyrkjeleg Fellesråd

Økonomi

Kyrkje hadde eit samla netto driftsbudsjett på 8,7 mill. kroner, og rekneskapen viser same resultat.

Driftsbudsjettet til Kyrkjeleg Fellesråd er ei rein overføring av midlar. Bruken av midlane blir detaljert i rekneskap som blir avgjort av fellesrådet. Kyrkjeleg Fellesråd er eige rettssubjekt.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er kommunens resultat før dekning av renter og avdrag, og før avsetjingar til budsjettet føremål, avskrivingar er ikkje med i brutto driftsresultat i vedlegg 1. Avskrivingane utgjer 49,6 mill. kroner. Brutto driftsresultat for kommunen er på 136,1 mill. kroner (118,4 mill. kroner i 2017), mot opprinnelag budsjettet 89 mill. kroner, ei meirinntekt på 47,1 mill. kroner.

Rapporten **økonomisk oversikt** viser brutto driftsresultat 72,3 mill. kroner. Stort avvik mellom dette og det brutto driftsresultat som vises i hovudtabell 2018, skuldast i hovudsak at denne rapporten inkluderer og har trekt frå avskrivingar på 49,6 mill. kroner i bruttodriftsresultatet. Avskrivingane blir seinare null ut i økonomisk oversikt, og er soleis ikkje med i netto driftsresultat med resultateffekt.

Kapitalutgifter og kapitalinntekter

Samla for området er det opprinnelag budsjettet med netto utgifter på 27,1 mill. kroner, mens resultatet blir netto utgifter på 21,9 mill. kroner (19,3 mill. kroner i 2017), eit betre resultat i høve til budsjett på 5,2 mill. kroner. Forsiktig budsjettering av renteinntektsområdet, svært god likviditet, samt vesentleg betre overføring frå Haugaland Kraft, er årsak til positivt resultat. Prognosene ved budsjettstart var at renteauke var i vente, men det blei mindre renteauke enn det Norges Bank skisserte.

Netto renteutgifter er 1,8 mill. kroner lågare enn budsjett, mens samla renteinntekter er vesentleg høgare med 2,8 mill. kroner, då primært grunna i at kommunen har hatt svært høg likviditet gjennom heile 2018. Renta på låna våre er framleis svært låg. Gjennomsnittleg lånerente ved årsskiftet er 1,62 % (1,53 % i 2017). Gjennomsnittleg rentebinding er 1,37 år (1,13 år i 2017).

Brutto lånegjeld er ved årsskiftet på 1 199 mill. kroner (1058 mill. kroner i 2017). Det gjenstår analysearbeid for å vise kva renteeksponert gjeld er, dvs. den gjelda kommunen må bera med eigne midlar, men summen vil ligga rundt 600 mill. kroner (dvs. stabil) på rundt 50 %. Renteeksponert gjeld er samla gjeld etter frådrag av VA-lån, startlån, lån Meny-bygget/Palmehagen, kompensasjonslån frå Staten m.v., dvs. der renter og avdrag i hovudsak blir dekkja gjennom inntekter frå andre.

Kommunen har i mange år hatt ganske høg gjeldsgrad, målt pr. innbyggjar, men denne har dei siste åra vore stabil på rundt 10 % over landsgjennomsnittet. Det viktigaste for kommunen vil likevel vera at vi har tilstrekkeleg inntektsgrunnlag som dekker opp lånegjelta vår, og det har vi.

Gjeldande bankavtale gjekk ut i september 2018, og ny avtale gav vesentleg lågare avkastning på innskota.

Plasseringane i obligasjonsmarknaden og i pengemarknadsfond, gav litt svakare avkastning i 2018 enn i 2016. Plasseringar skal over tid gi høgare avkastning enn det vi ville fått ved å ha midlane plassert i bank, men i 2017 var plasseringane under det bankinnskota ville gi. Ved årsskiftet var det plassert samla 105,9 mill. kroner (60,3 mill. kroner i 2017) i obligasjoner og fond; det meste i bankobligasjoner. Auken skuldast i hovudsak vurderingar rundt høg likviditet der alternativ plassering blei gjort.

Kompensasjonsinntektene for lån gjeve til ulike føremål er på 6,2 mill. kroner (9,1 mill. kroner i 2017). Årsak til nedgang ligg i hovudsak på at innbetaling av avdrag på startlån er overført frå driftsrekneskap til investeringsrekneskap. I desse inntekter vidare ligg rente- og avdragskompensasjon frå Staten til investeringar i skulebygg, institusjonar og omsorgsbustadar, i tillegg kjem inntekter frå startlån (avdrag og renter frå dei vi løner ut til) og leigeinntekter Meny-bygget og Palmehagen.

Kompensasjon for dekning av renter og avdrag på VA-området gjenspeglar seg i den budsjetterte og regnskapsførte inntekt som ligg i VA-området som er omtala under resultatområda. Dette er da ikkje del av kompensasjonsinntektene som er tatt med her.

Frå Haugaland Kraft blei det budsjettet med 10 mill. kroner i form av utbytte og renter på vår eigardel i Haugaland Kraft; resultatet blei 10,9 mill. kroner. Resultatet er avhengig av overskotet i selskapet; dette året blei det vesentleg betre enn budsjett, slik det også var i 2016 og 2017. Endringa ved at det er selskapet sitt resultat som avgjer overføring til eigarane, i motsetning til det faste årlege beløpet som var gjeldande før, har hittil vore positiv for Tysvær som eigar.

Avdrag utgiftsført er i samsvar med budsjett 28,7 mill. kroner, der avdrag som gjeld lån i Husbanken til vidareutlån er overført frå drift til investeringsrekneskapet. Utifra ei samla lånegjeld, eksklusiv pensjonsgjeld og lån i Husbanken, på 1 122 mill. kroner, betaler vi 2,6 % årleg i avdrag; budsjettet mål over tid er minimum 3 %. Det vil bli gjort nye vurderingar på avdragsbetaling inn mot budsjett 2020.

Investeringar og utlån

Det er samla gjort investeringar på 185,7 mill. kroner i 2018 (205 mill. kroner i 2017). Dette er svært høgt slik det har vore dei siste åra, men er likevel lågare enn budsjettet for året på 244 mill. kroner. I investeringane gjennomført i 2018 ligg også gjennomførte prosjekter som blei budsjettet i 2017 og tidlegare år. I samband med framlegg av rekneskap 2018 for kommunestyret, vil rådmannen legga fram oversyn over investeringsprosjekter der gjennomføringstidspunkt er endra, med rebudsjettering for å få meir samsvar mellom budsjett og rekneskap. Budsjettet løyving til forskottering Aksdalskrysset er ikkje nytta i 2018. Tyngda av investeringane er innanfor VA-området.

Utdjupande kommentarar og detaljer om dei einskilde investeringsprosjekta vil gå fram av vedlegg til årsbereting utarbeida av resultatområde teknisk.

Startlån

Det har og i 2018 vore høg aktivitet og etterspørsel etter Startlån. Mange som søker om Startlån fell ikkje inn under kriteria for å få slikt lån. Spesielt gjeld dette unge førstegongsetablerarar. Samla er det i 2018 utbetalat 12,6 mill. kroner i Startlån om tilskott (7,4 mill. kroner i 2017) til 19 personar / familiarar. Det er 7 personar /familiarar som har budd i kommunal bustad som i 2018 har kjøpt seg eigen bustad. Samla er det lånt ut 54,9 mill. kroner (51,5 mill. kroner i 2017) i Startlån ved årsskiftet. Årsaken til at auken i samla utlån er vesentleg mindre enn nye utlån i året, er at det for eksisterande lån skjer endringar ved at tidlegare utlån blir innløyst utover ordinære innbetalingsplanar.

Balanserekneskapet

Anleggsmidlar

Kommunens anleggsmidlar ved årsskiftet var 2,923 mrd. kr. mot 2,692 mrd. kr. ved regnskapet for 2017. Pensjonsmidlar i KLP utgjer av desse 1 047 mill. kr ved årsskiftet. I anleggsmidlane ligg i hovudsak elles bokførte verdiar av kommunens eigedomar primært bygg. Samla er det bokført ein verdi på 1,711 mrd. kr. i faste eigedomar, anlegg og utstyr (1,576 mrd. kr. i 2017).

Aksjekapital i ulike selskap er på 75,9 mill. kroner, herav Haugaland Kraft på 19,6 mill. kroner, KLP på 23,5 mill. kroner, Aksdal Næringspark på 8 mill. kroner og Haugaland Næringspark på 20,6 mill. kroner. Stor endring i 2018 skuldast at deler av ansvarleg lån i Haugaland Kraft, er nytta til aksjekjøp i nye Haugaland Næringspark A/S.

Omløpsmidlar

Kommunens omløpsmidlar ved årsskiftet er på 601,5 mill. kroner mot 461 mill. kroner i 2017. Auken frå 2017 er svært sterkt, slik auken også var sterkt frå 2016 til 2017, og gjev uttrykk for at kommunen sin likviditet er særskilt god. Under omløpsmidlar ligg også plasserte midlar i bankobligasjonar på 105,9 mill. kroner, desse er svært likvide. Vidare utgjer dei kortsliktige fordingane 101,5 mill. kroner (82,6

mill. kroner i 2017). Bankinnskota ved årsskiftet er 358 mill. kroner (287 mill. kroner i 2017); likviditeten er blitt vesentleg sterkare.

Kortsiktig gjeld

Samla kortsiktig gjeld er på 164,5 mill. kroner, mot 180 mill. kroner i 2017. Tyngda av kortsiktig gjeld er avsette feriepengar til utbetaling i 2019 på 67 mill. kroner, skattekrav på 38 mill. kroner, påløpte renter lån på 9,5 mill. kroner og gjeld til leverandører av varer og tenester på 40 mill. kroner.

Langsiktig gjeld

Kommunen si lånegjeld ved årsskiftet er 1 199 mill. kroner, tilsvarende i 2017 var 1 058 mill. kroner.

Auka lånegjeld er på 141 mill. kroner; av denne auken utgjer 16 mill. kroner avsette, men ikkje betalte avdrag i rekneskap 2017; reell auke i lånegjeld er 125 mill. kroner. Auken elles har sin hovudårsak i budsjetterte låneopptak til gjennomføring av vedtekne investeringar til vatn og kloakk. Lånegjelda blir målt i høve til samla driftsinntekter i kommunar – dette skal gjenspegle vår evne til å betala avdrag og renter som konsekvens av lånegjelta. Ved årsskiftet er lånegjeld i % av samla driftsinntekter inklusiv renteinntekter (1085 mill. kroner) på 110,5% (102,5 % pr. 1/1-2018). I vår lånegjeld ved årsskiftet ligg 40 mill. kroner tatt opp som lån i 2018, som skal nyttast til forskuttering av veganlegg i Aksdal. Dette bidrar til auke av gjeldsgraden.

Den handlingsregelen som kommunestyret har vedtatt dei siste åra – den reelle lånegjeldsdelen i % av samla driftsinntekter på det kommunen sjølv må dekka skal vera stabilt – er det heilt sentralt for kommunen å oppnå i åra framover. Renteeksponert gjeld = det kommunen må dekka inn med eigne midlar er ved årsskiftet på rundt 650 mill. kroner. Det inneber at rundt 550 mill. kroner blir heilt (både renter og avdrag) eller delvis (renter) føresett dekka av andre gjennom gebyr vatn og kloakk (grunnlag 380 mill. kroner), skuleutbygging (40 mill. kroner), omsorgsutbygging (25 mill. kroner), Meny-bygget og Palmehagen (40 mill. kroner), kyrkjene (4 mill. kroner), investeringar finansiert med startlån i Husbanken (82 mill. kroner).

Under langsiktig gjeld ligg og våre pensjonsforpliktingar i KLP. Dette er midlar vi skuldar tidlegare og noverande tilsette i framtidig pensjon. Dette utgjer 1 227 mill. kroner, og blir å sjå opp mot våre pensjonsmidlar i KLP på 1047 mill. kroner. Dette gjev årlege utslag på driftssida på pensjonsutgiftene.

Eigenkapital

Samla eigenkapital er 933 mill. kroner (733 mill. kroner i 2017). I eigenkapitalen ligger alle fonda til kommunen og årets rekneskapsmessige overskott på 53,6 mill. kroner. Samla fond er på 288 mill. kroner mot 178 mill. kroner i 2017. Ubundne fond (kommunestyret kan gjera vedtak om bruk, eller endra føremål i høve til tidlegare vedtak), utgjer 273 mill. kroner, av dette utgjer avsetjing til sikringsfond egedomsskatt 55 mill. kroner, og sikringsfond renteutvikling 15 mill. kroner. I samla fond ligg også første avsetjing til sentrumsutviklingsfond Aksdal på 21,3 mill. kroner og investerings- og utviklingsfond på 31 mill. kroner.

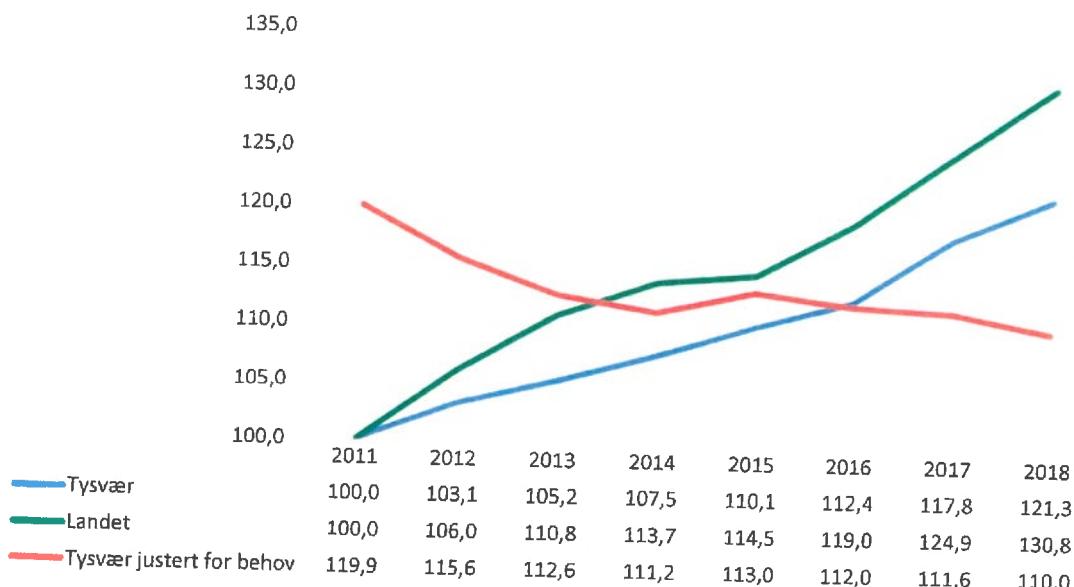
Samla økonomisk situasjon for Tysvær

Resultatutviklinga har vore svært positiv over tid, frå eit reelt driftsunderskott i 2007 på 6,9 mill. kroner (etter frådrag av momskompensasjon investeringar), til eit gradvis betra resultat, og opp til heile 114,2 mill. kroner (95,1 mill. kroner i økonomisk oversikt som ikke har med seg fondsbruk og fondsavsetjingar på resultatområda). Tilsvarende tal i 2016 var 99,1 (88,7) mill. kroner. Driftsmarginen er på 10,5 (8,8 %).

Dette er eit resultat av stor vekst i egedomsskatteinntekter gjennom desse åra, og i dei siste åra også eit svært positivt rentebilete, men også svært viktig for resultatet er eit godt og systematisk arbeid med omstilling og sparling i tenestene over lang tid.

Det er arbeidd med å finna varige omstillingar i drifta og samstundes sikre best muleg kvalitet innanfor tilgjengelege ressursar. Det er gjort ein stor jobb i tenestene både med godt nok standardar

og med å finne meir kostnadseffektive måtar å levere fortsatt gode tenester på. Figuren nedanfor illustrerer Tysvær sin utvikling sett mot landet frå innsparringsarbeidet blei starta opp i 2012 til rekneskap 2018. Figuren viser korleis Tysvær sin netto utgiftsutvikling har vore målt mot Landet i direkte utgifter. Figuren viser at Tysvær sine utgifter låg 119,9 % over landet i 2011, og er no på rundt 110 % av landet. Utgiftsutvikling frå 2017 til 2018 viser at Landet har auka klart høgare enn Tysvær, og der spesielt pleie og omsorg har hatt redusert vekst.

Kommunestyret har presisert at pengebruken framleis skal vere nøktern og ikkje minst berekraftig på lang sikt. Det betyr at vi må bruke det store handlingsrommet vi nå har i økonomien vår klokt, til å rigge Tysvær kommune for framtida, og eit inntektsgrunnlag som vi ikkje kan rekne med blir like godt som i dag. Dette ser vi klart av vedtatt økonomiplan 2019 – 2022.

Det er svært viktig for rådmannen å understreka igjen den store usikkerhetsfaktoren som ligg i at det ligg føre klage på siste omtaksering eigedomsskatt frå dei to store skattytarane, Equinor og Statoil. Her må det pårekna rettssaker. Deler av dei inntektene som nå gjev historisk gode resultat i åra 2016 - 2018, må difor setjast av til fond i påvente av endeleg avklaring, truleg i rettsapparatet. Det kan ta tid før dette er klart.

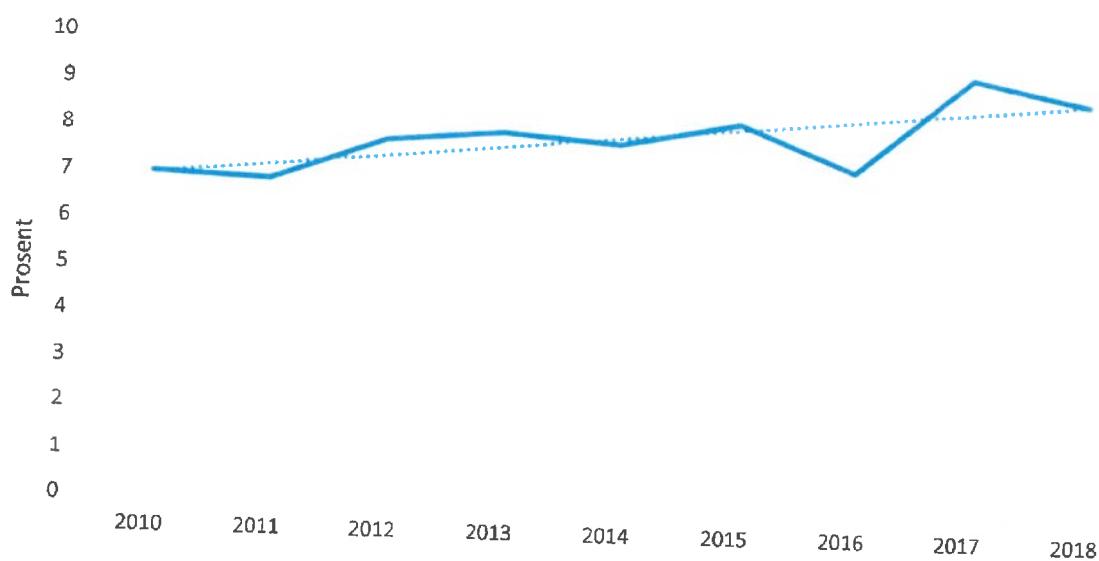
Rekneskapen skal handsamast av kommunestyret i juni 2019. I rekneskapssaka vil rådmannen i hovudsak tilrå avsettning av årsoverskotet til disposisjonsfond og/eller investerings- og utviklingsfond. Det vil også bli vurdert om konkrete drifts- og investeringsprosjekter skal tilførast midlar.

Sjukefråver

Gjennomsnittlig årlig sykefravær i Tysvær kommune 2010 – 2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Mål
Utvikling sjukefråver i prosent	7	6,9	7,8	8,0	7,8	8,3	7,3	9,38	8,7	6,8

Gjennomsnittlig årlig sjukefråver i Tysvær kommune 2010 – 2018

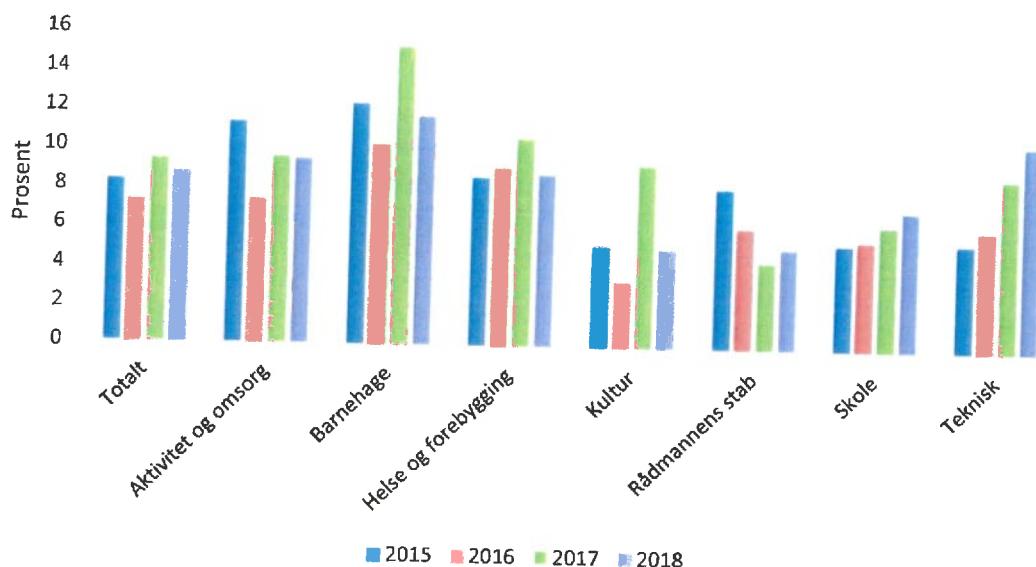
Figurane viser oversikt over det gjennomsnittlige sjukefråveret i heile organisasjonen frå 2010 til og med 2018. Gjennomsnittlig sjukefråver i 2018 var på 8,87 %, ein reduksjon på 0,65 prosentpoeng og 7 % ned frå 2017.

Sjukefråversmålet for perioden 2017 – 2018 var på 6,8 %. Sjukefråveret i 2018 er nærmare målsetningen enn 2017-tallene, men vi ligg framleis 2,07 prosentpoeng, eller nesten 30 % over målet. I 2017 var tilsvarende tall 38 % over målet.

Sjukefråver pr. år, resultatområder og stab, 2015 – 2018

Område	Sykefravær i prosent av tilgjengelig arbeidstid				Endringer	
	2015	2016	2017	2018	Endring i prosentpoeng 2017-2018	Endring i prosent 2017 - 2018
Totalt	8,3	7,3	9,38	8,74	0,64	6,8 %
Aktivitet og omsorg	11,3	7,4	9,56	9,44	0,12	1,3 %
Barnehage	12,3	10,2	15,22	11,68	3,54	23,3 %
Helse og forebygging	8,6	9,1	10,62	8,81	1,81	17,0 %
Kultur	5,2	3,4	9,34	5,08	4,26	45,6 %
Rådmannens stab	8,2	6,2	4,49	5,18	-0,69	-15,4 %
Skole	5,4	5,6	6,4	7,15	-0,75	-11,7 %
Teknisk	5,5	6,2	8,86	10,56	-1,7	-19,2 %

Sjukefråver pr. år resultatområder og stab, 2015 – 2018

Likestilling og diskriminering

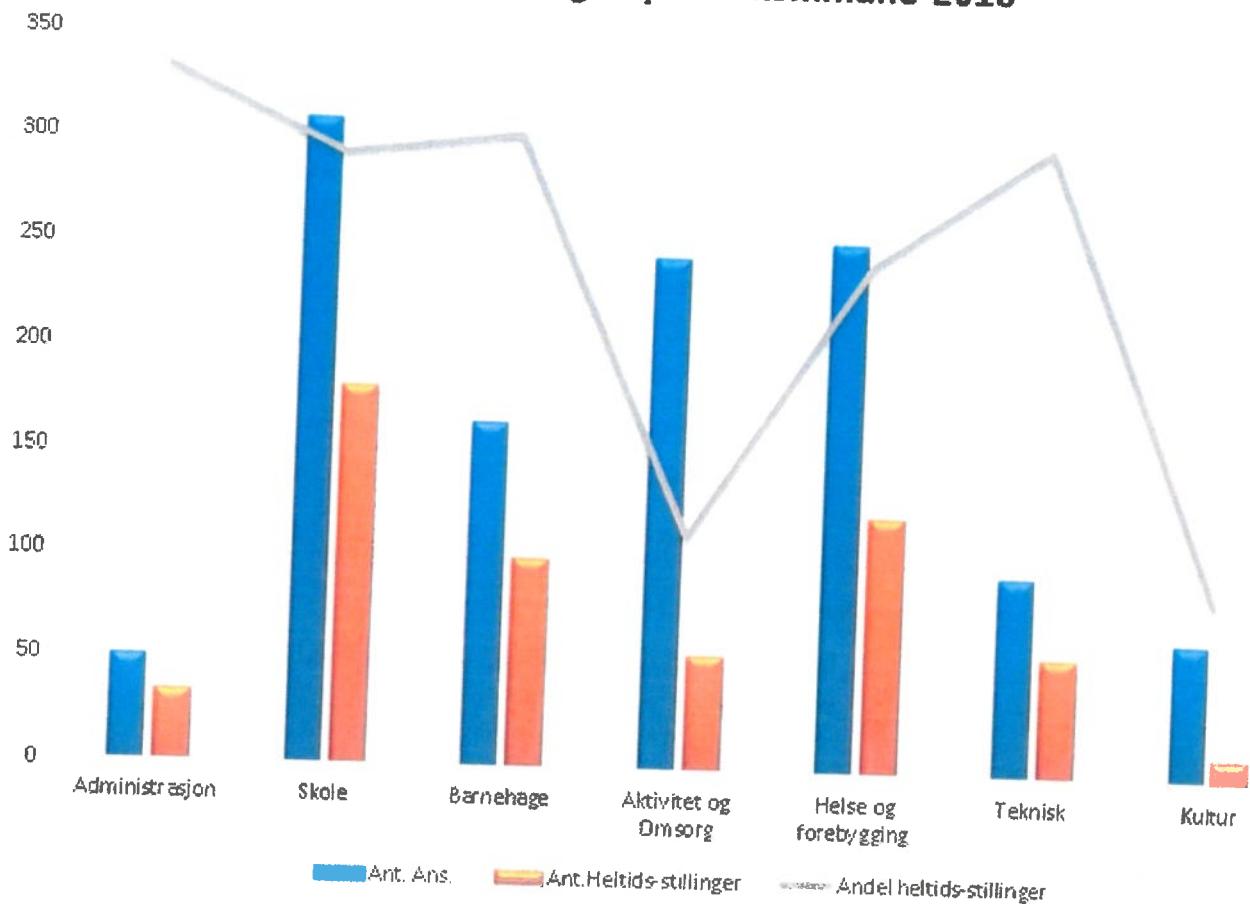
Tysvær kommune har likestilling, likebehandling og antidiskriminering som viktige prinsipp. Tysvær kommune sin organisasjonspolitikk understrekar at likestilling handlar om like vilkår og potensiale uavhengig av kjønn, etnisk identitet, religion, sosial status, seksuell legning, alder og funksjonsnivå. I dei lønnspolitiske retningslinjene for Tysvær kommune står det at lønnspolitikken skal syte for likestilling mellom kvinner og menn i tråd med gjeldande avtalar, jf. HA §7 og HTA kap.3.2 og Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) §34.

Likestilling handlar mellom anna om å ha ein jobb å leva av. Det er oftast kvinner som arbeider deltid, og som har ein uforutsigbar og utrygg økonomisk situasjon der ein ikkje har dei same mulighetene som dei som jobbar heiltid.

Tysvær kommune er deltakar i *Nytt blikk! Læringsnettverk for å skape heiltidskultur*. Prosjektet er i regi av KS – Rogaland der fleire kommunar deltek. Målet med prosjektet er å ha fokus på heiltidskultur for å auka andelen heile stillingar. Kommunestyret vedtok 12.02.2019 at Tysvær kommune skal ha gjennomsnittleg 80% gjennomsnittleg stillingsstørrelse innan 2022. I tabellen her ser ein status for Tysvær kommune. Denne viser at ein har ein lang veg å gå for å oppnå heiltid.

2018	Ant. Ans.	Ant. Heltids-stillinger	Andel heltids- stillinger	Gj.snittlig stillings- størrelse
Administrasjon	51	34	67 %	79 %
Skole	309	181	59 %	65 %
Barnehage	165	100	61 %	76 %
Aktivitet og Omsorg	245	55	22 %	62 %
Helse og forebygging	253	123	49 %	66 %
Teknisk	95	57	60 %	72 %
Kultur	65	11	17 %	42 %
Totalt	1 183	561	47 %	66 %

Bemanning i Tysvær kommune 2018

Når det gjeld universell utforming har alle resultatområde ansvar for dette utifra tenesta sitt lovverk. Dette gjeld i både planarbeid og i tenesteproduksjon. Kommunalt råd for menneske med nedsett funksjonsevne har uttalerett i saker som har med universell utforming og gjera, og kan påpeika manglar og behov.

Internkontroll

Kommunen innførte elektronisk internkontroll i 2013. Systemet heter Risk Manager og er det same systemet som fleire av kommunane på Haugalandet har. Internkontrollen er rådmannens sitt verktøy for å oppfylla krav i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 23:

"Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll".

I kvalitetshandboka står det at «*Målet med kvalitetssystemet er at alle medarbeidrarar skal kunne utføre sine arbeidsoppgaver i henhold til avtalt nivå, metode, standard og kvalitet*».

Tysvær kommune har i løpet av 2018 innført avviksmodulen i heile organisasjonen, og det blir arbeidd godt med dokumentmodulen i heile organisasjonen.

Etikk

Tysvær kommune har etisk reglement som er gjeldande både for politikarar og tilsette. Reglementet blei revidert og vedteke i kommunestyre i 2014.

Etiske retningslinjer er eit hjelpemiddel for dei tilsette når dei er på jobb, og for dei folkevalde i utøvinga av vervet sitt. Dei bygger på gjeldande lover og forskrifter, og kjem ikkje i tillegg. Formålet med Tysvær kommune sine etiske retningslinjer er å sikra god etisk praksis og definera felles standard for tilsette og folkevalde i Tysvær kommune. Som forvaltarar av samfunnets fellessgoder, og utøving av makt og myndighet blir det stilt spesielt høge krav til folkevalde og tilsette. Derfor skal retningslinjene skal bevisstgjera og oppfordra til etisk refleksjon. Det står i retningslinjene at det skal sikrast god etisk refleksjonskompetanse på alle nivå i kommunen.

I resultatområde Aktivitet og omsorg er alle leiarane pålagt etikkrettleiarkurs. Det er jamnlege refleksjonsgrupper i alle avdelingar i denne tenesta. Det blir gjennomført etisk refleksjon i andre tenester også. Det vil vera nødvendig å innføra systematisk etisk refleksjon som ein del av drifta i alle tenester. Nye politikarar har etisk reglement som ein del av politikaropplæringa.

I Tysvær kommune sine medarbeidarverdilar er ein av verdiane OPEN.

Med OPEN meiner vi at leiarar og medarbeidrarar ...

- bidrar til gjennomsiktige og opne prosessar
- er serviceorienterte og profesjonelle i møte med andre
- søker og deler relevant informasjon og kunnskap for å sikre gode prosessar
- bygger ein kultur der vi er ærlege med kvarandre

Denne medarbeidarverdien og dei andre; RAUS, MODIG og ANSVARLEG bygger opp under det etiske reglementet. Det blir jobba med medarbeidarverdiane på alle nivå i kommunen.

Aksdal 29/3-19

Sigurd Eikje
Rådmann

Tor Leif Helgesen
Økonomisjef

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	8/19
Kommunestyret	18.06.19	
Saksansvarleg: Toril Hallsjø	Arkivkode: 216	Arkivsak:

OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «ØKONONOMISTYRING»

Vedlegg: Rådmannen si tilbakemelding 13.05.19 på rapport «Økonomistyring» fra 2018
 Rådmannens si uttale til rapporten

Saksorientering

Tysvær kommunestyre vedtok samråystes i møtet 06.02.19, sak 16/18 følgjande:

1. *Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i KPMG sin rapport «økonomistyring» og tek denne til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine tilrådingar.*
3. *Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 12 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.*

Det var stilt opp følgande problemstillingar:

1. *I kva grad har Tysvær kommune identifisert og analysert risiko for framtidige inntektsendringar og vurdert risikoreduserande tiltak?*
 - a. *Er risikoanalysane tilfredsstillande gjennomført?*
 - b. *Er vurdert sannsyn og konsekvens for framtidige inntektsendringar realistisk?*
 - c. *Er avgjerslegrunnlaget for framtidige inntektsendringar tilfredsstillande?*
2. *Korleis arbeider Tysvær kommune med innsparingsvedtaket?*
 - a. *Kva er konsekvensane av dei innsparingane som er gjort hittil?*
 - b. *Er det etablert relevante tiltak for å gjennomføre uteståande innsparingar?*
 - c. *Kva er moglege konsekvensar av dei innsparingane som er planlagt?*
3. *Korleis vert økonomien påverka av kommunen si organisering av tenester og tilsette?*
 - a. *Kva vurderingar har kommunen gjort av samanhengen mellom organisering og økonomi?*
 - b. *Samanlikna med andre kommunar, på kva område avvik Tysvær kommune negativt i høve kostnadseffektiv drift?*
 - i. *Korleis skil Tysvær kommune si organisering seg frå andre kommunar med meir kostnadseffektiv drift?*

I rapporten blei det sett nærmere på Tysvær kommunes ressursbruk innan helse og omsorg, grunnskuleopplæring, barnehage og administrasjon og styring. Utgiftene blei samanlikna med KOSTRAgruppe 12 og landsgjennomsnitt. Det blei også valt ut enkelte indikatorar innanfor pleie og omsorg for å synleggjere kva som kan vere kostnadsdrivande for kommunen. I tillegg samanlikna revisjonen Tysvær med Lindås kommune. Dei meinte den er ein relevant samanlikningskommune basert på innbyggjartal, kommunens areal og forventa folkevekst. Dei inkluderte vidare nabokommunane Vindafjord, Kvinnherad og Bømlo.

Revisor sine vurderingar

Revisjonen tilrådde at kommunen etablerer større grad av systematikk i gjennomføringa av innsparingsvedtaket:

- ✓ *Større grad av systematikk i å identifisere, følgje opp og evaluere innsparings- og omstillingstiltak.*
- ✓ *I større grad gjennomføre årsaksanalyser som forklar kva som er kostnadsdrivande for deira tenester.*
- ✓ *I større grad gjere konsekvensanalyser ved val av tiltak.*
- ✓ *Syta for at dei valde tiltaka vert evaluert i høve til effekt.*

Tilbakemelding

Rådmannen har nå i brev dagsett 13.05.19 gjeve tilbakemelding på status for oppfølging av rapport og korleis tilrådingane er følgt opp eller er tenkt følgt opp.:

Kommunestyret vedtok forvaltningsrapport om økonomistyring i sitt møte 6. februar 2018. Kommunestyret vedtok i punkt 2 i vedtaket at rapporten blir oversendt rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine tilrådingar.

Rådmannen har i sin tilbakemelding til kommunestyret tatt utgangspunkt i kommunestyrets vedtak punkt 2 som gjeld dei tilrådingar som er gjort der for vidare arbeid. Rådmannen viser også til det tilsvart til rapporten frå rådmannen som lå ved då kommunestyret handsama forvaltningsrapport Økonomistyring i nemnde kommunestyremøte.

Rapporten økonomistyring har 4 tilrådingspunkter:

Vi vil tilrå at kommunen etablerer større grad av systematikk i gjennomføring av innsparingsvedtaket:

- ❖ *Større grad av systematikk i å identifisere, følgje opp og evaluere innsparinga og omstillingstiltak.*
- ❖ *I større grad gjennomføre årsaksanalyser som forklarer kva som er kostnadsdrivande for deira tenester.*
- ❖ *I større grad gjere konsekvensanalyser ved val av tiltak.*
- ❖ *Syta for at dei valde tiltaka vert evaluert i høve til effekt.*

Rådmannen vurderer at dette er generelle punkter som heng saman og vel å gi eit oppfylgjande samla svar med bakgrunn i dette.

Summert opp går tilrådingane ut på større grad av systematikk med å identifisere, følge opp og evaluere innsparingstiltak. Rådmannen gav i sitt tilsvarende tilbakemelding på nettopp det punkt som rapporten gjev som tilråding. I sitt tilsvarende tilbakemelding på nettopp det punkt som rapporten gjev som tilråding. I sitt tilsvarende tilbakemelding på nettopp det punkt som rapporten gjev som tilråding. I sitt tilsvarende tilbakemelding på nettopp det punkt som rapporten gjev som tilråding. I sitt tilsvarende tilbakemelding på nettopp det punkt som rapporten gjev som tilråding.

Rådmannen la i kommunestyret i mai 2019 fram eit utfordringsdokument. I dette omtala kommunen resultatet av gjennomført innsparing:

Grafen tar utgangspunkt i 2011, året før start av innsparingsprogrammet i kommunen med samla mål på innsparing på 58 mill. kroner. Den blå linja viser kommunens vekst i netto driftsutgifter i %, der altså 2011 er sett til 100. Frå 2011 til 2018 har Tysvær økt sine netto driftsutgifter med 21,3 %. Den rauda linja viser Landet sin utvikling i tilsvarande periode med en vekst på 30,6 %. Tysvær sine driftsutgifter har da vaksen, men vesentlig mindre enn Landet. Den grøne linja viser Tysvær sine driftsutgifter utifra kommunens behov for tenester utifra samansetjinga av befolkninga 2011 låg Tysvær 19,9 % over Landet på denne indikatoren; det var ein rask betring dvs. nærmare Landets bruk av midlar på tenesteyting de neste 2 årene, og deretter relativt stabilt nivå til og med 2017. For 2018 ser vi utifra dei foreløpige Kostra-tall pr. 15/3-2019 ein markant nedgang igjen til nå 10,2 % over landet.

Gjennomgangen her syner at det er gjort mykje arbeid med stor effekt økonomisk. Det er eit relativt stramt innsparingsprogram som det er lagt ned mykje arbeid i tenestene for å innfri. Og som kommunen nå er midt i. Rådmannen har vore heilt tydeleg på at større strukturelle grep må vurderast som konsekvens av nye plangjennomgangar.

Det er ein pågående prosess å ta dette innsparingsarbeidet vidare. Det er som initiert tre store plan -gjennomgangar framover; barnehagebruksplan, skulebruksplan og morgendagens omsorg. Analyser viser at desse områda står for nær 50 mill. kroner av kommunens meirforbruk til tenester i forhold til landet (utgjer nå 78 mill. kroner over landet). Desse plangjennomgangane vil heilt klart ha som utgangspunkt også å identifisere kva som gjer at kommunen ligg der vi ligg, og kunna analysera årsaker på kva som er kostnadsdrivarane for tenestene. Desse rapportane vil vera dei mest sentrale i vidare arbeid. Tiltak som konsekvens av funn i rapportane må klart vurderast i høve til konsekvens, og evaluerast i etterkant i forhold til effekt. Rådmannens hovudsvar på dei tilrådingane som er gjort i rapporten økonomistyring er at alle desse punkta er viktig blir omsynteke når dei største områda nå blir gjennomgått. På det største området pleie og omsorg, som utgjer 35 mill. kroner av samla meirforbruk målt inn mot gjennomsnitt i landet, har kommunen bistand frå Agenda Kaupang i arbeidet. Sentralt her er nettopp identifisering av kostnadsdrivarane for tenestene.

Vi har nettopp gjennomført ein omorganisering av drifta på butiltaka. På dette området er det gjennom eigne rapportar identifisert kva kostnadsdrivarane er; det er gjort store bygningsmessige og driftsmessige tiltak som konsekvens av identifiserte kostnadsdrivarar. Iverksetjing skjer frå mars 2019. Tiltaka er vurdert i forhold til konsekvens for tenestene, men først etter ei tid vil resultat kunne målast. Dette er eit stort område, og effekt av tiltaka skal løpende vurderast og rapporterast på.

Dei årlege analysane som blir gjort med bakgrunn i Kostra-tall er under utvikling, med mål om meir analyse av resultat enn rein rapportering på status. Målet er at desse skal utviklast til meir å seia kvifor vi ser ut til å liggja der vi gjer, meir enn rein observasjon av kor vi er.

Kommunen tek i bruk nytt økonomi- og styringsverktøy frå budsjettet 2020. Dette verktøyet vil bidra i større grad til meir gjennomgående rapportering og analyse av verksemda, og kunna rapportera konkret på tiltak som til dømes er skissert som innsparingstiltak systematisk gjennom tertialrapportering og årsmelding.

Rådmannen ser dei tilrådingane som forvaltningsrapporten skisserer som konstruktive og gode innspel, som rådmannen tek med seg inn i det vidare arbeidet med innsparingsområdet.

Sekretariatet sine kommentarar

I følgje kontrollutvalsforskriften med merknader, ligg det til kontrollutvalget å sjå til at rådmannen følgjer opp forvaltningsrevisjonsrapportar. Dette skal sikre at kontroll og tilsyn får effekt og bidrar til forbeteringar. Utvalet skal gje rapport til kommunestyret korleis merknadene er fulgt opp.

Det ligg ikkje til kontrollutvalet å fastsette korleis administrasjonen skal følgje opp påviste avvik/svakheiter i det konkrete tilfellet, då dette er rådmannen sitt ansvar. Kontrollutvalet kan rapportere om tidlegare saker til kommunestyret dersom kontrollutvalet meiner saker ikkje er følgd opp på ein tilfredsstillande måte.

Det har vore praksis for at administrasjonen møter i utvalet og orienterer om oppfølginga og/eller svarer på spørsmål, i tillegg til den skriftlege oversendinga.

Sekretariatet meiner rådmannen i denne saka har gjeve ei god tilbakemelding og tilrådingane er det tatt tak i gjennom nye rutinar, og forbetingstiltak er sett i verk.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Tysvær kommunestyre tar rådmannen si tilbakemelding om oppfølging av KPMG sin rapport «Økonomistyring» til orientering.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	9/19
Kommunestyret	18.06.19	
Saksansvarleg: Toril Hallsjø	Arkivkode: 216	Arkivsak:

OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «INVESTERINGAR - AVGJERSGRUNNLAG OG STYRING»

Saksorientering

Tysvær kommunestyre vedtok samråystes i møtet 25.09.18, sak 54/18 følgjande:

1. *Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i KPMG sin rapport «Investeringar- avgjersgrunnlag og styring » og tek denne til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine tilrådingar.*
3. *Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 6 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.*

Føremålet med revisjonen var å sjå etter at kommunen har tilstrekkeleg styring med investeringsprosjekt, retta mot avgjerdsgrunnlag for investeringsprosjekt og innleiande fasar av prosjekt. Revisjonen undersøkte både kommunen sin systemtilnærming/rutinar og kommunen sin praksis.

Det var stilt opp følgande problemstillingar:

1. *Kva har vore større investeringar (over 2 mill. kr) i Tysvær kommune dei siste fem år og kva større investeringar er planlagd dei komande år?*
2. *I kva grad har kommunen tilfredsstillande rutinar og prosedyrar for styring av investeringsprosjekt i tidlege fasar?*
Herunder vil vi undersøke:

- a. *Roller og ansvar.*

Korleis er kommunen si styring av større investeringsprosjekt organisert?

- b. *Avklaring av behov og val av konsept.*

Herunder, i kva grad har kommunen rutinar og prosedyrar for

- i. *å utarbeide klare mandat for konseptfasen?*

- ii. *å utarbeide utgreiing av alternative konsept og grunngjeving for val om det konseptet som er best egna til å tilfredsstille eit definert behov?*

- iii. å skildre kva som skal til for at prosjektet blir ein suksess, og kva for usikkerheiter som er knytt til prosjektet?
- iv. å utarbeide styringsdokumentasjon som prosjektforslag, prosjektgrunngjeving og faseplan for planleggingsfasen?
- v. å vurdere om prosjektforslaget understøtter måla til kommunen og avgjere om planleggingsfasen kan starte?

c. Planlegging av overordna styring av prosjektet.

Herunder, i kva grad har kommunen rutinar og prosedyrar for:

- i. å oppdatere prosjektgrunngjevinga?
- ii. å utarbeida styringsdokument med oversikt over alle sentrale forhold i prosjektet (som overordna rammer, gjennomføringsstrategi og prosjektplan)?
- iii. å utarbeide gevinstrealiseringsplan?
- iv. å utarbeide faseplan for gjennomføring?
- v. å avgjere om styringsdokumentasjonen frå planleggingsfasen gir tilstrekkeleg grunnlag til å avgjere oppstart av gjennomføringsfasen?

3. I kva grad har kommunen ei praktisk styring av investeringsprosjekt som er i samsvar med

- a. eigne rutinar, prosedyrar og vedtak?

- b. god praksis for prosjektstyring?

Revisor sine vurderinger

Revisor kom med følgjande tilrådingar:

- ✓ *Kommunen bør utarbeide og oppdatere sine rutinar og prosedyrar for styring av investeringsprosjekt for å sikre at dei er i samsvar med god praksis. Vi vurderer at kommunen har eit forbetringspotensiale i høve å:*
 - definere kva som inngår i prosjekteigarrolla, herunder spesielt tydeleggjere kva for rolle prosjekteigar og eventuelt styringsgruppe har som avgjerdstakar,
 - sikre felles omgrep i kommunen sin arbeidsmodell for gjennomføring av investeringsprosjekt,
 - skildre rutinar og prosessar for konsept- og planleggingsfasen i samsvar med god praksis for prosjektstyring (dette er utgreia i sin heilskap i vurderingane),
 - sikre større grad av evaluering og læring frå gjennomførte prosjekt som vert nytta inn i planlegginga av nye prosjekt.
- ✓ *Kommunen bør i si planlegging av prosjekta sikre at eigne rutinar vert etterlevd når det gjeld å beregne og vurdere framtidige drifts- og vedlikehaldskostnadars som følge av prosjektet*

Tilbakemelding

Rådmannen har nå i oversending, mottatt 14.05.19, gjeve tilbakemelding på status for oppfølging av rapport og korleis tilrådingane er følgt opp eller er tenkt følgt opp:

Kommunen var ikke i en endring av arbeidet med organiseringen og gjennomføring av prosjekter da forvaltningsrevisjonen ble gjennomført, noe som resulterte i at ikke alle rutiner og sjekklistene var på plass på det gjeldende tidspunktet.

Når det gjelder arbeidet med prosjektstyring og ansvaret mellom prosjekteier og prosjektkontoret har det blitt gjennomført følgende:

- definere hva som inngår i prosjektstyringsrollen, herunder spesielt tydeliggjøre hvilken rolle prosjekteier og eventuelt styringsgruppen har i forhold til beslutnings myndighet,

Planavdelingen og prosjektkontoret har utarbeidet en modell for prosjektstyring og en fasesjekkliste i tråd med prosjektportalen¹. Det er utarbeidet en gjennomføring av investeringsprosjekt hvor hvert enkelt gjennomføringspunkt har fått definert hvilken rolle som har ansvar for gjennomføringen. Planavdelingen representerer som oftest prosjekteier i investeringsprosjekter.

Alle investeringsprosjekter skal ha et mandat som blir behandlet og vedtatt av styringsgruppen før prosjektavdelingen tar på seg oppdraget. Prosjektet forholder seg til mandatet i prosjektperioden. Dersom det oppstår behov som ikke er beskrevet i mandatet, er det styringsgruppen som må vedta disse endringene. Endringene skal skrives inn i et revidert mandat som skal overleveres til prosjektavdelingen.

- sikre felles begrep i kommunen sin arbeidsmodell for gjennomføring av investeringsprosjekt,

I arbeidet med utarbeidelse av fasesjekkliste har arbeidsgruppen bestående av planavdelingen og prosjektkontoret utarbeidet en fellesforståelse for innholdet i de forskjellige begrepene og hvilken betydning det har for prosjektstyringen. Tysvær kommune bruker de fasene som er definert i prosjektportalen i investeringsprosjekter. Her der det tydelig beskrevet hvem som til enhver tid har ansvaret. Underveis i prosjektene er det lagt opp til beslutningspunkter (styringsgruppen tar beslutninger) og behov for politiske saker. Etter hver fase skal det vurderes om en skal gå videre med prosjektet.

- beskrive rutiner og prosesser for konsept- og planleggingsfasen i forhold til god praksis for prosjektstyring,

Det er utarbeidet rutiner som ligger i kvalitetssystemet. Rutinene blir linket opp mot fasesjekklisten.

¹ Prosjektportalen er en fullstendig løsning for prosjekt- og porteføljestyring. Portalen er basert på DIFIs Projektveiviser og er spesielt tilrettelagt for norske forhold. Løsningen egner seg godt både for offentlig og privat sektor.

TYSVÆR KOMMUNE

Saksframlegg

- sikre større grad av evaluering og læring fra gjennomførte prosjekter som blir benyttet inn i planleggingen av nye prosjekter.

Tysvær kommune har tatt i bruk DIFI sin sluttrapport. Sluttrapporten er et ledelsesprodukt som lages under avslutningen av et prosjekt og dokumenterer hvordan prosjektet har gått. Denne rapporten er blitt tatt i bruk i Stegaberg og Stølsberg prosjektene. Gjennomføring av prosjektet blir løpende korrigert basert på de erfaringene planavdelingen og prosjektkontoret tilegner seg i prosjektene knyttet til prosjektstyring.

- Kommunen bør i sin planlegging av prosjekter sikre at egne rutiner blir fulgt når det gjelder å beregne og vurdere fremtidige drifts- og vedlikeholdskostnader som følge av prosjektet

I forbindelse med innføring av nytt økonomisystem – Framsikt - fra og med budsjettet for 2020 vil framtidige forvaltning, drift og vedlikeholdskostnader (FDV-kostnader) bli beregnet og lagt inn i budsjettet tidlig i prosjektet.

Kommunen jobber nå med innføringen av Office 365. I den sammenheng vil en flytte prosjektopportalen ut i sky. Dette vil medføre at det vil bli mye lettere for eksterne aktører å knytte seg til prosjektopportalen, og vil medføre en bedre prosjektflyt.

Sekretariatet sine kommentarer

I følgje kontrollutvalsforskriften med merknader, legg det til kontrollutvalget å sjå til at rådmannen følger opp forvaltningsrevisjonsrapportar. Dette skal sikre at kontroll og tilsyn får effekt og bidrar til forbetringar. Utvalet skal gje rapport til kommunestyret korleis merknadene er fulgt opp.

Det legg ikkje til kontrollutvalet å fastsette korleis administrasjonen skal følgje opp påviste avvik/svakheiter i det konkrete tilfellet, då dette er rådmannen sitt ansvar. Kontrollutvalet kan rapportere om tidlegare saker til kommunestyret dersom kontrollutvalet meiner saker ikkje er følgd opp på ein tilfredsstillande måte.

Det har vore praksis for at administrasjonen møter i utvalet og orienterer om oppfølginga og/eller svarer på spørsmål, i tillegg til den skriftlege oversendinga.

Sekretariatet meiner rådmannen i denne saka har gjeve ei grei tilbakemelding og tilrådingane er det tatt tak i gjennom nye rutinar, og forbetringstiltak er sett i verk.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Tysvær kommunestyre tar rådmannen si tilbakemelding om oppfølging av KPMG sin rapport «Investeringar – avgjerdsgrunnlag og styring» til orientering.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø

Dagleg leiar utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	10/19
Kommunestyret	18.06.19	
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø		216

REVISJONSAVTALEN – BRUK AV OPSJON ELLER NY ANBODSRUNDE

Saksorientering:

Etter lov og forskrift er det kommunestyret *sjølv*, etter innstilling fra kontrollutvalet, som vel kva type revisjonsordning kommunen skal ha, og som gjer val av revisor, dersom tenesta vert eller er konkurranseutsett.

Tysvær kommunestyre vedtok i møte 15.12.15, sak 82/15 følgjande:

Tysvær kommunestyre vel revisjonsselskapet KPMG AS som kommunen sin revisor fra 01.07.16 til 30.06.20, og med opsjon for kommunen til å forlengje avtalen med 2 år.

Konkurransegrunnlaget blei godkjent av kontrollutvalet våren 2015. Anbodet blei lyst ut i juni på same dato som dei åtte andre kommunane i innkjøpssamarbeidet på Hordaland. Frist ble sett til 10. august 2015. Suldal kommune hadde då valt å vere medeigar i Rogaland Revisjon IKS, og kjøper dermed ikkje revisionstenestene sine i marknaden. Anbodet var ikkje felles, fordi loven krev at kvart kommunestyre gjer sitt eige val av revisor. Sekretariatet, saman med innkjøpsansvarleg i Tysvær, førebudde saka, og kontrollutvalet gjorde si innstilling i møtet 01.09.15, sak 17/15 til kommunestyret.

Konkurranseutsetting av tenester er, som ein ser, ei omfattande prosess. Konkurransegrunnlaget og tildelingskriteriene må utarbeidast og godkjennast. Anbodet skal så kunngjørast i den nasjonale databasen Doffin, evt. TED, avhengig av EØS-terskelverdi, med rette fristar (minimum 45 dagar). Tilboda skal vurderast og innstilling utarbeidast og leggjast fram for kontrollutvalet og deretter kommunestyret. Kontrakt blir skreve ut i etterkant, etter at vedtak ligg føre og etter at karenstid er gått ut.

Normalt vil tidsforløpet ved ein slik anbodsprosess ta opp til $\frac{3}{4}$ år. Ved den første anbodsprosessen i 2011-2012 var det oppstart seinhausten 2011, anbodsfrist på nyåret og politisk handsaming våren 2012. Ved sist anbodsprosess var det oppstart våren 2015 og politisk handsaming seinhausten 2015.

Fyrste gong kommunen gjekk ut i denne marknaden hasta det, då ei sak om interkommunalt revisjonssamarbeid med Indre Hordaland Revisjonsdistrikt hadde stranda. Sist gong var det lagt opp til ein avtaleperiode med 3 år og 1 år opsjon, og opsjonen vart nytta. Den politiske handsaminga av val av leverandør i 2015 kom midt i overgang mellom to kommunestyreperiodar, dvs. «gammalt» kontrollutval og «nytt» kommunestyre.

I noverande avtale var/er det lagt inn 4 år og 2 år opsjon. Det skuldast at det frå dei innkjøpskyndige var sagt at revisjonsavtaler kunne vere over fleire år enn dei normale 4 åra, fordi det er eit fast oppdrag til fast pris. Det er nå kome signaler om at dersom avtalen også inneheld opsjon på kjøp av forvaltningsrevisjon/selskapskontroll, vil dette vere eit tenestekjøp og at avtaletida då bør settast til maksimalt 4 år.

Dei fleste kommunar som har konkurranseutsett sine revisjonstenester (pr. i dag ca. 60 kommunar) har avtale med same revisjonsselskap om kjøp av rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Det har bakgrunn i ein synergisamvirke-effekt som revisorane kan nyta seg av når dei kjem med framlegg til aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt. Sekretariatet støttar opp om dette, og vil ikkje gjere framlegg om endring av denne praksisen.

Uttale

Sekretariatet har sendt saka til uttale til administrasjonen. Brevet blei sendt 04.02.19 og det blei sett frist til 01.04.19 for tilbakemelding.

Rådmannen i Sauda, som leiar av Rådmannsforum og på vegne av kommunane Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sauda, Sveio Vindafjord og Utsira har i brev dagsett 03.04.19 kome med følgjande tilbakemelding, der det vert gjort framlegg om avgrensa bruk av opsjon:

Rådmennene på Haugalandet har drøftet hvorvidt vi ønsker å benytte opsjon på videreføring av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

KOMMUNER SOM REVIDERES AV DELOITTE

Kommuner som i dag revideres av Deloitte, gjennom avtale utarbeidet av Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS ønsker og å benytte mulighet for opsjon på ett -1-år for regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

KOMMUNER SOM REVIDERES AV KPMG

Kommuner som i dag revideres av KPMG, gjennom avtale utarbeidet av Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS, har konkludert med følgende:

Når det gjelder regnskapsrevisjon opplever kommunene revisjonen i det alt vesentligste som tilfredsstillende.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon opplever kommunene varierende kvalitet og innretning på denne. Vi har drøftet hvorvidt vi bør ha nytt anbud for å få en mer tilfredsstillende forvaltningsrevisjon.

Rådmennene på Haugalandet har etter felles drøfting konkludert med at vi ønsker å benytte mulighet for opsjon på ett – 1- år for regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

Dette gir bedre tid for å forberede anbudsprosess for ny avtale. Samtidig ønsker vi å gi KPMG mulighet for å gjøre tilpasninger i forvaltningsrevisjonen som gjør at rapportene kan anvendes i utvikling av kommunale tjenester.

Dei oppdragsansvarlege revisorane innan rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon blei gjort kjent med uttalen 09.04.19 og har fått høve til å kome med tilsvart. Det er ikkje mottatt.

Sekretariatets vurderingar

Avtalene med revisjonsselskapa KPMG AS og Deloitte AS har vore for 4 år, til ferdig avlagt rekneskap for 2019, dvs. 4 rekneskapsår. I kontrakten har kommunen opsjon for 2 år i tillegg, dvs. opsjon for rekneskapsåret 2020 og 2021. Oppsjon er eit val kunden har lagt inn og det er ikkje noko i vegen for å gjere den kortare enn 2 år.

Sekretariatet støttar framlegg om at opsjonen blir nytta med 1 år på bakgrunn av at oppstart av anbod i år vil kome i eit valår. Ny anbodsrounde er svært ressurskrevjande og sekretariatet har fleire oppgåver i år, mellom anna med registrering og opplæring av nye kontrollutvalsmedlemmer.

Frå administrasjonen og sekretariatet er det ein fordel med kontinuitet. Partane er kjent med kvarandre og det er etablert rutinar for samarbeidet. Samstundes er det bra med skifte av oppdragsansvarlege revisorar år om anna. Imidlertid er det ikkje sagt at det blir skifte, då tenestene er konkurransebasert og valet byggjer på «*det økonomisk mest fordelaktige tilbod*» eller «*beste forhold mellom pris og kvalitet*». Tysvær kommune har hatt same revisjonsselskap sidan 2012.

Dersom opsjon blir nytta ser sekretariatet for seg at ny anbodsrounde blir sett i gong ved at konkurransegrunnlaget vert lagt fram for kontrollutvala neste år, dvs. våren 2020 og anboda lyst ut på forsommaren.

Frist for innleverte tilbod blir då august og sak for kontrollutvala tidlig haust. Utvalet si tilråding vil så bli lagt fram for kommunestyret nov./des. 2020 og ny avtale med noverande eller ny leverandør blir gjort gjeldande frå 01.07.21.

Sekretariatet vil i denne saka også gjere framlegg om at kommunestyret gjer kontrollutvalet fullmakt til å godkjenne konkurransegrunnlaget. Det har kontrollutvalet to gangar gjort før, men utan at kommunestyret tidlegare direkte har delegert denne oppgåva.

Etter forskriften § 16 er det, som tidligare nemnt, kommunestyret *sjølv* som gjer val av revisor etter innstilling frå kontrollutvalet. Sekretariatet meiner det også gjeld for bruk av opsjon, slik at saka vert vidaresendt til kommunestyret.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING:

Tysvær kommunestyre vedtar å nytte seg av retten til å forlenge avtalen med 1 år med revisjonsskapet KPMG AS om levering av revisjonsteneste til Tysvær kommune fram til 30.06.21.

Tysvær kommunestyre gjer kontrollutvalet fullmakt til å utforme konkurransegrunnlaget og førebu sak om innkjøp av revisjonstenester i 2020 med verknad frå 01.07.21.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekreter

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.05.19	11/19

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 21.05.19**Vedlegg:**

19. Statusrapport pr. mai 2019
20. Brev fra Eurojuris. Hgsd , dagsett 11.03.19 om dokumentinnsyn i saksdokument
21. Førebels svarbrev, dagsett 14.03.19.
22. E-post fra Tysvær Vektløfterklubb m/vedlegg, dagsett 14.04.19 om kontroll av TK
23. Førebels svarbrev, dagsett 24.04.19.
24. Protokoll fra representantskapsmøte 10.04.04.19 – IKA Rogaland IKS
25. Protokoll fra representantskapsmøte 26.04.19 – Haugaland Brann og redning IKS
26. Protokoll fra representantskapsmøte 30.04.19 – Haugaland Vekst IKS
27. Innkalling til representantskapsmøte 06.05.19 - Hgl Kontrollutvalssekretariat IKS
28. Innkalling til representantskapsmøte 22.05.19 – HIM IKS
29. Varsel om generalforsamling 11.06.19 - Haugaland Kraft AS
30. Innkalling til generalforsamling 11.06.19 - Haugaland Næringspark AS
31. Kommunal rapport 14.03.19 – «Synlige kontrollutvalg kan oppnå mer»

Saksorientering:

Vedlagt følger dei opplista tema (brev, melding og liknande) til kontrollutvalet til orientering.

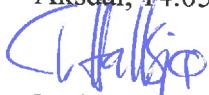
Utalet må ta stilling til om henvendingane fra Eurojuris og fra Tysvær Vektløfterklubb ligg innanfor utvalet sitt mandat. Sekretariatet vil vise til orienteringa i sak 2/19 i møtet 19.02.19 og trur det ikkje er naudsynt å følgje dette vidare opp.

Om Tysvær Vektløfterklubb sitt ønskje om kontroll er rådmannen er bedt om å komme og orientere nærmare om kva som er kjernen i saka.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene nr 19 – 31 blir tatt til orientering.

Aksdal, 14.05.19

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

Kontrollutvalet i Tysvær -Statusoversikt mai 2019

Rapportar frå bestilling til behandling i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
«Kvalitet og ressurseffektivitet innanfor pleie- og omsorgstenestene»	06.11.18, sak 25/18	250 timer	Rapport klar	mai 2019 til møtet 21.05.19	
Selskapskontroll					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon/ selskapskontroll	Bestilt	Kontroll- utval	Behand- ling i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Effektivitet innan pleie og omsorgstenestene	06.11.18, sak 25/18	21.05.19, sak 6/19	17.06.19, sak	Våren 2020	
«Investeringar- avgjerdsgrunnlag og styring»	27.02.18, sak 5/18	04.09.18, sak 19/18	25.09.18, sak 54/18	Mai 2019	
«Økonomistyring»	30.05.17, sak 13/17	14.11.17, sak 25/17	06.02.18, sak 16/18	Mai 2019	
<i>Karmsund Havn IKS</i>	27.02.18, sak 6/18	28.05.18, sak 13/18	12.06.18, sak 36/18	Haust 2019	14 t. (7,6 %) av 180 t.
Andre saker					
Orientering plansjef	09.02.16	27.02.18			Plansjef
Orientering økon. sjef	09.02.16	28.05.18			Økonomisjef
Kommunens innkjøp	14.11.17	28.05.18			Økon./innkjøp
Personvernlova	28.05.18	04.09.18			Personalsjef
Bruk av komm. utstyr	28.05.18	04.09.18			Personalsjef
Handtering av avfallsaker	06.11.18	19.02.19			Teknisk sjef

Avslutta prosjekt pr. mai

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandla i KU	Behandla i KST	Fylgt opp	Merknader
«Kvalitet på opplæringa i skulane»	08.09.16, sak 17/16	07.02.17, sak 6/17	07.03.17, 13/17	20.03.18, sak 28/18	
«Internkontroll»	03.02.15, sak 3/15	01.09.15, sak 15/15	12.04.16, sak 14/16	07.03.17, sak 12/17	2. gang 20.03.18, 27/18
Selskapskontroll					
Andre saker					
Plan for forvaltnings- revisjon 2016-2020	01.12.15, sak 24/15	23.05.16, sak 8/16	21.06.16, sak 40/16	Neste 4 år	KPMG AS
Plan for selskaps- kontroll 2016-2020	01.12.15, sak 24/15	23.05.16, sak 9/16	21.06.16, sak 39/16	Neste 4 år	KPMG AS

Haugesund, 06.03.2019

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
Postboks 57
5575 AKSDAL

Vårt saksnr.: 13675
Ansvarlig advokat: Sverre Hetland

Ad. sak mellom R.B. Kaggerud Eiendom og Tysvær kommune vedr. farlig avfall m.m.

Vårt kontor bistår R. B. Kaggerud Eiendom i sak mot Tysvær kommune vedrørende farlig avfall m.m. på Odland industriområde.

I tråd med vår anmodning av 08.02.19 om dokumentinnsyn, mottok vi nylig et fullstendig kopisett av sakens dokumenter fra Tysvær kommune. Etter å ha gjennomgått saksdokumentene i sin helhet, herunder flere dokumenter denne side ikke tidligere er gitt innsyn i, fant denne side grunn til nok en gang å tilskrive Tysvær kommune. For sakens opplysning følger brevet vedlagt.

Av saksdokumentene denne side har gjennomgått, fremgår bl.a. et brev fra Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS til Tysvær kommune datert 13.11.18, hvor Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS etterspør

- 1) En redegjørelse fra rådmannen om saksbehandling i saker som gjelder farlig avfall
- 2) En redegjørelse fra rådmannen om saksbehandling i den konkrete saken
- 3) En redegjørelse fra rådmannen om bruk av unntak fra offentligheten

Ovennevnte anmodning ble besvart av rådmannen ved brev av 04.02.19. Hva gjelder punkt 3, om bruk av unntak fra offentligheten, skriver rådmannen følgende:

«Saker som gjeld forsøpling eller forureining er i utgangspunktet ikke unntatt offentlegheit. Når kommunen har unntatt enkelte slike saker er det med heimel i forvaltningslova § 13, og offentleglova § 13 kor det er spesielle forhold som gjer at saka ikke skal vere offentleg. For eksempel dersom kommunen gjennom saksbehandling blir kjent med personlige forhold til partar i saka. Anmeldelsar til Politiet blir også unntatt offentlegheit.».

Denne side er helt enig i den generelle redegjørelsen som gis om adgangen til å unnta saksdokumenter fra offentligheten. Når det gjelder begrunnelsen for hvorfor akkurat denne saken er unntatt fra offentligheten, gis imidlertid en svært uspesifisert og lite etter kontrollerbar redegjørelse:

ADVOKATFIRMAET EUROJURIS HAUGESUND AS

Medlemmer av Den Norske Advokatforening - Foretakregisteret NO 995 483 335 MVA

Haugesund: Haraldsgt. 90
Postboks 548, 5501 Haugesund
Tlf (+ 47) 52 70 10 30
Faks (+47) 52 70 10 31

Karmøy: Rådhusveien 11/13
Postboks 103, 4296 Åkrehamn
Tlf (+ 47) 52 70 10 30
Dir. 90 12 23 35

Odda: Eitrheimsvegen 18
Postboks 305, 5751 Odda
Tlf (+ 47) 52 70 10 30
Dir. 41 00 48 92

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 11.03.19
Journalført: 19/09614
Arkivkode: 246

Advokat/Bedriftsøkonom Løkke Kvamme
Advokat Thor Harald Elke (H)
Advokat Odd Gunnar Kallevik
Advokat Ingrid Lauvås
Advokat Odd Eirik Osmundsen
Advokat Hans-Jacob Reinlund Sæther
Advokat Lise M. Østensjø Waage
Advokat Sverre Hetland
Advokat Jan Henrik Høines
Advokat Silje Christine Hellesen
Advokat Elin Birkeland
Advokat Ann-Elin Rossebø
Advokat Kristine Breistrand
Advokat Åse Berit Abelsen Børve
Advokat Anders Gustavsen
Advokat Ove Kahrs Wangensteen
Advokatfullmektig Christina Winsor
Advokatfullmektig Sandra Dueland
Advokatfullmektig Louise Strømsvold Størksen
www.haugesund.eurojuris.no

20

«Denne saka blei unntatt offentlegheit på grunn av informasjon om personlige forhold hos tidlegare leietaker jf. forvaltningslova § 13 første ledd.».

Ved gjennomgang av saksdokumentene har denne side vanskelig for å se at det foreligger informasjon om personlige forhold hos tidligere leietaker som begrunner unntak fra offentligheten etter fvl. § 13 (1). Dette forhold bør derfor undersøkes nærmere av Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS, særlig i lys av kommunens egne uttalelser i Haugesunds Avis sin reportasje av 24. oktober 2018.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Eurojuris Haugesund AS

Ann-Elin Rossebø
Ann-Elin Rossebø
advokat

Kopi: Klient

Advokatfirmaet Eurojuris Haugesund AS
Postboks 548
5501 HAUGESUND

Deres ref.	Deres dato	Vår ref.	Dato
13675	06.03.19	19/101/216/tha	14.03.19

KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 2/19 OM KOMMUNENS HÅNDTERING AV AVFALLSAKER - GENERELT OG I EN KONKRET SAK

Sekretariatet viser til Deres brev om sak mellom R.B. Kaggerud Eiendom og Tysvær kommune vedr. farlig avfall med oppfordring om nærmere undersøkelser om denne saken knyttet til at saken har blitt unntatt offentlighet.

Leder av utvalget er orientert om brevet. Kontrollutvalget vil i neste møte 21.05.19 få brevet og sekretariatets svarbrev som referatsak. Utvalget kan da be administrasjonen om en generell orientering på et overordnet systemnivå om det området som blir pekt på eller ta saken til orientering.

Det er bare kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver. Når det gjelder henvendelser fra andre, må utvalget selv vurdere om utvalget vil behandle henvendelsen eller ikke. Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor mandatet til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget sine oppgaver er omtalt i «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner». Utvalgets primæroppgaver er å sørge for at kommunen har en forsvarlig regnskapsrevisjon, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, samt andre oppgaver på et overordnet nivå knyttet til systemkontroll.

Kontrollutvalget skal ikke være et klageorgan for enkeltvedtak eller en arena for overprøving av politiske prioriteringer som er gjort av kommunalt folkevalgte organ. Utvalget har heller ikke myndighet til å fatte vedtak som binder forvaltningen.

På bakgrunn av innspill fra utvalgsleder i møtet 06.11.18 vedtok utvalget å be om en orientering i neste møte om saksbehandlingen i denne saken og generelt i saker som gjelder farlig avfall. Det ble spesielt bedt om en gjennomgang av om hvordan administrasjonen vurderer bruk av unntak fra offentligheten.

Tilbakemeldingen fra teknisk sjef av 04.02.19 var delt inn i to vedlegg. Det ene omhandlet generelt om saksbehandling av saker som gjelder avfall og den andre om saksbehandlingen om avfallet på Odland industriområde. Det siste vedlegget var unntatt offentlighet, uten at det var vist til lovhemmel. I samråd med teknisk sjef, bestemte sekretariatsleder at dokumentet kunne være offentlig ved at navn på leietaker ble sladdet, og vist til OFL § 13/FVL §13 1 ledd.

Saksdokumentene ble sendt ut 12.02.19 og dokumentene lagt ut på kommunens nettsider og sekretariats nettsider [www.kontrollutvalgene](http://www.kontrollutvalgene.no) samme dag.

Kontrollutvalget vedtok i møtet 19.02.19, sak 2/19 følgende:

1. *Tysvær kontrollutval tar rådmannen si utgreiing, dagsett 04.02.19 og orientering i møtet om kommunen si handtering av avfallssaker generelt og om konkret avfallsak på Odland industriområde til orientering.*
2. *Kontrollutvalet viser elles til Sivilombudsmannen si utgreiing av 07.11.18 under referatsaker vedr. saksbehandlingsreglar i samband med lukking av kommunale møte, og ser det som sjølvsagt at nemnde saksbehandlingsreglar for folkevalde blir følgde.*

I møtet møtte både rådmann og teknisk sjef. Begge framhevet at opplæring innen forvaltningslovens regelverk var svært viktig. Det var utvalgsleder som fremmet forslag om nytt punkt 2 til innstillingen. Utvalget støttet hans forslag til tilleggspunkt.

Vedlagt følger saksframlegg og særutskrift i sak 2/19 til orientering.

Med hilsen

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder

Vedlegg: Saksframlegg, sak 2/19
 Særutskrift i sak 2/19

Kopi: Tysvær kontrollutvalg
 Rådmann
 Ordfører

Emne **Ønske om kontroll**
 Avsender Dag Rønnevik <dag@roennevik.no>
 Mottaker post@kontrollutvalgene.no <post@kontrollutvalgene.no>
 Kopi til Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>, Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>
 Dato 14.04.2019 16:49

- Kommune tilsvær.pdf (~492 KB)
- SV_Sportssenter - mogleg forslag til løysing .msg (~92 KB)
- Møtereferat fra møte mellom Tysvær kommune.docx (~14 KB)

På vegne av Tysvær Vektløfterklubb føler vi det er på sin plass at kontrollutvalget sjekket opp hvorfor Tysvær Vektløfterklubb blir forskjellsbehandlet. Jeg legger ved e-post send til involverte parter i Tysvær kommune der ene vedlegget viser til konkrete saker fra 13 år tilbake i tid frem til dag.

Mvh.

Dag Rønnevik
Tysvær Vektløfterklubb
 Mob: 934 60 725
www.tysvervk.net
 org nr: 998 372 216

TA ET LØFT FOR DIN HELSE !

Denne eposten er kun ment for den personen, institusjonen eller virksomheten den er sendt til, og kan inneholde taushetspliktig informasjon. Dersom eposten er sendt til deg ved en feil, ber vi om at du straks informerer avsender og sletter eposten og eventuelle vedlegg. All bruk av informasjon er i tilfelle ulovlig.

This e-mail and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. It is solely intended for the person(s) named above. If you are not the intended recipient, any reading, use, disclosure, copying or distribution of all or parts of this e-mail or associated attachments is strictly prohibited. If you are not an intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message or by telephone and delete this e-mail and any attachments permanently from your system.

Emne **SV: Som avtalt på møte.**
 Avsender Tysvær Vektløfterklubb <IMCEAEX-
 _O=EXCHANGELABS_OU=EXCHANGE+20ADMINISTRATIVE+20GROUP+20+28FYDIBOHF23SPDLT+29_CN=RECIPIENTS_CN=FAB0949C067F48D4A19DB7398CDE8
 TVK@eurprd07.prod.outlook.com>
 Mottaker Nedland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>, Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>, Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>,
 Simonsen, Øystein <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>, Stakkestad, Geir <Geir.Stakkestad@tysver.kommune.no>, Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>
 Dato 14.04.2019 16:33

Heisan,
 Vi har diskutert litt her og vi er kommet frem til at det mangler noen punkter.

- For å få orden på alt gammelt fra 13 år bakover og frem til nå ønsket Sigmund Lier at TVK laget en liste over hva de mente TK ikke hadde forholds seg til regelverket på. Dette skulle de ta videre med advokat.
- TVK informerte om at det var levert i klage på TK.
- TVK informerte TK at på tegninger fra KUD var det inntegnet hems.
- TVK informerte om at de så på TK som en profesjonell part og stilte spørsmål til hvorfor ting ble drenert ut og vi ble lovet løsninger som det ikke ble noe av. Dette går lang tilbake og frem til i dag.
- TVK var klare i at de ønsker et godt samarbeid med TK. Det forutsetter en god dialog og at idretten blir ivaretatt.
- TK oppfordret TVK til å søke om å få avsluttet husleia da forutsetningen og avtalen som ble inngått var at dette skulle gå til arbeidet med innsetting av dør.

Jeg legger ved også ved avtalen som ble inngått i 2016. Ut fra den skulle husleia opphøre i mai/juni 2018 om en regner ut tida på å nedbetale 100 000 med 4500 pr mnd. Jeg mener vi begynte å betale i juli. Åpningstidene ble 05.30- 22.45. Jeg regner det som en selvfølge at det på bakgrunn av dette ikke kommer flere fakturaer fra TK. Jeg legger også ved det som jeg sendte til dere tidligere da jeg ikke har fått bekrefte på mottatt. Jeg kommer over påske til å følge opp og videresende denne e-post + møtereferat da jeg regner med vi må ha bistand fra NIF/KUD på punktene som er satt opp om dette skal gå gjennom advokat. Det er ikke noe som vi som frivillige skal måtte håndtere.

Vi ønsker dere alle god påske ☺ Skulle e-post virke negativt ladet så er det ikke det. Vi er opptatt av å få dette ut av verden og da må alt på plass.

Mvh.

Dag Rønnevik
Tysvær Vektløfterklubb
 Mob: 934 60 725
www.tysvervk.net
 org nr: 998 372 216

TA ET LØFT FOR DIN HELSE !

Denne eposten er kun ment for den personen, institusjonen eller virksomheten den er sendt til, og kan inneholde taushetspliktig informasjon. Dersom eposten er sendt til deg ved en feil, ber vi om at du straks informerer avsender og sletter eposten og eventuelle vedlegg. All bruk av informasjon er i tilfelle ulovlig.

This e-mail and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. It is solely intended for the person(s) named above. If you are not the intended recipient, any reading, use, disclosure, copying or distribution of all or parts of this e-mail or associated attachments is strictly prohibited. If you are not an intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message or by telephone and delete this e-mail and any attachments permanently from your system.

Fra: Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>
 Sendt: onsdag 3. april 2019 07.51
 Til: Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>; Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>; Simonsen, Øystein <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>; Stakkestad, Geir <Geir.Stakkestad@tysver.kommune.no>; Tysvær Vektløfterklubb <tvk@tysvervk.net>; Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>
 Emne: SV: Som avtalt på møte.

Hei

Beklager at det har tatt noen dager. Geir skrev referatet klart i forrige uke, men det har dessverre blitt liggende hos meg.
 Vedlagt er referatet

Hilsen Anders Netland

Fra: Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>

Sendt: onsdag 3. april 2019 07:03

Til: Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>; Simonsen, Øystein <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>; Stakkestad, Geir <Geir.Stakkestad@tysver.kommune.no>; Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>; Tysvær kommune <post@tysver.kommune.no>

Kopi: Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>; Tysvær Vektløfterklubb <tvk@tysvervk.net>

Emne: RE: Som avtalt på møte.

Godmorgen.

TVK etterlyser møte-referatet etter møte som ble avholdt d. 22.03.19 kl. 08.00 med involverte parter i mailstrengen.

Mvh Kenny S.

From: Tysvær Vektløfterklubb

Sent: 31. mars 2019 15:42

To: Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>; 'Simonsen, Øystein' <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>; 'Stakkestad, Geir' <geir.stakkestad@tysver.kommune.no>; Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>; 'post@tysver.kommune.no' <post@tysver.kommune.no>

Cc: Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>; Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>

Subject: Som avtalt på møte.

Hei

Takk for et konstruktivt møte. Vi håper nå på et godt samarbeid fremover som bringer resultater. Vedlagt ligger skriv som vi skulle sette opp.
Ha en fortsatt fin søndag.

Mvh.

Dag Ronnevik

Tysvær Vektløfterklubb

Mob: 934 60 725

www.tysvervk.net

org nr: 998 372 216

TA ET LØFT FOR DIN HELSE !

Denne eposten er kun ment for den personen, institusjonen eller virksomheten den er sendt til, og kan inneholde taushetspliktig informasjon. Dersom eposten er sendt til deg ved en feil, ber vi om at du straks informerer avsender og sletter eposten og eventuelle vedlegg. All bruk av informasjon er i tilfelle ulovlig.

This e-mail and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. It is solely intended for the person(s) named above. If you are not the intended recipient, any reading, use, disclosure, copying or distribution of all or parts of this e-mail or associated attachments is strictly prohibited. If you are not an intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message or by telephone and delete this e-mail and any attachments permanently from your system.

Erne **SV: Som avtalt på møte.**

Avsender Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>

Mottaker Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>, Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>, Simonsen, Øystein <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>, Stakkestad, Geir <Geir.Stakkestad@tysver.kommune.no>, Tysvær Vektløfterklubb <tvk@tysvervk.net>, Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>

Dato 03.04.2019 07:51

Hei

Beklager at det har tatt noen dager. Geir skrev referatet klart i forrige uke, men det har dessverre blitt lagende hos meg.
Vedlagt er referatet

Hilsen Anders Netland

Fra: Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>

Sendt: onsdag 3. april 2019 07:03

Til: Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>; Simonsen, Øystein <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>; Stakkestad, Geir <Geir.Stakkestad@tysver.kommune.no>; Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>; Tysvær kommune <post@tysver.kommune.no>

Kopi: Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>; Tysvær Vektløfterklubb <tvk@tysvervk.net>

Emne: RE: Som avtalt på møte.

Godmorgen.

TVK etterlyser møte-referatet etter møte som ble avholdt d. 22.03.19 kl. 08.00 med involverte parter i mailstrengen.

Mvh Kenny S.

From: Tysvær Vektløfterklubb

Sent: 31. mars 2019 15:42

To: Lier, Sigmund <Sigmund.Lier@tysver.kommune.no>; 'Simonsen, Øystein' <Oystein.Simonsen@tysver.kommune.no>; 'Stakkestad, Geir' <geir.stakkestad@tysver.kommune.no>; Netland, Anders Øyvind <Anders.Netland@tysver.kommune.no>; 'post@tysver.kommune.no' <post@tysver.kommune.no>

Cc: Kenny Siguenza <dl@tysvervk.net>; Anita Pedersen <anita@pedersen-tc.no>

Subject: Som avtalt på møte.

Hei

Takk for et konstruktivt møte. Vi håper nå på et godt samarbeid fremover som bringer resultater. Vedlagt ligger skriv som vi skulle sette opp.
Ha en fortsatt fin søndag.

Mvh.

Dag Ronnevik

Tysvær Vektløfterklubb

Til Tysvær kommune

V/Ordfører Sigmund Lier.

Tysvær Vektløfterklubb (TVK) viser til konstruktivt møte med Tysvær Kommune (TK) der vi som idrettslag kom med punkter til det regelverket vi mener kommunen ikke har ivaretatt iht. avtale. Vi har undersøkt flere ganger og det er tildelt midler til en vektløfterdel for idretten vektløfting i Tysværtunet. TVK har også vært i dialog med KUD og Fylkeskommune. Begge instanser er klare på at det ligger føringer og disse skal overholdes av Tysvær kommune.

Tysvær kommune skal ha bygget lokalet slik at idretten kan utførers, samt har ansvaret for drift & vedlikehold, ta høyde for at idretten vokser, tilrettelegge for idretten og ikke minst gjøre nødvendige tiltak med tanke på sikkerhet / HMS.

TVK har hatt store utgifter med at gulv og vegger ikke er tilrettelagt for idretten, samt investert i mye nytt utstyr da sikkerheten ikke var ivaretatt med det utstyret som var. Dessverre er en del utsyr også blitt ødelagt av pasienter som har fått tilgang til lokalet, som igjen førte til store sikkerhetsmessige utfordringer. Dette da personell som var med, ikke hadde nødvendig kompetanse/kunnskap. Det er drevet helsestudiovirksomhet på bekostning av idretten, og en har påberøpts seg retten til å bruke TVK sitt utstyr uten vederlag/avtale.

Det har over en periode på 13 år vært mange ubehagelige diskusjoner mellom TVK og TK. TVK har hatt opplevelsen av å bli feilinformert iht. løsninger og oppreisning uten noe har skjedd. TVK har i sammenheng med dette hatt opplevelsen av å ikke blitt tatt på alvor, dette har vært veldig frustrerende!

TVK har innhentet tegninger fra KUD som viser en hems inntegnet. Vi hadde i sin tid en sponsoravtale klar og fikk ingeniører til å se på dette. Tilbakemeldingene var at dette var en løsning som var veldig tilfredsstillende. Dette ble i sin tid stoppet av TK.

TVK sin opplevelse av manglende samarbeid er at de har sett seg nødt til å være med på avtaler som har påført idrettslaget store merkostnader.

Tilgjengeligheten på lokalet er blitt brukt som argument fra TK sin side, og at det er dette som er vanskelig å akseptere fra idrettslaget TVK!

TVK foreslår følgende:

TK tilbakebetaler de utgifter TVK har hatt på gulv og vegger. Dugnadstimer bør også kompenseres. Husleie for innsetting av nødutgang, som også vil hjelpe på hall, tilbakebetales.

TK dekker all kost med å bygge 2.etg (mesanin) slik som løsningen vi foreslo på møte. TVK har i form av sin store medlemsmasse kvalifisert personell på alle fagområder og vil nok kunne få til et langt rimeligere alternativ enn TK som må sette dette ut på anbud, her er det viktig med kostnadsbesparende samarbeid til fordel for alle!

TVK ønsker selvfølgelig å ha et nært & godt samarbeid med TK.

TVK er et lavkost tilbud i & for Tysvær Kommune, med kvalifiserte trenere som gir kvalitet & trygghet. Det er et inkluderende idrettslag som har rom for alle typer mennesker fra alle samfunnslag, TVK ønsker å bidra til et positivt treningsmiljø i Tysvær.

TVK har opparbeidet seg gode relasjoner/ samarbeid med skoler, tar imot unge som sliter i hverdagen sin, unge & eldre trener sammen, barnegrupper som viser seg å bli stadig mer populære, som igjen fører til flere familier trener sammen!

Tilhørighet for små & store i alle aspekter i livet er avgjørende for et godt miljø. Med tilrettelagte lokaler & utstyr, blir idrettslaget enkelt å driftet på en tilfredsstillende måte.

Fokuset på videreutvikling av tilbud for alle vil bidra til økt entusiasme, og begeistring gir alltid resultater!

Et godt samarbeid med felles verdier, vet hvor vi er på vei, en god fremdriftsplan med konkrete mål!

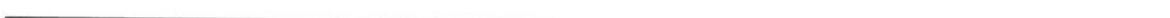
TVK ser veldig positivt på dialogen som nå er i gang, og takker for tilbuddet om å starte med blanke ark.

Vi tar et løft for en positiv utvikling!

Mvh

Dag Rønnevik,

Styreleder TVK

Her er utklipp fra punktene som vi mener kommunen bryter med.

2.2.5 Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett til grunn

Søker må ha rett til bruk av grunnen hvor anlegget ligger/skal ligge. Ved søknad om spillemidler skal denne retten dokumenteres.

Retten til grunn skal ha hjemmel i ett av følgende forhold og aktuelt dokument skal vedlegges søknaden:

- Tinglyst eiendomsrett, som skal dokumenteres med bekreftet utskrift av grunnboken.
- Tinglyst feste-/leierett av minimum 30 års varighet, som skal dokumenteres med bekreftet kopi av feste-/leieavtalen og bekreftet utskrift av grunnboken.
- Avtale av minimum 30 års varighet med kommunen/fylkeskommunen/staten om bruk av grunnen, når det gjelder anlegg på kommunal, fylkeskommunal eller statlig grunn.
- Avtale av minimum 30 års varighet med grunneiere om bruk av grunnen, når det gjelder turveier. For tur-/skiløyper og turstier skal retten til grunn ha hjemmel i avtale av minimum 10 års varighet med automatisk fornyelse for 10 år av gangen, dersom ingen av avtalepartene har sagt opp avtalen senest ett år før avtaletidens utløp.

I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter forutgående skriftlig søknad, gi dispensasjon fra kravene. For å være sikret søknadsbehandling, må søknad om dispensasjon sendes til departementet innen 15. november 2018.

Plan for drift av anlegg

Planen skal redegjøre for planlagt drift og bruk av anlegget. Planen skal minimum ha med følgende opplysninger:

- Plan for forvaltning og bruk som angir forvalter av anlegget, planlagt lengde på sesong og antall brukstimer (f.eks. per uke) i sesong.
- Driftsbudsjet med inntekter og utgifter, inkludert finansutgifter.
- For større anlegg, som f.eks. svømmeanlegg og idrettshall, skal det i tillegg legges ved en plan for vedlikehold og utvikling av anlegget.

Dokumentasjon på rett til bruk av grunn

Det skal legges ved dokumentasjon på rett til bruk av grunn. Se pkt. 2.2.5 for nærmere spesifisering av hvilke vilkår som gjelder for de enkelte prosjekter.

2.3.1 Åpent for allmenn idrettslig virksomhet

Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig virksomhet i 30 år⁷ fra ferdigstillelse av anlegget. Kravet er gjeldende både ved nybygg og rehabilitering. Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller på sesongbasis for idretter som har kortere sesonger. I helt spesielle tilfeller kan departementet gi dispensasjon fra kravet om å holde anlegget åpent i 30 år. Anleggseier oppfordres til å tilrettelegge særlig for barn og ungdoms bruk av anlegget.

Dersom anlegget blir midlertidig stengt for tre måneder eller mer, plikter anleggseier på forhånd å orientere departementet. Denne plikten påhviler også kommunen. Blir anlegget ikke åpnet i løpet av seks måneder, regnes stengningen som mislighold, med mindre det foreligger godkjenning fra departementet for en forlenget stengning.

Departementet kan fastsette vilkår i forbindelse med samtykke.

⁷ Den tidligere 40-årsregelen er opphevet og erstattet av 30-årsregelen for alle anlegg, også for tidligere tilskudd. Det vil si at anleggseiers plikt til å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig virksomhet i 30 år, skal gjelde alle spillemiddelfinansierede anlegg fra ferdigstillelse av anleggene.

Dersom den fremtidige drift av anlegget er truet, skal anleggseier uten ugrunnet opphold orientere departementet om dette. Denne plikten påhviler også kommunen.

2.3.2 Vedlikehold og oppgradering av anlegget

Anleggseier plikter å holde anlegget i god stand. De til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter skal følges. Anlegget skal vedlikeholdes slik at det ikke forringes utover det som følger av normal slitasje og elde.

Anlegget må være funksjonelt for den/de idretter det er bestemt til bruk for. Anleggseler må i den grad det lar seg gjøre uten vesentlig kostnad, søke å etterkomme eventuelle nye krav til utstyr/anlegg som måtte komme i de aktuelle idrettsgrener.

2.3.3 Disposisjoner over spillemiddelfinansiert Idrettsanlegg som krever skriftlig forhåndssamtykke fra departementet

Rettlige disposisjoner som overdragelse, salg, deling, sammenslåing/-føyning mv., og faktiske disposisjoner som flytting, nedlegging og bruksendring mv. av anlegget, krever skriftlig forhåndssamtykke fra departementet.

2.3.3 Disposisjoner over spillemiddelfinansiert Idrettsanlegg som krever skriftlig forhåndssamtykke fra departementet

Rettslige disposisjoner som overdragelse, salg, deling, sammenslåing/-føyning mv., og faktiske disposisjoner som flytting, nedlegging og bruksendring mv. av anlegget, krever skriftlig forhåndssamtykke fra departementet.

Pantsetting av anlegget i overensstemmelse med finansieringsplan vil normalt bli godkjent ved innvilgelse av søknaden om tilskudd.

Pantsetting av anlegget som ikke er omfattet av finansieringsplanen, krever skriftlig forhåndssamtykke fra departementet.

Departementet kan fastsette vilkår i forbindelse med samtykke, jf. pkt. 2.3.6 om tilbakebetaling av tildelte midler.

Overføring av driften av anlegget krever ikke forhåndssamtykke fra departementet. Driftsoverføring kan også skje til privat, fortjenestebasert aktør, jf. pkt. 2.3.4, forutsatt at anleggseier skal disponere over bruk av anlegget for idrett og fysisk aktivitet.

Med driften forstås her alle oppgaver og rutiner som er nødvendige for at idrettsanlegget skal fungere som planlagt både funksjonelt, teknisk og praktisk.

Med privat, fortjenestebasert aktør forstås her aktør som ikke selv kan søker om spillemidler, jf. pkt. 2.2.1.

Med bruk forstås her idrett og fysisk aktivitet som kan utøves i idrettsanlegget.

2.3.4 Drift og bruk av spillemiddelfinansiert idrettsanlegg

Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler ikke skal omdannes til fortjeneste for private, fortjenestebaserte aktører. Dette innebærer at private, fortjenestebaserte aktører ikke kan motta spillemidler eller eie spillemiddelfinansierte idrettsanlegg, jf. pkt. 2.2.1.

Formålet med prinsippet er å sikre at fortjeneste fra å eie og bruke et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg kommer anlegget til gode.

For anleggseier legger prinsippet begrensninger⁸ på adgangen til å bruke anlegget eller den delen av anlegget som har mottatt spillemidler: Anleggseier har ikke adgang til å inngå bruksavtaler med private, fortjenestebaserte aktører.

Fra denne hovedregel gjelder følgende unntak:

- Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler.
- Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet.
- Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte. Se likevel begrensningene som følger av pkt. 2.3.1.
- Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte barnehager, dvs. at disse barnehagene kan gis tilgang til å benytte anleggets aktivitetsområder. Det er et vilkår at

⁸ Dersom anleggseier åpner for bruk av anlegget eller del av det til virksomhet som drives i et kommersielt marked (f.eks. treningssentervirksomhet), må anleggseier vurdere slik åpning i forhold til statsstøttet regelverket. Se pkt. 8.2 fjerde-syvende ledd.

barnehagene kun får benytte anlegget til tider når det ikke kommer i konflikt med idrettens og den egenorganiserte aktivitetens behov for tilgang til anlegget.

- Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte skoler, dvs. at disse skolene kan gis tilgang til å benytte anleggets aktivitetsområder, samt garderober i forbindelse med undervisningen. Det er et vilkår at elevene kun får benytte anlegget til tider når det ikke kommer i konflikt med idrettens og den egenorganiserte aktivitetens behov for tilgang til anlegget.

Møtereferat fra møte mellom Tysvær kommune (TK) og Tysvær vektløfterklubb (TVK)

Dato: 22. mars 2019

Tilstede: Dag Rønnvik (TVK), Kenny Siguenza (TVK), Anita Pedersen (TVK), Anders Netland (TK), Øystein Simonsen (TK), Sigmund Lier (TK) og Geir Stakkestad (TK)

Agenda:

Oppsummering U2

- Anders Netland informerte om status på U2 prosjektet.
- Det blir laget et forprosjekt i forhold til magasin for Haugalandsmuseet.
- Tysvær kommune sjekker opp i forhold til tildelte spillemidler. TK har dialog med Rogaland fylkeskommune ang dette.

Hems i sportsenteret status

- TVK ønsker å bygge hems i sportsenteret.
- Øystein Simonsen har hatt dialog med COWI ang brann og rømning.
- Venter på svar fra teknisk ang byggemelding, Øystein følger opp.
- Få på plass kostnader knyttet til hemsløsning, Øystein og TVK følger opp.
- Sjekke alternativ løsning for hems, som kan gi økt kapasitet, Øystein og TVK.

Framtidige muligheter

- Det er mye på gang i Aksdal for tiden, det må arbeides med alternative løsninger for TVK.
- For tidlig for TK å være konkrete på alternative løsninger nå.
- Tysvær kommune inviterer til nytt møte i løpet av Juni måned.

Andre saker

- TVK vurderer å sende inn klage i forhold til husleie, disponering av lokaler som har fått tildelt spillemidler.

Aksdal, 23. mars 2019

Geir Stakkestad

referent

Tysvær Vektløfterklubb
v/Dag Rønnevik
E-post: dag@roennevik.no

Dykkar ref.	Dykkar dato	Vår ref.	Dato
	14.04.19	19/135/216/tha	24.04.19

FØREBELS SVAR PÅ E-POST TIL KONTROLLUTVALET OM ØNKJE OM KONTROLL

Me syner til e-post til kontrollutvalssekretariatet, sendt 14.04.19. E-posten m/vedlegg er registrert av sekretariatet 23.04.19.

Tysvær kontrollutval vil i neste møte 21.05.19 få e-posten og vedlegga lagt fram til orientering under referatsakene. Utvalet vil i møtet drøfte om saka ligg innanfor deira mandat.

Kontrollutvalet sine oppgåver er omtala i «*Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner*». Utvalet sine primæroppgåver er å sjå til at kommunen har ein forsvarleg reknesaksrevisjon, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll etter vedteken plan, samt andre oppgåver på eit overordna nivå knytt til systemkontroll.

Kontrollutvalet skal ikkje vera eit klageorgan for enkeltvedtak eller ein arena for overprøving av politiske prioriteringar som er gjort av kommunalt folkevalde organ. Utvalet har heller ikkje mynde til å fatte vedtak som bind forvaltninga.

Det er berre kommunestyret som kan påleggje kontrollutvalet oppgåver. Når det gjeld førespurnader frå andre, må utvalet sjølv vurdere om utvalet vil handsame førespurnaden eller ikkje. Om kontrollutvalet skal handsame ei sak, vil vere avhengig av om saka ligg innanfor mandatet til kontrollutvalet.

De vil bli orientert om utfallet av saka når endeleg vedtak er fatta. Sakskart og protokollar frå utvalet sine møte blir lagt ut på nettsidene www.kontrollutvalgene.no.

Med helsing
Kontrollutvalet i Tysvær

Toril Hallsjø (sign.)
Dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi: Tysvær kommune v/postmottak
Kontrollutvalsleiar Arne Gjerde

PROTOKOLL

10. april 2019 ble det avholdt møte i representantskapet ved Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS i Arkivenes Hus i Richard Johnsns gate 12 i Stavanger.

SAKSLISTE:

01/19	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
02/19	Valg av leder og nestleder av representantskapet
03/19	Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
04/19	Godkjenning av regnskap 2018
05/19	Godkjenning av årsmelding 2018
06/19	Godkjenning av budsjett og tilskudd for 2020
07/19	Godkjenning av økonomiplan for perioden 2020-2023
08/19	Valg av styre for 2019/20
09/19	Valg av valgkomite for 2019/20
10/19	Endring av selskapsavtalen
11/19	Strategiplan 2019-2022
12/19	Innkomne saker

DELTAKERLISTE:

1	Bjerkreim kommune	Marthon Skåland
2	Forsand kommune	Ole Tom Guse
3	Gjesdal kommune	Linn Kristin Haga
4	Haugesund kommune	Gudrun Caspersen
5	Hjelmeland kommune	Kirsten Hansson
6	IVAR IKS	Eli Apell
7	Karmøy kommune	Morten Vea
8	Klepp kommune	Siri-Mona Damsgård
9	Randaberg kommune	Per Arne Nyvoll
10	Rennesøy kommune	Eva Finnesand Hodnefjell
11	Rogaland fylkeskommune	Lin Øiesvold
12	Sandnes kommune	Ernst Lapin
13	Sauda kommune	Tone Storesund
14	Sokndal kommune	Arild Urdal
15	Sola kommune	Jørund Ubøe Soma
16	Strand kommune	Marie Stokka
17	Suldal kommune	Valen, Øyvind
18	Time kommune	Egil Sølvberg
19	Vindafjord kommune	Magne Inge Vårvik

Styret: Jon Ola Syrstad (leder)

IKA: Tor Ingve Johannessen (daglig leder)
Monica Hodnefjell Tungland

MØTET SATT:

Kl. 11:00

Daglig leder Tor Ingve Johannessen orienterte om programmet for dagen.
Representantskapets leder Ole Tom Guse ønsket velkommen.

MØTEBEHANDLING:

- Sak 01/19** **Godkjenning av møteinkalling og saksliste**
Møteinkalling og saksliste ble godkjent.
- Sak 02/19** **Valg av leder og nestleder av representantskapet**
Daglig leder foreslo Ole Tom Guse, Forsand kommune som leder, og Gro A. Steine, Kvitsøy kommune som nestleder. Ingen motkandidater ble lansert, og de foreslalte representantene ble enstemmig valgt.
- Sak 03/19** **Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen**
Monica Hodnefjell Tungland ble valgt til referent. Linn Kristin Haga, Gjesdal kommune og Egil Sølvberg, Time kommune ble valgt til å undertegne protokollen.
- Sak 04/19** **Godkjenning av regnskap 2018**
Regnskapet og årsberetningen ble godkjent uten merknader.
- Sak 05/19** **Godkjenning av årsmelding for 2018**
Årsmelding ble godkjent uten merknader.
- Sak 06/19** **Godkjenning av budsjett og tilskudd for 2020**
Budsjett og tilskudd ble godkjent uten merknader.
- Sak 07/19** **Godkjenning av økonomiplan for perioden 2020-2023**
Økonomiplanen ble godkjent uten merknader.
- Sak 08/19** **Valg av styre for 2019/2020**
Valgkomiteens innstilling var som følger:

Leder	Jon Ola Syrstad, Strand kommune
Nestleder	Gro Anita Trøan, Eigersund kommune
Styremedlem	Tone M. Haugen, Randaberg kommune
Styremedlem	Jarle Nilsen, Karmøy kommune
1. Varamedlem	Lisa Reime Helgeland, Hå kommune
2. Varamedlem	Ole Bernt Torbjørnsen, Haugesund kommune
3. Varamedlem	Annette Bokneberg, Bokn kommune
4. Varamedlem	Ørjan Daltveit, Bjerkreim kommune

Beate Aasen Bøe er valgt som de ansattes representant i styret.
Valgkomiteens innstilling til styre for 2019/2020 ble godkjent uten merknader.

Sak 09/19

Valg av valgkomité for 2019/2020

Styrets innstilling til valgkomité:

Lin Øiesvold, Rogaland fylkeskommune (leder)

May Britt Berg, Karmøy kommune

Reidar Håland, Hå kommune

Styrets innstilling til valgkomité for 2019/2020 ble godkjent uten merknader

Sak 10/19

Endring av selskapsavtalen

De foreslalte endringene i selskapsavtalen ble godkjent uten merknader.

Sak 11/19

Strategiplan 2019-2022

Strategiplanen ble godkjent uten merknader.

Sak 12/19

Innkomne saker

Ingen innkomne saker.

MØTE HEVET:

Kl. 12.00

Stavanger 10. april 2019

Ole Tom Guse
Representantskapets leder

Linn Kristin Haga
Medundertegner

Egil Sølvberg
Medundertegner

Monica H. Tungland
Referent

Haugaland brann og redning iks

25

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 01.04.19
Journalført: 19/112 /tha
Arkivkode: 2/7

Møteinkalling

for
representantskapet for Haugaland brann og redning iks

Møtested: **Haugesund, Dikterveien 8**

Møtedato: **26.04.2019**

Tid: **09⁰⁰-12⁰⁰**

Ved forfall skal varamedlem møte. Hvis ikke medlem eller varamedlemmet kan møte skal dette meldes brannsjef.

SAKSLISTE

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
19/001	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
19/002	Godkjenning av protokoll	Vedtak
19/003	Årsmelding 2018	Vedtak
19/004	Regnskap 2018	Vedtak
19/005	Operasjonalisering, plan for fremdrift	Vedtak
19/006	Økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett	Vedtak
19/007	Lokale forskrifter	Tilråding
19/008	Priser og gebyr	Tilråding
19/009	Status Haugesund kommune sin utredelse av HBR	Orientering
19/010	Styreevaluering	Orientering
19/011	Val av styre	Vedtak
19/012	Eventuelt	-

Sted: **Haugesund**
Dato: **31.03.2019**

Gerd Helen Bø
representantskapsleder

Dag Botnen
brannsjef

Haugaland brann og redning iks

25

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 07.05.19
Journalført: 19/162/haugaland
Arkivkode: 217

MØTEPROTOKOLL

Representantskapet for Haugaland brann og redning iks

Møtested:	Diktervegen 8, Haugesund	
Møtedato:	26.04.2019	
Tid:	09 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	
Saker:	19/001-19/012	
Til stede:	Gerd Helen Bø, leder Jarle Nilsen, medlem Sigmund Lier, medlem Tormod Våga, medlem Jorunn Skåden, medlem Steinar Skartland, varamedlem May-Britt Vihovde, varamedlem Tor Erling Skare, varamedlem Ingemund Berge, varamedlem	Suldal Karmøy Tysvær Bokn Sveio Vindafjord Haugesund Utsira Etne
Forfall:	Marte Eide Klovning, medlem Siri Klokkerstuen, medlem Ole Johan Vierdal, medlem Arne-Christian Mohn, nestleder	Utsira Etne Vindafjord Haugesund
Andre:	Elling Hetland, styreleder Torleif Østrem Olsen, styremedlem Laila Stein, styremedlem Harald Hop, styremedlem Tor Petter Alfredsen, styremedlem Ole Martin Nordstrand, styremedlem Dag Botnen, daglig leder	
Diverse merknader:	May Britt Vihovde deltok ikke i behandling av sak 19/009-12.	
Underskrifter:		

Stad: Haugesund
Dato: 26.04.2019

Gerd Helen Bø
leder

May-Britt Vihovde
varamedlem

Jarle Nilsen
medlem

Sigmund Lier
medlem

Steinar Skartland
varamedlem

Tormod Våga
medlem

Jorunn Skåden
medlem

Tor Erling Skare,
varamedlem

Ingemund Berge
varamedlem

Møteprotokoll er sendt til:

- eierkommuner
- revisjonen/KPMG
- Haugaland kontrollutvalgssekretariat

SAKSOVERSIKT

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
19/001	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
19/002	Godkjenning av protokoll	Vedtak
19/003	Årsmelding 2018	Vedtak
19/004	Regnskap 2018	Vedtak
19/005	Operasjonalisering, plan for fremdrift	Vedtak
19/006	Økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett	Vedtak
19/007	Lokale forskrifter	Tilråding
19/008	Priser og gebyr	Tilråding
19/009	Status Haugesund kommune sin utredelse av HBR	Orientering
19/010	Styreevaluering	Orientering
19/011	Val av styre	Vedtak
19/012	Eventuelt - Forslag til endring av selskapsavtale vedr. stemmegivning i representantskapet, ref. § 4-2, 5. avsnitt.	Vedtak

SAKSNR. SAKSPROTOKOLL

19/001 Godkjenning av innkalling og saksliste

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner innkalling og saksliste som fremlagt.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTS KAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner innkalling og saksliste som fremlagt.

19/002 Godkjenning av protokoll

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner møteprotokollen som framlagt.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTS KAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner møteprotokollen som framlagt.

19/003 Årsmelding 2018

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar årsmeldingen slik den er fremlagt. Årsmeldingen sendes til eierkommunene til orientering.

Saksbehandling i styret 27.03.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar årsmeldingen slik den er fremlagt.
Årsmeldingen sendes til eierkommunene til orientering.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar årsmeldingen slik den er fremlagt.
Årsmeldingen sendes til eierkommunene til orientering.

19/004 Regnskap 2018

BRANNSJEFEN SIN TILRÅDING

1. Representantskapet fastsetter regnskapet som fremlagt.
2. Merforbruk drift på kr. 2 972 065,- dekkes av selskapet sin egenkapital, ref. selskapsavtale § 2-1.
3. Udekket beløp på selvkostområde tilsvarende kr 430 455 fremføres til senere års regnskap, ref. note 8.
4. Gjenstående mindreforbruk fra 2017 tilsvarende kr 465 736 avsettes til disposisjonsfond.

Saksbehandling i styret 27.03.2019

Gjenstående mindreforbruk fra 2017 er korrigert i punkt 4 til 760 421,-.

Revisors beretning utstedes etter at styret har gjort sin tilråding til vedtak og legges ved saken til representantskapet.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet fastsetter regnskapet som fremlagt.
2. Merforbruk drift på kr. 2 972 065,- dekkes av selskapet sin egenkapital, ref. selskapsavtale § 2-1.
3. Udekket beløp på selvkostområde tilsvarende kr 430 455 fremføres til senere års regnskap, ref. note 8.
4. Gjenstående mindreforbruk fra 2017 tilsvarende kr 760 421 avsettes til disposisjonsfond.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Revisors beretning ble utlevert i møtet. Det vises til et nummerert brev hvor det påpekes at selskapet ikke har utarbeidet budsjett for 2018 og at ledelsen dermed ikke har oppfylt sin plikt til å utarbeide budsjett iht krav i forskrift om årsbudsjettet, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper. Revisor ber om at budsjett utarbeides fra og med 2019.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt med tillegg av at representantskapet tar revisors bemerkning til etterretning.

VEDTAK I REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet fastsetter regnskapet som fremlagt. Revisors bemerkning i brev nr 1 tas til etterretning og det er for 2019 utarbeidet budsjett.
2. Merforbruk drift på kr. 2 972 065,- dekkes av selskapet sin egenkapital, ref. selskapsavtale § 2-1.
3. Udekket beløp på selvkostområde tilsvarende kr 430 455 fremføres til senere års regnskap, ref. note 8.
4. Gjenstående mindreforbruk fra 2017 tilsvarende kr 760 421 avsettes til disposisjonsfond.

19/005 Plan for operasjonalisering

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet ber styret for Haugaland brann og redning iks å iverksette analysearbeid som skissert i saken, punkt 1-11. Framlegg til brannordning skal legges frem for representantskap og vedtas i de respektive kommunestyre.

Saksbehandling i styret 27.03.2019
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet ber styret for Haugaland brann og redning iks å iverksette analysearbeid som skissert i saken, punkt 1-11. Framlegg til brannordning skal legges frem for representantskap og vedtas i de respektive kommunestyre.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet ber styret for Haugaland brann og redning iks å iverksette analysearbeid som skissert i saken, punkt 1-11. Framlegg til brannordning skal legges frem for representantskap og vedtas i de respektive kommunestyre.

19/006 Økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett slik det er fremlagt.

Saksbehandling i styret 27.03.2019

Før saken legges frem for representantskapet må det legges inn i økonomiplanen de endringer som forventes vedr. økte leieutgifter for nye eller endrede brannstasjoner. Videre må det verbalt legges inn de tiltak som vi kjenner til, men som ikke kan kostnadsfestes.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett slik det er fremlagt.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Det ble i sak 18/018 gjort vedtak om budsjett med økonomi- og handlingsplan der økonomi- og handlingsplanen ble utsatt til vårmøtet 2019.

Under saksbehandling står det at budsjett med økonomi- og handlingsplan må sees i sammenheng med 18/019. Det er ikke mulig å justere budsjettet slik som ønsket med bakgrunn i at det ikke er gjort nødvendige avklaringer med Haugesund kommune om utredelse og de plikter partene har i dette.

Det presiseres at representantskapet i sak 18/019 under saksbehandling punkt 5 anser Haugesund kommune som en del av selskapet på de vilkår som er regulert i selskapsavtalen når det gjelder retter og plikter, slik Haugesund kommune bekreftet i møte 2. juli 2018.

Med dette som utgangspunkt ble det sendt faktura for Haugesund sin eierandel for 2019 på lik linje med øvrige eierkommuner. Parallelt med dette ble det sendt faktura til øvrige eierkommuner hvor fordelingsnøkkelen uten Haugesund var utgangspunktet. Dette ble gjort for å sikre likviditet for selskapet hvor et revidert budsjett med økonomi- og handlingsplan skulle legges frem april 2019.

Når forholdet til Haugesund ikke er avklart er det heller ikke lagt frem et revidert budsjett og saken må løftes inn for behandling i høstmøtet.

Ut fra dette bør vedtaket endres til:

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett slik det er fremlagt.

2. Representantskapet legger frem revidert budsjett i et ekstraordinært møte – senest i høstmøte 2019 - så snart endelig forhandlingsresultat med Haugesund kommune er klart for behandling.

VEDTAK I REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks vedtar økonomi- og handlingsplan med investeringsbudsjett slik det er fremlagt.
2. Representantskapet legger frem revidert budsjett i et ekstraordinært møte – senest i høstmøte 2019 - så snart endelig forhandlingsresultat med Haugesund kommune er klart for behandling.

19/007 Lokale forskrifter

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

Forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn, kommune.

1. Kommunestyret for kommune fastsetter «lokal forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg, ... kommune.

1. Kommunestyret for kommune fastsetter «Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner, ... kommune.

(før kommunen legger frem saken må kommunelegen samt miljøvernavdelingen uttale seg til forslaget)

1. Kommunestyret for kommune fastsetter «Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Saksbehandling i styret 27.03.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKAPET

Forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn, kommune.

1. Kommunestyret for ... kommune fastsetter «lokal forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg, ... kommune.

1. Kommunestyret for kommune fastsetter «Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner, ... kommune.

(før kommunen legger frem saken må kommunelegen samt miljøvernavdelingen uttale seg til forslaget)

1. Kommunestyret for ... kommune fastsetter «Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

REPRESENTANTSKEPEN SIN TILRÅDING TIL KOMMUNESTYRET

Forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn, kommune.

1. Kommunestyret for ... kommune fastsetter «lokal forskrift om gebyr for dekning av utgifter med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri i klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiring og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg, ... kommune.

1. Kommunestyret for kommune fastsetter «Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiring og tilsyn i brannobjekter med fyringsanlegg» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner, ... kommune.

(før kommunen legger frem saken må kommelegen samt miljøvernavdelingen uttale seg til forslaget)

1. Kommunestyret for ... kommune fastsetter «Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner» slik den er fremlagt.
2. Forskriften legges ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37 tredje ledd, før denne trer i kraft.

19/008 Priser og gebyr

BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING

1. Representantskapet vedtar betalingssatser for Haugaland brann og redning iks slik de er fremlagt i saken. Gebyr for fyrverkerisaker må løftes inn for hvert enkelt kommunestyret for saksbehandling.
2. Kommunestyret fastsetter følgende satser for gebyr om behandling av fyrverkerisaker:

- Behandling av søknad:	1 717,- (ekskl. mva)
- Tilsyn og kontroll utsalg:	899,- (ekskl. mva)
- Kontroll/oppfølging avvik:	899,- (ekskl. mva)
- Behandling av egenmelding:	450,- (ekskl. mva)

Saksbehandling i styret 27.03.2019

Styret ber om at det blir utredet videre hvordan arbeid som bedriftsidrettslaget utfører skal reguleres og hvordan dette stiller seg juridisk vedr. arbeidsgiveransvar og merverdiavgift.

Inntil denne avklaring er gjort tas avsnittet ut av dokumentet.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

STYRET SIN TILRÅDING TIL REPRESENTANTSKEPEN

1. Representantskapet vedtar betalingssatser for Haugaland brann og redning iks slik de er fremlagt. Gebyr for fyrverkerisaker må løftes inn for hvert enkelt kommunestyre for saksbehandling.
2. Kommunestyret fastsetter følgende satser for gebyr om behandling av fyrverkerisaker:

- Behandling av søknad:	1 717,- (ekskl. mva)
- Tilsyn og kontroll utsalg:	899,- (ekskl. mva)
- Kontroll/oppfølging avvik:	899,- (ekskl. mva)
- Behandling av egenmelding:	450,- (ekskl. mva)

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

REPRESENTANTSKEPET SITT VEDTAK SAMT TILRÅDING TIL KOMMUNESTYRET

1. Representantskapet vedtar betalingssatser for Haugaland brann og redning iks slik de er fremlagt. Gebyr for fyrverkerisaker må løftes inn for hvert enkelt kommunestyre for saksbehandling.
2. Kommunestyret fastsetter følgende satser for gebyr om behandling av fyrverkerisaker:

- Behandling av søknad:	1 717,- (ekskl. mva)
- Tilsyn og kontroll utsalg:	899,- (ekskl. mva)
- Kontroll/oppfølging avvik:	899,- (ekskl. mva)
- Behandling av egenmelding:	450,- (ekskl. mva)

19/009 Haugesund kommune sin utredelse fra HBR - status**BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING**

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks tar saken til orientering.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Saken er unntatt offentlighet og gjengis ikke i protokollen. Det presiseres likevel at det er viktig for selskapet at prosessen gjennomføres på et ryddig og saklig vis.

I saksbehandling i representantskapet av 28.11.2018, sak 18/009, ber en om at en eventuell voldgiftssak skal være vedtatt i representantskapet. Prosessen er der hvor dette kan være et utfall og representantskapet gjør derfor vedtak om at voldgiftssak kan iverksettes om nødvendig.

VEDTAK I REPRESENTANTSKEPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks tar saken til orientering.
2. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks ber styret om å forberede og iverksette en eventuell voldgiftssak om ikke forhandlinger mellom partene fører frem.

19/010 Styreevaluering**BRANNSJEFEN SIN ANBEFALING**

-

Saksbehandling i styret 22.01.2019

Styret evaluerte styrearbeidet for 2018 ved bruk av et standard oppsett fra KS bedrift. Dette er fylt inn i eget skjema og distribuert til alle styremedlemmene.

Med bakgrunn i evalueringen blir det utarbeidet en oppsummering på de områder eierne bør har styret sin tilbakemelding.

STYREVEDTAK

1. Styret for Haugaland brann og redning iks anser evaluering som utført og ber daglig leder følge opp en tilbakemelding til eierkommunene.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Elling Hetland informerte om styrets evaluering.

VEDTAK I REPRESENTANTSKEPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks tar saken til orientering.

VALGKOMMITÈEN SIN ANBEFALING**Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019**

Valgkomitèen oppnevnt av representantskapet har bestått av Gerd Helen Bø, Jorunn Skåden, Ole Johann Vierdal, Sigmund Lier og Arne Christian Mohn. Sistnevnte har ikke vært aktivt med i komitèen.

Det er lag frem følgende kandidater for valg av styre:

1. Styreleder: Elling Hetland (gjenvalg) med Ove Røys (gjenvalg) som personlig varamedlem
2. Nestleder: Torleif Østrem Olsen (gjenvalg) med Leif Malvin Knutsen (ny) som personlig varamedlem
3. Styremedlem: Laila Steine (gjenvalg) med Helga Rullestad (ny) som personlig varamedlem
4. Styremedlem: Kristin Helle (ny) med Gro Staveland (gjenvalg) som personlig varamedlem
5. Styremedlem: Arvid Vallestad (ny) med Heidi Synnøve Nymann (gjenvalg) som personlig varamedlem

Det er gjennomført valg av ansatte representanter ref. protokoll av 25.4.2019. Følgende representanter ble valgt:

1. Styremedlem: Rune Håheim (ny) med Svein Helge Lærdal (ny) som personlig varamedlem.
2. Styremedlem: Harald Hop (gjenvalg) med Leon Dale (ny) som personlig varamedlem.
3. Styremedlem: Ole Martin Nordstrand (gjenvalg) med Vigleik Gutubø (ny) som personlig varamedlem.

Valgkomitèen la også frem forslag til retningslinjer for styregodtgjøring for perioden 2019-2021:

Retningslinjer for godtgjersle til styret i Haugaland Brann og Redning IKS	
Årleg godtgjersle til styreleiar	60 000
Årleg godtgjersle til nestleiar i styret	36 000
Årleg godtgjersle til styremedlem	24 000
Styremedlemmer må delta på minst halvparten av møta for å få fullt styrehonorar. Ved deltagelse på mindre enn halvparten av møta, for eksempel 3 av 8 møter, utbetalast 3/8 av styrehonoraret.	
Møtegodtgjersle pr møte for varamedlem	2 000
Møtegodtgjersle pr møte for styreleiar, nestleiar og styremedlem for møter ut over 8 møter pr år	2 000
Dokumentert tapt arbeidsforteneste – øvre grense pr dag	2 200
Det vert ikkje utbetalat refusjon for tapt arbeidsforteneste i forbindelse med styremøter, men kan tilstås styremedlemmer når desse etter avtale representerer selskapet i annan samanheng.	
Tapt arbeidsforteneste/utlegg vert dekka etter skriftleg krav når arbeidsgjevar har gjort trekk i løn. Trekk i løn skal dokumenterast av arbeidsgjevar.	
Arbeidsgjevar som ikkje trekker arbeidstakar i løn kan krevje å få dekka utgifter til løn i den tida arbeidstakar har vært fråverande som fylgje av deltaking på møte m.v. for Haugaland Brann og Redning IKS.	
Sjølvstendig næringsdrivande kan maksimalt få 1/1800 del av pensjonsgjevande inntekt frå siste likning pr møtetime. Den maksimale satsen vert avgrensa til 350 kr/time – øvre grense kr 2 200 pr dag.	Endring
Tap/utlegg skal legitimera og må stå i rimeleg forhold til medgått møtetid.	
Tap i pårekna overtid eller anna ekstrainntekt kan ikkje erstattast.	
Reisegodtgjersle vert dekka i samsvar med Statens reiseregulativ	

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet fastsetter følgende styre for neste periode, ref. selskapsavtale for Haugaland brann og redning iks:
 - a. Styreleder: Elling Hetland (gjenvalg) med Ove Røys (gjenvalg) som personlig varamedlem
 - b. Nestleder: Torleif Østrem Olsen (gjenvalg) med Leif Malvin Knutsen (ny) som personlig varamedlem
 - c. Styremedlem: Laila Steine (gjenvalg) med Helga Rullestad (ny) som personlig varamedlem
 - d. Styremedlem: Kristin Helle (ny) med Gro Staveland (gjenvalg) som personlig varamedlem
 - e. Styremedlem: Arvid Vallestad (ny) med Heidi Synnøve Nymann (gjenvalg) som personlig varamedlem

Ansatterrepresentanter, ref. protokoll av 25.4.2019, er for samme periode:

- a. Styremedlem: Rune Håheim (ny) med Svein Helge Lærdal (ny) som personlig varamedlem.
- b. Styremedlem: Harald Hop (gjenvalg) med Leon Dale (ny) som personlig varamedlem.
- c. Styremedlem: Ole Martin Nordstrand (gjenvalg) med Vigleik Gutubø (ny) som personlig varamedlem.

2. Representantskapet fastsetter følgende retningslinjer for styregodtgjøring for perioden 2019-2021:

Retningsliner for godtgjersle til styret i Haugaland Brann og Redning IKS	
Årleg godtgjersle til styreleiar	60 000
Årleg godtgjersle til nestleiar i styret	36 000
Årleg godtgjersle til styremedlem	24 000
<i>Styremedlemmer må delta på minst halvparten av møta for å få fullt styrehonorar. Ved deltagelse på mindre enn halvparten av møta, for eksempel 3 av 8 møter, utbeta last 3/8 av styrehonoraret.</i>	
Møtegodtgjersle pr møte for varamedlem	2 000
Møtegodtgjersle pr møte for styreleiar, nestleiar og styremedlem for møter ut over 8 møter pr år	2 000
Dokumentert tapt arbeidsforteneste – øvre grense pr dag	2 200
<i>Det vert ikkje utbetalet refusjon for tapt arbeidsforteneste i forbindelse med styremøter, men kan tilstås styremedlemmer når desse etter avtale representerer selskapet i annan samanheng.</i>	
<i>Tapt arbeidsforteneste/utlegg vert dekka etter skriftleg krav når arbeidsgjevar har gjort trekk i løn. Trekk i løn skal dokumenterast av arbeidsgjevar.</i>	
<i>Arbeidsgjevar som ikkje trekker arbeidstakar i løn kan krevje å få dekka utgifter til løn i den tida arbeidstakar har vært fråverande som fylgje av deltagning på møte m.v. for Haugaland Brann og Redning IKS.</i>	
<i>Sjølvstendig næringsdrivande kan maksimalt få 1/1800 del av pensjonsgjevande inntekt frå siste likning pr møtetime. Den maksimale satsen vert avgrensa til 350 kr/time – øvre grense kr 2 200 pr dag.</i>	Endring
<i>Tap/utlegg skal legitimera og må stå i rimeleg forhold til medgått møtetid. Tap i pårekna overtid eller anna ekstrainntekt kan ikkje erstattast.</i>	
<i>Reisegodtgjersle vert dekka i samsvar med Statens reiseregulativ</i>	

Følgende saker ble drøftet:**19/012-1 forslag til endring av stemmegivning i representantskapet**

I forbindelse i arbeidet med revidering av selskapsavtalen for Haugaland brann og redning iks er det vurdert ulike modeller for stemmegivning i representantskapet.

Se vedlegg «Notat 14.11.2018 – forslag til eierstruktur».

Når Haugesund på et tidspunkt trekker seg ut av selskapet vil Karmøy kommune ha en eierandel på over 50 %. Det er vurdert ulike avstemmingsmodeller med formål om å finne en modell som sikrer at innflytelse er knytt opp mot eierandelen samtidig som alle eierne skal kunne påvirke utviklingen av selskapet med sin andel.

I notatet er ulike modeller vurdert og styret foreslår følgende modell for stemmer i representantskapet:

Karmøy	8
Tysvær	3
Vindafjord	3
Sveio	2
Etne	2
Suldal	2
Bokn	1
Utsira	1

Leder av representantskapet vil ved stemmelikhet ha dobbeltstemme.

Modellen sikrer at minimum tre medlemmer må stemme for å kunne få flertall og modellen sikrer at Karmøy har et negativt flertall.

Det presiseres til sist at det er i alle sin interesse og mål om at vedtak skal være enstemmige som et resultat av god dialog og felles forståelse og interesse.

Saksbehandling i representantskapet 26.04.2019

Saken ble realitetsbehandlet og det ble foreslått følgende vedtak:

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks ber styret om å legge inn forslag til endring av stemmegivning for representantskapet i selskapsavtalen når revidert avtale skal opp til behandling.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I REPRESENTANTSKEPET

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks ber styret om å legge inn forslag til endring av stemmegivning for representantskapet i selskapsavtalen når revidert avtale skal opp til behandling.

Representantskapsmøteprotokoll for Haugaland Vekst IKS

Den 30. april 2019 ble det avholdt representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS, Hos Fatland Ølen AS, Ølen. Møtet startet 9:00

Tilstede:

Haugesund kommune v/	Arne-Christian Mohn
Tysvær kommune v/	Sigmund Lier
Bokn kommune v/	Tormod Våga
Karmøy kommune v/	Jarle Nilsen
Vindafjord kommune v/	Ole Johan Vierdal
Etne kommune v/	Siri Klokkerstuen
Sauda kommune v/	Asbjørn Birkeland
Suldal kommune v/	Kari Vaage Gjuvsland
Sveio kommune v/	Jorunn Skåden
Administrasjonen	Tormod Karlsen Inger Kallevik Haavik Arvid Nesse
Forfall	Marte Eide Klovning Astrid Furumo

Til behandling forelå:

Sak 1/19 Valg av møteleder

Til møteleder ble Jarle Nilsen enstemmig valgt.

Sak 2/19 Godkjennelse av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

Sak 3/19 Behandling av årsregnskap 2018

Representantskapet godkjenner styrets framlagte årsregnskap for 2018.

Det forelå ingen flere saker til behandling. Møtet hevet kl 9:25.

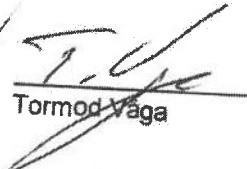
Ølen den 30.04.2019

Representantskapet for Haugaland Vekst IKS

Jarle Nilsen

Sigmund Lier

Arne Christian Mohn

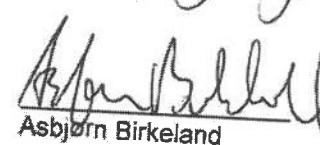

Tormod Vaga

Jorunn Skåden

Kari Vaage Gjuvsland

Ole Johan Vierdal

Siri Klokkerstuen

Asbjørn Birkeland

Representantskapsmøte Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS

mandag 6. mai 2019 kl. 17.00

Sted: Tysvær rådhus
 Servering: Enkel
 Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 52 75 73 50 eller
 Mobil 95 98 69 79 *post@kontrollutvalgene.no*

Det ønskes tilbakemelding fra hver enkelt representant om de har anledning til å møte eller om de må melde forfall. Vennligst gi beskjed **snarest** og **innen 23. april**, slik at evt. vararepresentanter kan varsles.

Da enkelte representanter har lang reise før og etter møtet, er det viktig at møtet er beslutningsdyktig, dvs. at minst to tredjedeler av representantene er til stede.

Til behandling foreligger:

- 1/19 Godkjenning av innkalling og saksliste
- 2/19 Godkjenning av protokoll fra representantskapsmøtet 23.04.18
- 3/19 Godkjenning av styrets beretning og årsmelding 2018
- 4/19 Godkjenning av årsregnskapet for 2018
- 5/19 Strategiplan 2018-2022
- 6/19 Budsjett 2020
- 7/19 Økonomiplan 2020-2023
- 8/19 IKA Rogaland IKS - endring av selskapsavtalen
- 9/19 Styrehonorar 2020
- 10/19 Referat- og orienteringssaker

Eventuelt

Aksdal 02.04.19

Olav Haugen (sign.)
Leder

Toril Hallsjø (sign.)
daglig leder

Kopi: Vararepresentanter
Medlemskommunene v/postmottak
Styret
Revisor (KPMG AS)

Sakspapirer vil bli sendt ut til medlemmene av representantskapet og deltakerkommunene to uker før møtet, etter at innkalling med saksliste er sendt med minst 4 ukers varsel (selskapsavtalen § 10 og § 8 i lov om interkommunale selskaper).

HIM
Telefon 52 76 50 50
Telefax 52 76 50 51
e-post: him@him.as

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 30.04.19
Journalført: 19/151/the/losk
Arkivkode: 217

Representantskapet

Skjold 30.04.18

INNKALLING TIL MØTE 22.05.19 I REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND INTERKOMMUNALE MILJØVERK

Det innkalles til møte i representantskapet for Haugaland Interkommunale Miljøverk, jf. §8 i loven og §10 i vedtekten. **Møtet holdes onsdag 22.05.19 kl 15.00-17.00 på Toraneset Miljøpark.**

Saksdokumentene blir sendt ut i uke 19. Dersom noen ikke kan møte, ber vi om å bli varslet snarest over tlf 52 76 50 50 eller e-post: gro.staveland@him.as

Følgende representanter innkalles:

Bokn	Kari Christensen
Bokn	Kjetil Vatnaland
Etne	Ordfører Siri Klokkerstuen
Etne	Varaordfører Ingemund Berge
Haugesund	Gudrun Caspersen
Haugesund	Nini Hæggernes
Haugesund	Synnøve Lunde
Haugesund	Arne Trygve Løvvik
Tysvær	Ordfører Sigmund Lier
Tysvær	Varaordfører Ola S. Apeland
Vindafjord	Ordfører Ole Johan Vierdal
Vindafjord	Varaordfører Steinar Skartland

Varamedlemmer som varsles og kan bli innkalt ved forfall:

Bokn	Oddvar Hognaland
Etne	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Haugesund	Tor Inge Eidesen
Tysvær	Anita Halsnes
Vindafjord	Wenche Sandbekken Lilleland

Alle deltakerkommunene er varslet ved ordfører.

Innkallingen sendes også til:

Karmøy kommune ved Leif Malvin Knutsen som inviteres som observatør til møtet
Haugaland kontrollutvalgssekretariat
Styreleder i HIM, Arild Karlsen

Innkalling

Evt. merknader til innkallingen

Valg av protokollfører

Valg av 2 representanter til å signere protokollen

Godkjennning av saksliste

Referat- og orienteringssaker

19.01 Protokoll fra møte i Representantskapet 28.11.18

19.02 Orientering om drift i HIM IKS ved adm.dir. Gro Staveland

19.03 Orientering om Årsmelding 2018 ved seniorrådgiver Knut Arvid Hagenberg og om regnskap 2018 og andre nøkkeltall ved økonomi- og administrasjonsleder Trond Kampen

Vedtakssaker:

19.04 Årsmelding og regnskap 2018

19.05 Samarbeid mellom Suldal kommune og HIM IKS

Sigmund Lier
Leder i representantskapet

Gro Staveland
Adm direktør

Eierne i Haugaland Næringspark AS
v/ordfører

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 13.05.19
Journalført: 19/1904 Haugesund
Arkivkode: 217

Dato
11.05.2019

Innkalling til generalforsamling Haugaland Næringspark AS 11. juni 2019

Den 11. juni 2019 kl. 17:00 avholdes det generalforsamling i Haugaland Næringspark AS. Generalforsamlingen avholdes i Haugaland Kraft sine lokaler i Haugesund.

Følgende saker skal behandles:

- 1 Valg av møteleder**
- 2 Godkjenning av innkalling og dagsorden**
- 3 Godkjenning av årsregnskapet med balanse, anvendelse av overskudd/dekning av underskudd.**
- 4 Fastsettelse av styrehonorarer**
- 5 Fastsettelse av honorarer valgkomité**
- 6 Godkjenning av revisors honorar**

Vedlegg:

- Årsregnskap
- Valgkomitéens innstilling ettersendes når vi mottar denne

Med vennlig hilsen

Leif Johan Sevland
Styrets leder
Haugaland Næringspark

Synlige kontrollutvalg kan oppnå mer

LEDER

Det er avgjørende å hindre feil og få avslørt eventuelt mis bruk i kommunene.

Kommunal Rapport – publisert 14.03.19

Her er det enkelt å forbedre seg.

Til tross for den viktige rollen kontrollutvalgene skal ha, er de temmelig usynlig i mange kommuner. På 17 kommunale nettsteder er kontrollutvalgene helt fraværende, viser en kartlegging Kommunal Rapport har gjort av alle kommunenes nettsteder de to første månedene dette året.

Det er til å undre seg over at verken utvalgene selv eller kommunene generelt har tatt ansvar for å gjøre kontrollutvalgene og arbeidet deres tilgjengelig for allmennheten, slik det burde vært. Her som ellers, vil det i hverdagen være av stor betydning for mediene, som i praksis gjerne følger med, slik at innbyggerne får indirekte nytte av tilgjengeligheten. Det er skatteinntakernes penger og velgernes tillit det handler om.

Riktig nok er kontrollutvalget en del av internkontrollen, og kommunestyrets forlengede arm. Men utvalget har stor innvirkning på hvilke områder de velger å kontrollere. Og da er også innspill fra og dialog med innbyggerne nyttig og viktig. Dessuten kan synliggjøring av kontrollutvalg, og arbeidet de gjør, i seg selv virke bevisstgjørende.

Som når man skal finne andre sentrale funksjoner eller personer i kommunen, er det naturlig å gå til kommunens nettside. På kommunens hjemmeside vil det også være verdifullt å legge møteinkallingene og protokollene fra kontrollutvalgene. Det holder ikke å lenke til sekretariater som skifter, og som ikke har kronologien. Tilgang via hjemmesiden vil kunne bidra til både effektivitet og styrket interesse på et felt som fortjener økt oppmerksomhet.

Det viser seg at halvparten av kommunene ikke informerer om hva kontrollutvalget driver med. Halvparten mangler kontaktinformasjon til utvalgslederen og én av fire opplyser ikke hvem som sitter i utvalget, ifølge Kommunal Raports kartlegging. Her er det enkelt å forbedre seg – til beste for kommunal kontroll, effektiv drift og innbyggernes sikkerhet.

Når vi vet at kontrollutvalg har vært pålagt for alle kommuner siden 1992, er det på tide at kontrollutvalgsarbeidet får den statusen som funksjonen tilsier at det bør ha.

På bakgrunn av Kommunal Raports henvendelse, opplyser noen rådmenn at de har gjort nødvendige endringer, slik at kontrollutvalget er mer synlig. Det er prisverdig. Det illustrerer samtidig hvor enkelt det er å løse problemet. Resten bør gjøre det samme.
